

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ
2022 ЙИЛДАГИ ФАОЛИЯТИ НАТИЖАДОРЛИГИ
ВА ДАВЛАТ МУЛКИДАН ФОЙДАЛАНИШ
ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА

ЙИҒМА ҲИСОБОТ

2023 йил август

Менинг катта ниятим — юртдошларимиз орасида
юз минглаб мулкдорлар, акциядорлар пайдо бўлсин.
Одамларимиз ўз омонатларини инвестиция қилиб,
юқори даромадларга эга бўлсин.

Ш. Мирзиёев

МУНДАРИЖА

1. ДАВЛАТ АКТИВЛАРИНИ БОШҚАРИШ АГЕНТЛИГИ ДИРЕКТОРИНИНГ КИРИШ СЎЗИ	7
1.1. Давактив агентлиги ҳақида умумий маълумот	12
1.2. Давактив агентлигининг асосий устувор йўналишлари	14
1.3. Ҳисобот даврининг муҳим воқеалари	15
2. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИ БОШҚАРИШ ВА ИСЛОҲ ҚИЛИШ СТРАТЕГИЯСИ	29
2.1. Стратегия тўғрисида маълумот	30
2.2. Стратегияни амалга ошириш ҳолати	18
3. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР ВА УЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ	41
3.1. Давлат иштирокидаги корхоналар сони	42
3.2. Давлат иштирокидаги корхоналарда акциядор (иштирокчи, мулкдор) функциясини бажарувчи органлар	45
3.3. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг йиғма кўрсаткичлари	46
3.4. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг капитал бозоридаги иштироки	69
ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ ЙИРИК КОРХОНАЛАР ТЎҒРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР	73
4. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРДА АУДИТ	177
4.1. Ташқи аудит	178
5. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ БОШҚАРУВ ВА НАЗОРАТ ОРГАНЛАРИ	181
5.1. Акциядорлар (иштирокчилар, мулкдорлар) умумий йиғилиши натижалари	182
5.2. Кузатув кенгаши таркиби	183

5.3. Ижроия органи тайинланиши ва таркиби	183
6. ЗАМОНАВИЙ КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВ УСЛУБЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ	187
6.1. Корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш натижалари	188
6.2. Давлат иштирокидаги корхоналар веб-сайти ҳолати	189
6.3. Ички аудит, Комплаенс хизмати ва Кузатув кенгашлари қошидаги қўмиталар	191
6.4. Давлат иштирокидаги корхоналар учун янгиланган Корпоратив бошқарув қоидалари ва Ахлоқ кодекси	192
6.5. Ўзбекистон кузатув кенгашларининг мустақил аъзолари ассоциацияси	194
6.6. Корпоратив бошқарув тизимини, жумладан кузатув кенгаши фаолиятини баҳолаш (scorecard)	194
7. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР СОНИНИ ҚИСҚАРТИРИШ ҲОЛАТИ	197
7.1. Қайта ташкил қилинган ва тугатилган корхоналар	200
7.2. Хусусийлаштирилган корхоналар, хусусийлаштиришдан тушган тушумлар	200
8. ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР БЎЙИЧА ТАКЛИФЛАР	205
9. ДАВЛАТ МУЛКИНИ ИЖАРАГА БЕРИШ ТЎҒРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР	209
10. Илова	213

ИЛОВАЛАР

- Илова - 1.** Давлат иштирокидаги корхоналарнинг активлари
- Илова - 2.** Давлат иштирокидаги корхоналарнинг мажбуриятлари
- Илова - 3.** Жорий кредиторлик қарздорликлари мавжуд корхоналар орасида энг кўп қарздорликлари бўлган корхоналар
- Илова - 4.** Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромадлари
- Илова - 5.** Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромалари ҳудудлар кесимида
- Илова - 6.** Давлат иштирокидаги корхоналарнинг жами харажатлари
- Илова - 7.** Давлат иштирокидаги корхоналарнинг ҳудудлар кесимида соф фойда/зарарлари
- Илова - 8.** Зарар кўриб ишлаётган корхоналар тармоқлар кесимида
- Илова - 9.** 2022 йилга мўлжалланган соғломлаштириш бўйича «йўл хариталари» мақсадли кўрсаткичлари ҳудудлар кесимида
- Илова - 10.** Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган солиқлар иқтисодиёт тармоқлари кесимида
- Илова - 11.** Энг кўп солиқ тўлаган давлат иштирокидаги корхоналар
- Илова - 12.** Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган дивидендлар ҳудудлар кесимида
- Илова - 13.** Давлат иштирокидаги корхоналарни хусусийлаштириш ҳолати ҳудудлар кесимида

Давлат активларини бошқариш агентлиги директорининг кириш сўзи

Мамлакатимизда сўнгги йилларда иқтисодиётда давлат иштирокини қисқартириш, давлат активларини хусусийлаштириш орқали хусусий мулкчиликни кенгайтириш, самарасиз ишлаётган ва истиқболсиз корхоналарни тугатиш юзасидан тизимли ислохотлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, охириги уч йилда устав фондида давлат улуши мавжуд 300 га яқин хўжалик жамиятлари ва давлат унитар корхоналари ва 1 600 дан ортиқ кўчмас мулк объектлари хусусийлаштирилди, 650 дан ортиқ корхоналар тугатилди ва 160 таси қайта ташкил этилди.

Давлатимиз Раҳбари томонидан илгари сурилган 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича **Ҳаракатлар стратегияси** ҳамда **2022 - 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси**да ҳам айнан асосий мақсад ва йўналишлардан бири сифатида давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини қисқартириш, давлатнинг иқтисодий жараёнларга аралашувини чеклаш, давлат ва хусусий тадбиркорлик субъектлари учун тенг шароитлар яратиш, шунингдек, тадбиркорликка кўпроқ эркинлик бериш орқали иқтисодиётда хусусий секторни улушини ошириш белгилаб берилган.

Бунда, Ўзбекистон Республикасининг "Давлат мулкни бошқариш тўғрисида"ги Қонуни ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 29 мартдаги 166-сон қарори билан тасдиқланган Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси юқоридаги мақсадларни ифодаловчи муҳим ҳужжатдир.

Стратегияни амалга ошириш натижасида давлат корхоналари сонини 2025 йилга қадар 75 фоизга қисқартириш мақсад қилиб қўйилган бўлиб, 2022 йилда якуни бўйича давлат иштирокидаги корхоналар қариб 40 фоизга қисқартирилди;

истикболсиз, фаолият кўрсатмаётган, зарар кўриб ишлаётган ва паст рентабелли 650 дан ортиқ давлат иштирокидаги корхоналар тугатилди;

3 та давлат иштирокидаги корхоналар акцияларини бирламчи (IPO) ва иккиламчи (SPO) тартибида савдога чиқариш амалга оширилди;

2022 йилда Давактив агентлиги давлат иштирокидаги корхоналарнинг йиллик молиявий йиғма ҳисоботи таҳлилини илк маротаба чоп этиш амалиёти жорий этилди.

Мазкур ҳисобот бундан буён доимий равишда шакллантирилиб, ҳар йили 1 августга қадар Давактив агентлигининг расмий веб-сайтида эълон қилиб борилади.

Эндиликда, Давактив агентлиги иштирокидаги корхоналарнинг кузатув кенгашига давлат улуши бўйича аъзолик учун номзодларни жалб этиш рақобат тамойилларига мувофиқ танлов асосида амалга оширилади!

Илк бор, жорий йил 20 апрель куни, Давактив агентлиги томонидан 61 та корхоналарнинг кузатув кенгашига давлат улуши бўйича 306 нафар аъзолikka номзодларни жалб этиш юзасидан танлов эълон қилинди.

Шунингдек, бундан буён давлат иштирокидаги корхоналарнинг раҳбари ва унинг ўринбосарларини тайинлаш (сайлаш) танлов асосида амалга оширилади.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 2022 йил 20 декабрдаги Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномасида ушбу йилда фаол инвестицияларни жалб қилишда хусусийлаштириш ва давлат-хусусий шериклик имкониятларидан тўлиқ ва самарали фойдаланиш зарурлиги белгиланди.

Шунга қўра, “сот ёки тушунтир” тамойили асосида 30 мингдан ортиқ давлат иштирокидаги корхоналар ва давлат муассасалари хатловдан ўтказилди ва янги йирик хусусийлаштириш дастури шакллантирилди.

Унга қўра, 1001 та корхоналарнинг улушлари ва 1046 та қўчмас мулк объектларини савдога чиқариш белгиланди.

Мазкур хусусийлаштириш жараёнларининг халқ манфаатларига қаратилганлиги ислохотларнинг янги босқичига олиб чиқади.

Хусусан, “битта акция – битта лот” тамойили асосидаги “халқ IPOси” компанияси доирасида мамлакатимиздаги энг йирик 40 та корхоналарнинг ўртача 2 фоиз акциялар пакети ўз аҳолимиз учун очиқ ва шаффоф савдога чиқарилади.

Мазкур йилда олдимизга қўйилган вазифалар, мамлакатимиз иқтисодиётининг юксалиши, аҳоли фаровонлигини ошириш учун бор куч-ғайратимизни ишга соламиз.

Олиб борилаётган ислохотлар ва хусусийлаштириш жараёнлари натижалари мамлакатимиз ва халқимизнинг фаровонлигига хизмат қилишига аминман.

**Давлат активларини бошқариш
агентлиги директори**

А.Ж. Ортиқов

ДАВАКТИВ АГЕНТЛИГИ
ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТ

1.1. Давактив агентлиги ҳақида умумий маълумот

Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлигининг (кейинги ўринларда – Давактив агентлиги) тарихи мамлакат мустақиллигининг илк йилларига тўғри келади.

Дастлаб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1992 йил 10 февралдаги ПФ-337-сон Фармони билан Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш ва хусусийлаштириш комитети ташкил этилган.

Кейинчалик, 1994 йилда Ўзбекистон Республикасининг Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси сифатида қайта ташкил этилган.

Шунингдек, ўтган давр мобайнида мамлакатда олиб борилган ислохотлар жараёнида Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси фаолияти такомиллаштирилиб, бир неча марта қайта ташкил этилган.

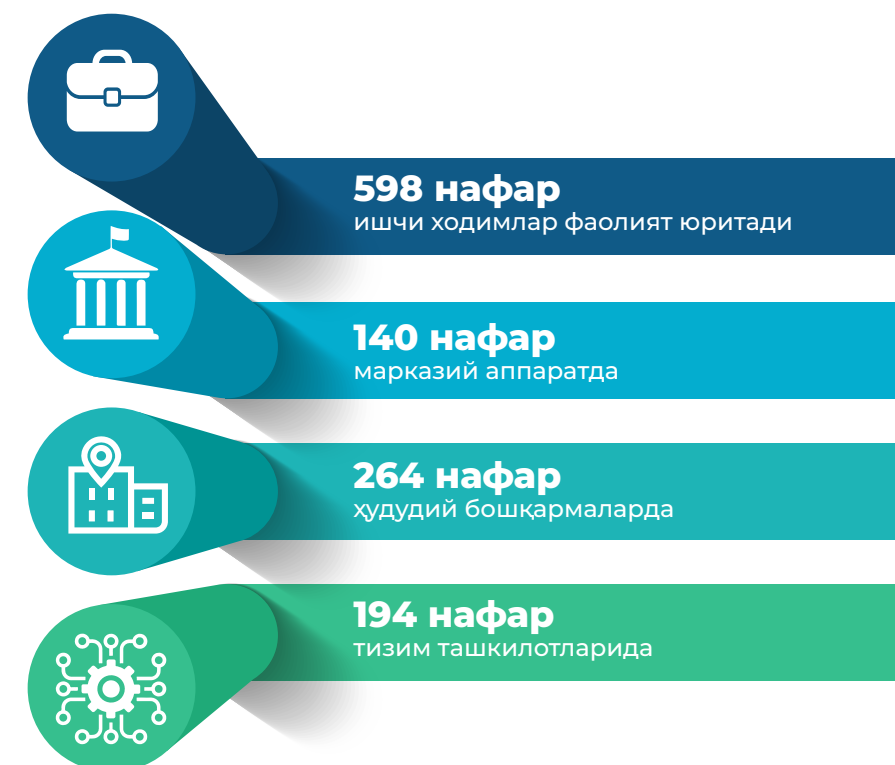
Ўз навбатида, Ўзбекистон Республикасининг 2017-2021 йилларга мўлжалланган ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ва Ўзбекистон Республикаси Маъмурий ислохотлар концепциясида белгиланган мақсадлардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 январдаги ПФ-5630-сон Фармони билан Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган корхоналарга қўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси қайта ташкил этилиши натижасида Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги тузилди.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 25 январдаги “Республика ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини самарали йўлга қўйишга доир биринчи навбатдаги ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-14-сон Фармони ижросини таъминлаш мақсадида “Давлат активларини бошқариш агентлиги фаолиятини самарали ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент қарори имзоланди (ПҚ-101, 24.03.2023й).

Давактив агентлиги тузилмаси марказий аппарат ва Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳудудий бошқармаларидан таркиб топган.

Шунингдек, Давактив агентлиги тузилмасига Давлат мулки объектларидан самарали фойдаланиш маркази (14 та ҳудудий бошқармалари билан), “Электрон онлайн-аукционларни ташкил қилиш” АЖ, “Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси” АЖ, Хусусийлаштириш ва давлат активларини бошқариш муаммоларини ўрганиш маркази ва Бино ва мол-мулкларни вақтинчалик сақлаш дирекцияси киради.

Давактив агентлиги тузилмасида

Давактив агентлиги давлат активларини самарали бошқариш бўйича ягона давлат сиёсатини юритувчи ваколатли давлат бошқарув органи ҳисобланади.

1.2. Давактив агентлигининг асосий устувор йўналишлари

Давактив агентлигининг асосий устувор йўналишлари:

- 1** Давлат активларини бошқариш ва хусусийлаштириш бўйича ваколатли давлат органи сифатида ягона давлат сиёсатини юритиш.
- 2** Давлат активларини очиқ ва шаффоф хусусийлаштириш орқали уларнинг иқтисодиётдаги улушини муттасил қисқартириб бориш, хусусийлаштириш тартиб-таомилларини соддалаштириш.
- 3** Давлат мулки ҳисобини юритиш, бошқариш ва хусусийлаштириш ҳамда тўловга қобилиятсизлик жараёнларини тўлиқ рақамлаштириш.
- 4** Давлат улуши 50 фоиздан юқори бўлган хўжалик жамиятлари ва давлат унитар корхоналарини ислоҳ қилишда иштирок этиш, уларда самарали дивиденд сиёсатининг юритилишини мувофиқлаштириш, корхоналарнинг операцион самарадорлигини ошириш, харидлар ҳамда инвестиция лойиҳаларининг самарадорлигини ошириш.
- 5** Давлат мулкидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ва бу тўғрисида жамоатчиликни хабардор қилишнинг мутлақо янги тизимини жорий этиш.
- 6** Баҳоловчи ва риэлторлар хизматини сертификатлаштириш, уларнинг фаолиятини ривожлантириш чораларини кўриш.
- 7** Тўловга қобилиятсизлик ишлари бўйича давлат сиёсатини амалга ошириш.

1.3. Ҳисобот даврининг муҳим воқеалари

2022 йилда мамлакатимизда хусусийлаштириш ва давлат иштирокидаги корхоналарда корпоратив бошқарув тизимининг жорий этишнинг янги босқичлари амалга оширилди. Бунда, давлат активларини сотишнинг барча босқичларида очиқ, шаффоф ва ошкораликни таъминлаш, активлар ўзининг муносиб эгаларига топширилишига эътибор қаратилди.

Хусусан:

Биринчи ҳисобот йилида 2021-2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси доирасида бир қатор ишлар амалга оширилди, жумладан:

Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилишнинг норматив-ҳуқуқий базасини такомиллаштириш мақсадида бир қатор янги қонунчилик ҳужжатлари қабул қилиниб, айрим амалдаги ҳужжатлар (8 та) ўз кучини йўқотган деб топилди;

иқтисодиётда давлат улушини қисқартириш борасида давлат иштирокидаги корхоналар сони 40 фоизга камайтирилди;

корпоратив бошқарув тизимини янада такомиллаштириш мақсадида Европа тикланиш ва тараққиёт банки кўмагида халқаро экспертлар (Nestor Advisors, BGA, Ernst & Young, Kinstellar) таркибидаги Консорциум жалб қилиниб, давлат иштирокидаги корхоналарда корпоратив бошқарувнинг илғор жаҳон тажрибасини татбиқ этиш йўлга қўйилди.¹

Иккинчи ҳисобот йилида хусусийлаштириш жараёнларини жадаллаштириш ва шаффофлигини таъминлаш бўйича 2 та Фармон ва 2 та қарор қабул қилинди (Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги ПФ-42-сон ва 2022 йил 4 апрелдаги ПФ-101-сон Фармонлари ва 2022 йил 18 мартдаги ПҚ-168-сон қарори, Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 12 январдаги 18-сон ва 2022 йил 27 сентябрдаги 528-сон қарорлари).

¹ Стратегия доирасида амалга оширилган ишлар юзасидан мазкур йиғма ҳисоботнинг II-бўлимида батафсил маълумот келтирилган.

Ушбу ҳужжатлар ҳамда аввал қабул қилинган қарорлар асосида йил давомида 1 375 та давлат активлари 11,3 трлн. сўмга (ўтган даврга нисбатан 1,6 баробар ортиқ) сотилиб, 6,6 трлн. сўмлик тушум таъминланди.

Жумладан, “Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи” МЧЖ (1,1 трлн. сўм), “Hayatt Regency Tashkent” меҳмонхонаси (970,0 млрд сўм), “Чорвоқоромгоҳи” дам олиш маскани (208,0 млрд сўм) каби давлат активлари салоҳиятли инвесторларга сотилди.

Ҳозирда хусусийлаштириш жараёнларига халқаро тажриба асосида “Rothschild”, “Deloitte”, “KPMG”, “Grant Thornton” каби нуфузли молиявий маслаҳатчиларни жалб этган ҳолда савдолар ташкил этилмоқда.

Йирик корхоналарни ислоҳ қилиш бўйича ҳам бир қатор ишлар олиб борилди, жумладан:

дон корхоналаридаги давлат улушлари ва объектларини сотиш бўйича 20 та дон корхоналари давлат улуши ва 10 та дон корхоналари филиалларининг бино-иншоотлари оммавий савдоларга чиқарилиб, сотиш жараёнлари ташкил этилди;

“Ўзагрокимёҳимоя” АЖ ва ҳудудий “Агрокимёҳимоя” АЖларнинг тугатиш комиссиялари томонидан ҳудудий “Агрокимёҳимоя” АЖлардаги 116 655 та мол-мулклар ва асосий воситалар хатловдан ўтказилди;

Тугатиш комиссиялари қарорлари асосида тугатилаётган “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ ва ҳудудий “Агрокимёҳимоя” АЖларнинг 1,1 трлн. сўмлик 4 666 та мол-мулклари “E-auksion” электрон савдо платформасида оммавий савдоларга чиқарилиб, шундан умумий қиймати 89,5 млрд. сўмлик жами 904 та мол-мулклар сотилиши таъминланди.

Учинчи

Ўзбекистон Республикасининг “Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисида”ги Қонуни қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ва юридик шахсларига доимий фойдаланиш (эгалик қилиш), ижара ва мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ҳуқуқи асосида тегишли бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш бўйича “Yerxususiyashtirish” автоматлаштирилган ахборот тизими жорий қилинди.

Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини тадбиркорлик ва шаҳарсозлик мақсадлари учун мулк ва ижара ҳуқуқи асосида аукцион савдоларига чиқаришнинг янги механизми яратилди.

Шу билан бирга, қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш жараёнини соддалаштириш ҳамда жадаллаштириш мақсадида, Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 30 ноябрдаги 685-сон қарори тасдиқланди.

Қарорга асосан фуқароларга ва юридик шахсларга доимий фойдаланиш (эгалик қилиш), ижара ва мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ҳуқуқи асосида тегишли бўлган ер участкаларини хусусийлаштириш жараёнидаги тўлов суммаси пасайтирилди ҳамда қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини аукцион савдоларига чиқаришнинг соддалаштирилган янги тартиби жорий қилинди;

жисмоний ва юридик шахсларда доимий фойдаланишда (эгаликда) бўлган хусусийлаштирилаётган ер участкасини сотиб олиш қиймати, ер солиғининг базавий солиқ ставкасининг 20 бараваридан Тошкент, Нукус шаҳарлари ва вилоят марказларида ер солиғининг базавий солиқ ставкаси 10 бараварга, бошқа ҳудудларда 5 баравари миқдorigа камайтирилди;

ер участкаларини аукционга чиқариш 13 та босқичдан 8 тага, ижара ҳуқуқидагиларни кўриб чиқиш 48 иш кунидан 16 иш кунига, мулк ҳуқуқидагиларни кўриб чиқиш 74 иш кундан 22 иш кун муддатгача қисқартирилди;

қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкалари мулк ҳуқуқини электрон онлайн-аукционда сотиб олиш қийматини 3 йил муддатгача бўлиб-бўлиб тўлаш мумкинлиги белгиланди;

саноат зоналарида ер участкаларини электрон онлайн-аукцион орқали ижарага беришда бошланғич нархи бўйича тўловларни 12 ой муддатда бўлиб-бўлиб тўлаш мумкинлиги белгиланди;

фуқаролар ва юридик шахслар томонидан ўзларига тегишли бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш бўйича “Yerxususiyashtirish” ААТга 45 148 та аризалар келиб тушган бўлиб, шундан, 7 718 та давлат ордери берилган ҳамда жисмоний ва юридик шахслар томонидан 49,5 млрд сўм тўловлар тўланган.

2022 йил давомида қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган 90 мингта (5 743 гектар) бўш турган ер участкалари “Yerelektron” ААТга киритилиб, шундан 56 мингтаси (3 303 гектар) аукцион савдоларига чиқарилган. Шундан, 12 мингтаси (982 гектар), жумладан 3,4 мингтаси (75 гектар) мулк ҳуқуқида ва 8,8 мингтаси (921 гектар) ижара ҳуқуқида 989 млрд. сўмга сотилган ва натижада 559,9 млрд. сўмдан ортиқ тушум тушган, шундан 421,8 млрд. сўми тегишли бюджетларга йўналтирилиши таъминланган.

Шунингдек, мулкый мажмуа сифатида аукцион савдоларига чиқарилиб, аукцион савдолари натижасида 105 та давлат мулки объектларига ер участкаси билан биргаликда хусусийлаштирилганлиги юзасидан давлат ордери берилган.

Бугунги кунда, қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган 3 689 гектар ер участкалари тадбиркорлик ва шаҳарсозлик мақсадлари учун мулк ва ижара ҳуқуқи асосида аукцион савдоларига чиқарилган.

2022 йилда аукцион савдоларига мулк ва ижара ҳуқуқи асосида чиқарилган ер участкалари тўғрисида МАЪЛУМОТ

Вилоятлар	Савдога чиқарилган			Сотилган			
	Сони	Майдони (га)	Бошланғич нархи (млн. сўмда)	Сони	Майдони (га)	Бошланғич нархи (млн. сўмда)	Сотилган нархи (млн. сўмда)
Жами республика бўйича	56 626	3 327,7	1 660 178,9	12 334	997,4	636 977,9	989 309,4
Қорақалпоғистон Республикаси	3 064	352,0	38 617,1	862	59,9	6 235,2	12 937,2
Андижон вилояти	3 006	120,8	56 569,8	704	52,1	15 401,4	27 211,0
Бухоро вилояти	4 040	481,3	274 313,2	558	34,9	19 024,7	41 894,3
Жиззах вилояти	4 722	73,0	39 299,3	748	18,2	6 958,6	13 084,5
Қашқадарё вилояти	4 590	151,9	38 745,4	1 211	56,4	10 586,2	26 934,9
Навоий вилояти	2 110	213,5	25 408,2	730	97,9	6 594,5	35 126,5
Наманган вилояти	3 175	63,1	46 671,0	734	8,9	7 446,5	12 946,0
Самарқанд вилояти	6 815	424,5	57 054,6	1 597	203,0	17 979,5	49 046,6
Сирдарё вилояти	2 355	145,3	23 991,8	474	43,3	4 619,9	7 206,7
Сурхондарё вилояти	6 050	209,9	70 331,1	892	53,6	8 073,3	17 923,7
Тошкент вилояти	3 586	351,6	210 004,5	1 075	126,8	55 740,4	103 908,0
Фарғона вилояти	6 575	339,5	164 943,7	701	54,9	24 028,1	44 132,0
Хоразм вилояти	6 108	297,6	74 683,3	1 740	95,7	11 758,3	46 077,0
Тошкент шаҳар	430	103,8	539 545,8	308	91,8	442 531,3	550 881,1

Тўртинчи

майдони 2000 квадрат метргача бўлган бўш турган давлат қўчмас мулк объектларини ҳоким ёрдамчиларининг онлайн-бюортманомасига асосан тўғридан тўғри электрон онлайн-аукцион савдоларига чиқариш тартиби белгиланди.

Мазкур низомга асосан Давактив агентлигида “Hokimyordamchi.davaktiv.uz” электрон платформаси ишга туширилиб, ҳар бир ҳоким ёрдамчиси учун шахсий кабинет очилган.

2022 йилда республика бўйича ҳоким ёрдамчилари томонидан электрон платформага жами 5 625 та бюортманомалар келиб тушган, шундан 1 181 таси сотиш, 1 526 таси ижарага бериш ва 2 916 таси ер майдонлари масаласида.

Келиб тушган ҳар бир бюортманомалар ўрганиб чиқилиб, улардан:

- 341 таси (17 таси сотиш, 324 таси ижарага бериш) қабул қилинган (17 та сотишга қабул қилинган объектлардан 13 таси 5,3 млрд. сўмга аукцион савдоларига чиқарилган (4 таси 6,8 млрд. сўмга сотилган), 324 та ижарага бериш юзасидан қабул қилинган бюортманомалардан барчаси аукцион савдоларига чиқарилган шундан 109 таси 2,2 млрд. сўмга ижарага берилган);

- 2 368 таси бўйича тегишли тушунтириш ва асосларни келтирган ҳолда рад жавоби берилган (1 772 таси хусусий, 25 таси 2 минг кв.м.дан ортиқ, 260 таси ижтимоий соҳа объектлари, 13 таси ривожлантириш дастурига тушган, 111 таси хусусийлаштириш дастурига тушган, 184 таси ўз эҳтиёжига зарур ва 3 таси тақикда);

- 2 916 таси ер участкалари бўйича бюортманомалардан 2 200 таси “Yerelektron.uz” дастурига ўтказилган ва 716 таси ҳоким ёрдамчилари томонидан тақдоран ёки хато юборилган.

Бешинчи

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 12 январдаги 18-сон қарори тасдиқланиб, “E-auksion” электрон савдо платформасида электрон онлайн-аукционни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби соддалаштирилди, жараёнларнинг очиқлиги ва шаффофлиги оширилди ва аҳолининг аукционда қатнашиши учун қулайликлар яратилди.

Хусусан, аукцион иштирокчиларига масофадан туриб, электрон рақамли имзо бепул тақдим қилиниши йўлга қўйилди, объектларни аукционга чиқариш учун тўланадиган йиғим бекор қилинди, шунингдек, мижозлар сони очиқланиб, савдо жараёнини онлайн режимда кузатиш имконияти яратилди, иштирокчини рози қилиш (эскроу) механизми ишга туширилди.

“E-Auksion” электрон савдо платформасида 25 та турдаги мол-мулклар сотилмоқда. Хусусан, 2022 йилда “E-Auksion” электрон савдо платформаси орқали:

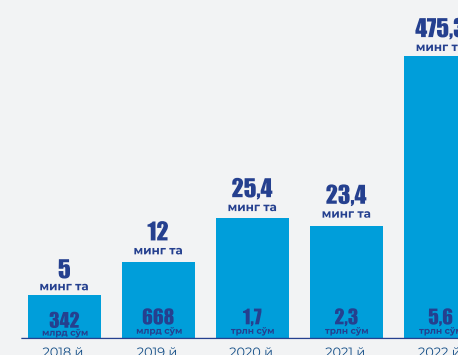
- аукцион савдоларига жами 19 067,6 млрд.сўм бошланғич нарх билан 130 486 та мол-мулклар ва фойдаланиш ҳуқуқлари чиқарилган ва 44 183 таси 5 591,0 млрд. сўмга (1 719,8 млрд.сўм қимматроқ) реализация қилинган;

- танлов савдоларига қишлоқ ва деҳқон хўжалигига мўлжалланган 286 760 гектар ер-майдонига эга 453 320 та ер участкалари чиқарилган ва 261 964 гектар ер участкалари бўйича 432 129 та танлов ғолиблари аниқланган.

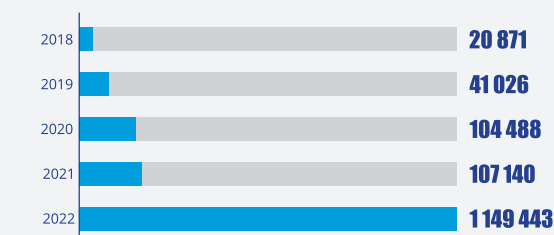
“E-AUKSION” электрон савдо платформаси

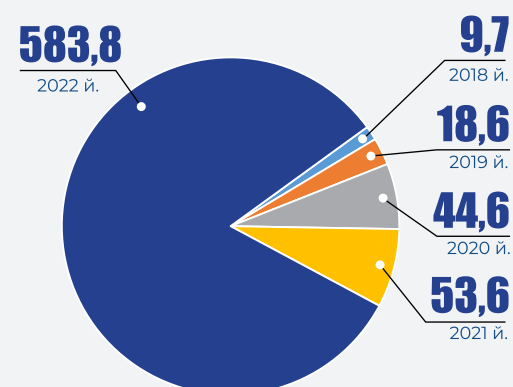
▶ Платформа орқали сотилган мулклар

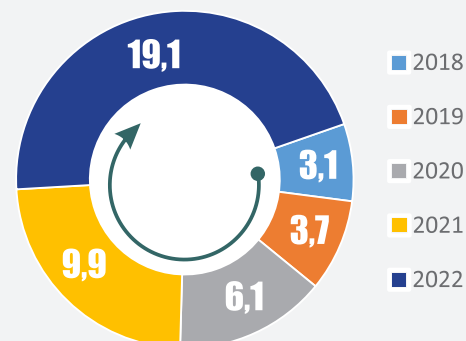
▶ Электрон савдолар иштирокчилари сони (нафар)

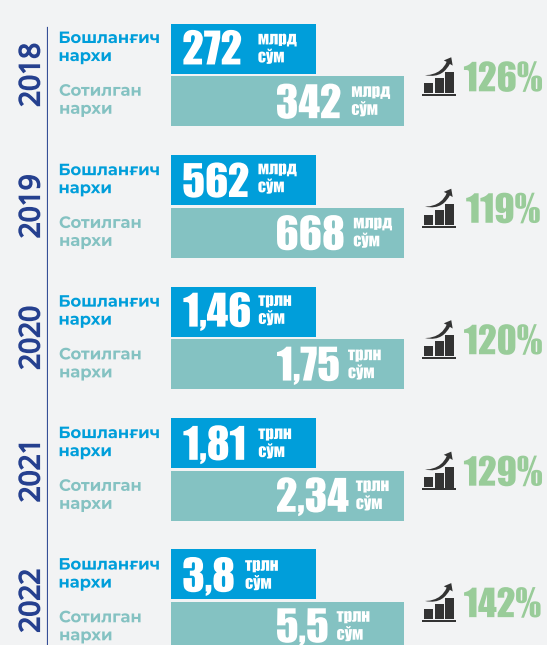
► Савдога чиқарилган мулклар (минг та)

► Савдога чиқарилган мулклар бошланғич нархи (трлн сўм)

► Бошланғич нархга нисбатан қиммат сотиш кўрсаткичлари

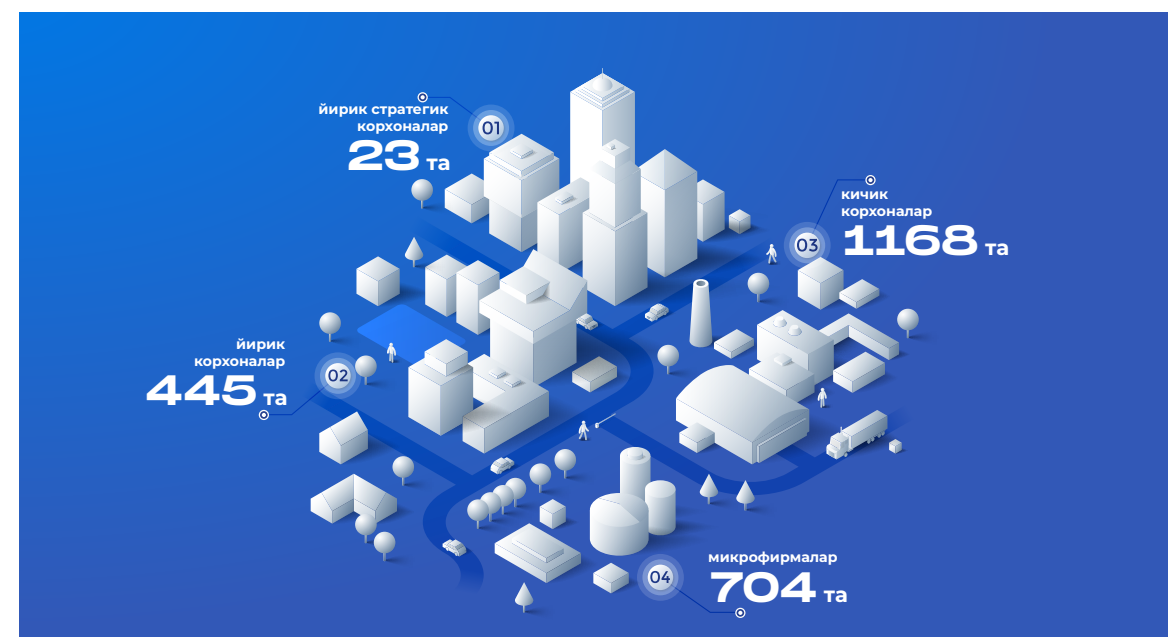

► Савдо турлари ва буюртмачилар

Олтинчи

Давлат иштирокидаги корхоналар 2022 йил 1 январь ҳолатига 2 144 тани ва 2023 йил 1 январь ҳолатига 2 340 тани ташкил этди.

Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 8 июндаги 355-сон қарори билан тасдиқланган Низом талаблари асосида давлат кўчмас мулк объектларини бир давлат ташкилотидан бошқа бир давлат ташкилотига оператив бошқарув ҳуқуқи асосида ўтказиш тўғрисидаги 62 та Давактив агентлиги қарори қабул қилинган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 8 майдаги 273-сон қарорига асосан, Давлат ташкилотлари томонидан ҳисоб объектларининг жорий ҳолати тўғрисидаги маълумотлар “property.davaktiv.uz” ахборот тизимига ҳар чорақда бир маротаба киритиб борилиши таъминланмоқда.

Ўз навбатида, 2022 йилда 360 та давлат иштирокидаги корхоналар, 1 100 та давлат муассасалари тугатиш ва/ёки қўшиб юбориш йўли билан давлат рўйхатидан чиқарилган, шунингдек 55 та корхоналар хусусийлаштирилган.

Еттинчи

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг фаолият натижалари тўғрисидаги Давактив агентлигининг йиғма ҳисоботи илк бор шакллантирилди ва Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Вазирлар Маҳкамасига киритилди. Шунингдек, 2022 йил

15 сентябрь куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитасида эшитилди.

Давлат иштирокидаги қорхоналарни бошқариш ва ислох қилиш Стратегиясида кўзда тутилган бир қатор чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида ЕТТБ кўмағида 4 та хорижий ва 1 та маҳаллий эксперт компанияси жалб қилиниб, ушбу чора-тадбирларни ижро этиш бўйича бир қатор ишлар амалга оширилди.²

Давлат иштирокидаги 917 та қорхоналар томонидан 2022 йилда 21 268,6 млрд. сўм (2021 йилдаги тушумга нисбатан 2,6 баробарга кўп) дивиденд ва ажратмаларни давлат бюджетига йўналтириш чоралари қўрилди.

Давлат иштирокидаги жами 169 та, шундан зарар кўрган 94 та ҳамда иқтисодий таваккалчилик ҳолатидаги 75 та қорхоналарни молиявий соғломлаштириш юзасидан 2022 йилга мўлжалланган “йўл хариталари” — дастурлари ишлаб чиқилди ва ижроси назоратга олинди.

Саккизинчи Тўловга қобилиятсизлик соҳасида:

а) илғор хорижий тажрибалар ҳамда Жаҳон банки кўмағида жалб этилган консультант тавсиялари асосида амалдаги “Банкротлик тўғрисида”ги Қонун қайта кўриб чиқилиб, янги таҳрирда “Тўловга қобилиятсизлик тўғрисида”ги Қонун қабул қилинди. Унга кўра:

- қорхонага нисбатан тўловга қобилиятсизликни соғломлаштириш таомилларини қўллашни рағбатлантириш мақсадида вақтинчалик ҳамда доимий тўловга қобилиятсизлик қоидалари киритилди;

- қарздорнинг мол-мулки аукцион савдоларида сотилмаса, мулкнинг бошланғич баҳосини босқичма-босқич 50 фоизгача пасайтириш, маблағларнинг қарзни қоплашга йўналтирилган қисми қўшилган қиймат ва даромад солиғидан озод этилди;

- тўловга қобилиятсизлик ҳолатида ҳам қарздор фаолиятини давом эттириши учун зарур шартномалар ижросини таъминлаш, шунингдек, тўловга қобилиятсизлик тўғрисидаги иш қўзғатилгунига қадар қарздор қорхона томонидан тузилган шартномалар ҳақиқий эмас деб топиш бўйича асослар белгиланди;

- тўловга қобилиятсизлик қарздор муассиси ёки унинг мулки эгаси ёхуд уни бошқарган шахснинг ғайриқонуний ҳаракатлари натижасида вужудга келганда, уларни қарздорнинг қопланмаган қарзи бўйича субсидиар жавобгарликка тортиш қоидалари киритилди;

- 2023 йил 1 январдан бошлаб жисмоний шахсни тўловга қобилиятсиз деб топиш институти жорий этилди ва бошқалар;

б) Суд бошқарувчилари фаолиятини тартибга солувчи норматив-ҳужжатлар қайта кўриб чиқилиб, уларнинг фаолиятини такомиллаштириш бўйича Ҳукумат қарори лойиҳаси ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамасига киритилди;

в) 2022 йилда Иқтисодий судлар томонидан **7864 та** қорхоналар банкрот деб топилган, уларнинг **5617 таси** тугатилган, қолган **2247 таси**да тугатиш ишлари жорий йилда олиб борилмоқда.

Тўққизинчи Баҳолаш ва риелторлик фаолияти соҳасида:

а) Давлатив агентлиги ва Давлат солиқ қўмитаси ўртасидаги электрон ҳамкорлик орқали 278 та риелторлик ташкилотларини фаолият юритиши бўйича хатлов ўтказилди. Хатлов натижаларига кўра риелторлик ташкилотлари реестрига ўзгартиришлар киритилди.

б) Евросиё гуруҳининг 36-Ялпи мажлиси давомида баҳолаш ҳисоботини муваффақиятли ҳимоя қилиш борасида тезкор чора-тадбирлар амалга оширилгани сабабли Ўзбекистоннинг мазкур соҳага оид халқаро рейтинги (Россия билан бир қаторда) Евросиё гуруҳига аъзо бошқа давлатларнинг (Хитой, Белоруссия, Тожикистон ва Қирғизистон) рейтингига нисбатан кўрсаткичи юқори баҳоланди.

в) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига баҳоловчиларга тоифалар бериш бўйича давлат хизматларини кўрсатиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида” 2022 йил 4 октябрдаги 564-сон қарори қабул қилинди.

Ўнинчи Рақамлаштириш соҳасида:

а) Давлатив агентлиги томонидан жисмоний ва юридик шахсларга тўғридан-тўғри мулоқотсиз 4 та (“Алоҳида уй (уйнинг бир қисми)

² Стратегия ижроси бўйича батафсил маълумот ушбу ҳисоботнинг II-бўлимида келтирилган.

ёки квартирани хусусийлаштиришга берган шахслар тўғрисидаги маълумотнома бериш”, “Давлат мулкани хусусийлаштириш бўйича ариза (буюртманом) бериш”, “Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ва юридик шахсларига тегишли бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш” ҳамда “Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштиришнинг бирламчи миқдорини ҳисоблаш”) давлат хизматлари Ягона интерактив давлат хизматлари портали my.gov.uz орқали кўрсатиш йўлга қўйилди;

б) “Yerxususiyashtirish” ААТ ишлаб чиқилди ҳамда амалиётга жорий этилди. Бунда:

хусусийлаштирилаётган ер участкасини сотиб олиш қийматини аниқлашда ўша кунда белгиланган базавий солиқни аниқлашда, Кадастр агентлигидан республикадаги ер участкаларини манзили ва фақат Тошкент шаҳридаги жойлашган объектларни жойлашган зонаси ҳамда Солиқ кодексининг 429 ва 437-моддаларидаги базавий ер солиқ ставкалари маълумотлари асосида инвойс шакллантириш йўлга қўйилди;

в) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 19 апрелдаги 195-сон қарорига асосан, ҳоким ёрдамчилари томонидан бўш турган объектларни аниқлаб, “E-auksion” электрон савдо платформаси савдоларига чиқариш учун онлайн буюртманом бериш бўйича hokimyordamchi.davaktiv.uz тизими ишлаб чиқилди ва амалиётга жорий қилинди.

г) Давлат активларини бошқариш агентлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Бош прокуратура ахборот тизимлари ўртасида электрон маълумот алмашишни йўлга қўйиш юзасидан технологик йўриқнома ишлаб чиқилиб тасдиқланди. Давактив агентлигининг ахборот тизими ва Бош прокуратуранинг “Электрон суриштирув ва дастлабки тергов” ягона ахборот тизими ўртасида интеграция ишлари амалга оширилди.

Шу билан бирга, Давактив агентлиги томонидан 5 та ахборот тизимига алоҳида модуллар ишлаб чиқилди;

Давактив агентлигининг мавжуд ахборот тизимлари билан 5 та вазирлик ва идораларнинг ахборот тизимлари ўртасида ўзаро электрон ахборот алмашинуви йўлга қўйилди.

Давактив агентлиги тизимидаги ахборот хавфсизлиги йўналишидаги масъул ходимларининг 16 нафари “Ахборот хавфсизлиги” соҳасида малака ошириб тегишли сертификатларга эга бўлди. Шунингдек, Агентликнинг Ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш ва рақамлаштириш бошқармасининг 5 нафар ходими АКТ соҳасида таълим олиб малакасини ошириб Халқаро IT-сертификатларга эга бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 15 июндаги 373-сон қарорига мувофиқ, давлат органларида рақамли ривожланиш даражасини 2022 йил рейтингли баҳолаш якуни бўйича давлат органлари орасида Давактив агентлиги кўрсаткич билан “яшил” рўйхатга кирган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 15 июндаги ПҚ-4751-сон қарори асосида Давактив агентлигида ишлаб чиқилган ахборот тизимларини 3 таси техник топшириқ талабларига мувофиқлиги ҳамда 3 таси киберхавфсизлик талабларига мувофиқлиги юзасидан экспертизадан ўтказилди ва экспертиза хулосалари олинди.

Давлат ва хўжалик бошқаруви, ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органларида ахборот ва киберхавфсизликнинг таъминланганлиги ҳолати бўйича 2022-йил натижалари.

Ўн биринчи Коррупцияга қарши курашиш соҳасида

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш миллий кенгашининг 2023-йил 7 апрелда тасдиқланган 9-сон йиғилиш баённомасида рейтинг баҳолаш натижаларига кўра Давактив агентлигининг 2022 йил коррупцияга қарши курашиш бўйича кўрсаткичлари тегишли 81 балл билан баҳоланиб, 11 ўрин “яхши” деб топилди.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ
КОРХОНАЛАРНИ БОШҚАРИШ
ВА ИСЛОҲ ҚИЛИШ СТРАТЕГИЯСИ

2.1. Стратегия тўғрисида маълумот

2021 - 2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси (кейинги ўринларда - Стратегия) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сон Фармони билан тасдиқланган 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастурига мувофиқ ишлаб чиқилган.

Стратегия Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилотининг Давлат иштирокидаги корхоналар учун корпоратив бошқарув бўйича тамойилларини ва илғор халқаро тажрибани ҳисобга олган ҳолда, давлат улуши мавжуд бўлган хўжалик жамиятлари ва давлат унитар корхоналарини бошқариш ва ислоҳ қилишнинг мақсадлари, вазифалари ва устувор йўналишларини белгилайди.

Кўплаб давлатларда бу каби ҳужжат давлат мулки сиёсати деб эътироф этилади.

Стратегияни ишлаб чиқиш жараёнида Халқаро молия институтлари (Европа Тикланиш ва тараққиёт банки, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки), жумладан, Европа Тикланиш ва тараққиёт банки ва унинг техник кўмагида жалб этилган Nestor Advisors ва Kinstellar консалтинг компаниялари иштирок этган.

Бундан ташқари, Стратегия нормалари юзасидан жамоатчиликнинг таклиф ва мулоҳазалари олинган. Жумладан 2020 йилнинг 13 март куни Тошкент шаҳрида халқаро молия институтлари, оммавий ахборот воситалари ҳамда мамлакатимизнинг йирик корхоналари вакиллари иштирокида Стратегия муҳокамасига бағишланган давра суҳбати ўтказилди.

Натижада, 2021 - 2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегияси, уни амалга ошириш бўйича “Йўл харитаси” ва Мақсадли кўрсаткичлар Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил

29 мартдаги 166-сон қарори билан тасдиқланди.

Стратегия доирасида:

- Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилишнинг норматив-ҳуқуқий базасини такомиллаштириш;
- Давлат иштирокидаги корхоналарни кескин қисқартириш;
- Давлат иштирокидаги корхоналар фаолиятини тўлиқ бозор механизмларига ўтказиш;
- Корпоратив бошқарувнинг замонавий услубларини жорий этиш;
- Шаффофлик ва маълумотни ошкор қилиш бўйича амалий чора-тадбирлар белгиланди.

Юқорида айтиб ўтилганидек, Стратегия нормаларини илғор халқаро тажриба асосида жорий этиш мақсадида Европа тикланиш ва тараққиёт банки кўмагида халқаро ва маҳаллий консалтинг компанияларидан (*Nestor Advisors, Boytsun Governance Architects, Ernst&Young, Kinstellar va Avesta Investment Group*) иборат экспертлар консорциуми жалб этилди ва амалга ошириладиган ишлар бўйича чора-тадбирлар режаси белгиланди.

Таъкидлаш жоизки, Стратегия биринчи навбатда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон Фармонининг 1 ва 2-иловаларида кўрсатилган йирик корхоналарига жорий этилиши қайд этилган.

2.2. Стратегияни амалга ошириш ҳолати

Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилишнинг норматив-ҳуқуқий базасини такомиллаштириш бўйича:

1) Стратегия нормаларини амалиётга татбиқ этиш бўйича Ўзбекистон Республикасининг “Корпоратив бошқарув тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Қонуни лойиҳаси ишлаб чиқилди ва 2022 йил 29 мартда қабул қилинди.

Унда, давлатнинг “Олтин акция” махсус ҳуқуқи бекор қилинди, тафтиш комиссияларини ташкил этиш мажбурияти бекор қилинди, ижро органи ва кузатув кенгаши аъзоларининг ваколат муддати уч йилга узайтирилди, давлат унитар корхоналарида кузатув кенгаши жорий этилиши белгиланди, аудиторлик текширувини ўтказиш ташаббуси билан чиқиш ҳуқуқи 5 фоизга эга бўлган акциядорларга тақдим этилди.

2) Ўзбекистон Республикасининг “Давлат мулкни бошқариш тўғрисида”ги Қонуни лойиҳаси ишлаб чиқилди ва 2023 йилнинг 9 март куни қабул қилинди.

Унда, давлат иштирокидаги корхоналарда мулкдор ва тартибга солувчи вазифалари ажратилиши; давлат иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш ва эгалик қилиш мезонлар асосида амалга оширилиши, давлат мулкнинг марказлашган реестри юритилиши ва эълон қилиниши, давлат мулкidan фойдаланиш қоидалари ва мулкни бошқариш самарадорлигини баҳоланиши, кузатув кенгаши аъзолари танлов асосида сайланиши ва улар қонунда белгиланган тартибда жавобгар бўлиши, давлат мулкнинг яхлитлиги ва бут сақланишини таъминлаш билан боғлиқ харажатлар ошкор этилиши, давлат активларини ишончли бошқарувга бериш аукцион орқали амалга оширилиши ва бошқа нормалар белгиланди.

3) Ўзбекистон Республикасининг “Хусусийлаштириш тўғрисида”ги Қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди (Ҳозирда лойиҳа Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан кўриб чиқилмоқда).

Унда, хусусийлаштиришни амалга ошириш тартиби; хусусийлаштириш услублари; хусусийлаштирилган объектларга бўлган мулк ҳуқуқини

расмийлаштириш; хусусийлаштиришдан кейинги ўтказиладиган мониторинг; хусусийлаштириш жараёнларининг шаффофлиги ва ҳисобдорлигини тартибга солувчи қоидалар белгиланмоқда.

4) Стратегия қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек, баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида” Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 26 октябрдаги 619-сон қарори қабул қилинди.

5) “Давлат иштирокидаги корхоналарнинг кузатув кенгашига номзодларни шакллантириш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 ноябрдаги 647-сон қарори қабул қилинди;

Унда, давактив агентлигининг махсус веб-порталида кузатув кенгашлари (кенгаш) фаолиятини ёритиб бориш, кенгаш таркибига номзодларни тажрибаси ва кўникмалари асосида танлаб олиш, гендер тенглик ва бошқа нормалар белгиланди. Шу билан бирга, қарор билан кенгаш номзодларини саралаш тартиби тўғрисидаги Низом тасдиқланди.

Давлат иштирокидаги корхоналар сонини қисқартириш бўйича:

Давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини камайтириш, уларнинг сонини қисқартириш бўйича ўтган даврда бир қатор чора-тадбирлар амалга оширилди, хусусан:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон “Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилишни жадаллаштириш ҳамда давлат активларини хусусийлаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони (500 дан ортиқ корхоналарни хусусийлаштириш белгиланди);

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 11 февралдаги ПФ-6167-сон “Давлат активларини хусусийлаштириш жараёнларини янада жадаллаштириш тўғрисида”ги Фармони (йирик корхоналарни хусусийлаштириш белгиланди);

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 3 июндаги “Давлат иштирокидаги

корхоналар фаолиятини қайта ташкил этиш ва тугатиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 350-сон қарори (593 та корхонани қайта ташкил этиш ёки тугатиш белгиланди) қабул қилинди.

Маълумот учун: 2010-2019 йилларда 1,2 триллион сўмлик давлат активлари сотилган бўлса, 2022 йилнинг ўзида бу кўрсаткич 11,3 триллион сўмга етди. Яъни, сўнгги бир йилда ўн йил давомида қилинган ишлардан 10 карра кўп натижага эришилди.

Натижада, бугунги кунга қадар, давлат иштирокидаги корхоналар сонини 40 фоизга қисқартиришга эришилди.³

Давлат иштирокидаги корхоналар фаолиятини тўлиқ бозор механизмларига ўтказиш бўйича:

1. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг функция ва вазифаларини хатловдан ўтказиш ҳамда уларга нисбатан нотижорат мақсадларни аниқлаш (ижтимоий аҳамият касб этувчи хизматларни бажариш мажбурияти)⁴ мақсадида “Катта тўртлик”га кирувчи Ernst&Young компанияси билан биргаликда тегишли ишлар олиб борилди.

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида ҳаражатларни тижорат

³ Давлат иштирокидаги корхоналарнинг иктисодиётдаги улушини қисқартириш бўйича олиб борилган чора-тадбирлар натижадорлиги тўғрисида ушбу йиғма ҳисоботнинг [VII-бўлимида](#) батафсил маълумот берилган.

⁴ Халқаро тажрибада – PSO ёки Public service obligation бу қонунчилик ёки шартнома асосида ташкилотлар зиммасига жамоат манфаатлари учун хизмат кўрсатишни назарда тутувчи мажбуриятдир. PSO аксарият ҳолларда ташкилот учун фойда келтирмайдиган фаолият бўлиб, аҳоли эҳтиёжларини қондиришни назарда тутди. Ташкилотларнинг ушбу хизматлар билан боғлиқ ҳаражатлари давлат томонидан қоплаб берилади.

ва нотижорат мақсадларга ажратишни назарда тутувчи таснифлаш тартиби (классификатор) мавжуд бўлмаганлиги туфайли, корхоналар томонидан уларнинг ҳисоби юритилмаган. Шу сабабдан, тақдим қилинган маълумотларни таҳлил қилишда қийинчиликлар юзага келиб, ушбу йўналишни тартибга солувчи меъёрий ҳужжат ишлаб чиқиш зарурияти пайдо бўлди.

Шунга қўра, давлат иштирокидаги корхоналарнинг тижорат ва нотижорат мақсадларини аниқлаш, улар ҳисобини юритиш ва нотижорат фаолияти учун сарфланган маблағларни қоплаш механизмини яратиш мақсадида “Давлат иштирокидаги корхоналарнинг нотижорат мақсадларини молиялаштиришга замонавий бозор ёндашувларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ҳукумат қарори лойиҳаси ишлаб чиқилди.

2. Давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти устидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш бўйича таклифлар ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон Фармони билан 13 та фаолият тури бўйича хусусий секторни кенг жалб қилиш ҳамда эксклюзив ҳуқуқларни бекор қилиш орқали мавжуд монополияларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар режаси тасдиқланди.

Шунингдек, юқорида айтиб ўтилган “Давлат мулкани бошқариш тўғрисида”ги қонунга асосан давлат иштирокидаги корхоналарга ва нодавлат юридик шахсларга улар ҳўжалик фаолиятини юритиши учун тенг шарт-шароитлар яратилиши, шунингдек давлат иштирокидаги корхоналарга қўшимча имтиёзлар ва преференциялар берилмаслиги белгилаб қўйилди.

Бундан ташқари, давлат мулкига эгалик қилиш мезонларига мувофиқ бўлмаган давлат унитар корхонаси ёки давлат муассасаси ҳўжалик фаолиятини юритишда бошқа нодавлат юридик шахслар билан тенг шарт-шароитлар яратиш, улар фаолиятининг самарадорлигини, очиқлигини ва шаффофлигини таъминлаш ҳамда корпоратив бошқарувни жорий этиш мақсадида ҳўжалик жамияти этиб ўзгартирилиши лозимлиги белгиланди.

4. Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилотининг корпоратив бошқарув бўйича тамойилларига мувофиқ, манфаатлар тўқнашуви олдини олиш ва давлат ҳамда хусусий сектор корхоналари учун тенг шароитлар яратиш мақсадида давлатнинг мулкдор ва тартибга солувчи функциялари ажратилган бўлиши лозим.

Шунга қўра, Давлат мулкини бошқариш тўғрисидаги қонунига давлат иштирокидаги корхоналарда бир давлат органи томонидан ҳам мулкдор ҳам тартибга солувчи функциясини амалга оширишни тақиқлашни назарда тутувчи норма киритилди.

Корпоратив бошқарувнинг замонавий услубларини жорий этиш бўйича:

1. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг Кузатув кенгашига номзодларни шакллантириш тартибини такомиллаштиришни назарда тутувчи Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 ноябрдаги 647-сон қарори қабул қилинди.

Ушбу қарор талаблари асосида Давактив агентлиги иштирокидаги корхоналарнинг кузатув кенгаши таркибига давлат улуши бўйича номзодларни кўрсатиш учун махсус веб-портали (www.cns.davaktiv.uz) орқали танлов эълон қилиш тизими йўлга қўйилди. Танлов ўтказилиши тўғрисида кенг жамоатчилик оммавий ахборот воситалари, телевидение ва интернет тармоғи орқали хабардор қилиб борилади.

2. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг ижроия органи раҳбарлик лавозимларига номзодларни саралаш тартиби лойиҳаси ишлаб чиқилиб, Адлия вазирлигига киритилди.

3. Ўзбекистон кузатув кенгашлари мустақил аъзолари ассоциацияси ташкил қилиниб, Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилди. Ўтган давр мобайнида Ассоциацияни мустақил ташкилот сифатида фаолиятини самарали йўлга қўйиш мақсадида бир қатор ташкилий ишлар амалга оширилди, шунингдек, бугунги кунда “Ўзбекистон кузатув кенгашларининг мустақил аъзолари ассоциацияси” фаолиятини ривожлантириш учун унинг расмий веб-сайтини яратиш ҳамда “Ўзбекистон кузатув кенгашларининг мустақил аъзолари миллий реестри” ни ташкил этиш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

4. Кузатув кенгашлари мавжуд 76 та давлат иштирокидаги хўжалик жамиятларида 97 нафар мустақил аъзо сайланди.

Шунингдек, Жаҳон банкининг “Институционал салоҳиятни ошириш IBL” лойиҳаси доирасида 38 та давлат иштирокидаги йирик корхоналар кузатув кенгашлари таркибига халқаро тажрибага эга бўлган 79 та мустақил аъзоларни жалб этиш, шунингдек кейинчалик давлат иштирокидаги корхоналарнинг бошқарувига киритиш учун 100 нафар малакали ва салоҳиятли бошқарувчилар заҳирасини шакллантириш кўзда тутилган.

Ушбу тадбирни амалга ошириш мақсадида мазкур лойиҳа доирасида танлаб олинган “Strikitsa Consulting Ltd” (Буюк Британия) компанияси билан ҳамкорликда тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

5. Осиё тараққиёт банки экспертлари билан ҳамкорликда корпоратив бошқарув тизимини, жумладан кузатув кенгаши фаолиятини баҳолашнинг (scorecard) методологияси ишлаб чиқилди ва 20 та хўжалик жамиятида қўлланиб кўрилди.

Шунингдек, Давактив агентлигининг 2022 йил 16 сентябрдаги 269-сон буйруғига асосан мазкур корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш мезонлари (scorecard)ни давлат улуши 50 фоиздан ортиқ бўлган акциядорлик жамиятларида босқичма-босқич жорий этиш белгилаб олинди.

7. Давлат иштирокидаги 121 та корхонада кузатув кенгашининг қошида тегишли йўналишлар бўйича (стратегия ва инвестициялар қўмитаси, аудит қўмитаси, тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси, Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси) 480 та қўмита, шу жумладан, 120 тасида аудит қўмитаси ташкил этилди.

8. “Ernst & Young” компанияси томонидан давлат иштирокидаги корхоналарда “уч ҳимоя чизиғи” ёндашувига асосланган таваккалчиликни бошқариш тизими бўйича ҳужжатлар тўплами ишлаб чиқилиб, тажриба тариқасида танлаб олинган “Ўзметкомбинат” АЖ ва “ИЭС” АЖларга жорий этиш учун тақдим қилинди.

Таъкидлаб ўтиш лозим, ҳужжатлар тўплами ушбу корхоналар билан ҳамкорликда ва уларнинг фаолият йўналиши ҳамда ўзгача хусусиятларини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Шу билан бирга, мазкур корхоналарда корпоратив бошқарувнинг замонавий услубларини жорий қилиш ишлари олиб борилди. Бугунги кунда, корхоналарнинг корпоратив бошқаруви тизимида мавжуд камчиликлари, уларни бартараф қилиш бўйича тавсиялар ҳамда “йўл харитаси” тақдим қилинди.

9. Халқаро экспертлар Консорциуми томонидан шунингдек, давлат иштирокидаги корхоналар учун намунавий Ахлоқ кодекси ишлаб чиқилиб, Давактив агентлигининг буйруғи билан тасдиқланган ҳолда давлат иштирокидаги йирик корхоналарга жорий этиш учун юборилди.

Шаффофлик ва маълумотни ошкор қилиш борасида:

1. Давактив агентлиги томонидан ҳар йили давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти натижадорлиги ва Стратегияни амалга ошириш тўғрисидаги ахборотни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамасига тақдим этиш тизими йўлга қўйилди.

Ўтган йилнинг 15 сентябрь куни Давлат иштирокидаги корхоналарнинг 2021 йилдаги фаолияти натижадорлиги ва давлат мулкidan фойдаланиш ҳолати тўғрисидаги Йиғма ҳисобот Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик Палатасида эшитилди ва 2022 йил 19 сентябрь куни Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

2. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг веб-сайтларини мониторинг қилиш тизими йўлга қўйилди.

Хусусан, Давактив агентлигида тузилган махсус ишчи гуруҳ ҳар чорак якуни бўйича давлат иштирокидаги корхоналарнинг веб-сайтлари мавжудлиги, уларнинг актуал маълумотлар билан тўлдирилганлиги ва доимий равишда янгиланиб боришини кузатиб боради.

Ўрганиш натижалари бўйича тузилган тахлилий маълумот Вазирлар Маҳкамасига киритилди ва корхоналарга аниқланган камчиликларни бартараф қилиш бўйича кўрсатмалар берилди.⁵

3. Давактив агентлигининг веб-сайтида ва ижтимоий тармоқларда илк бор 2022 йилда энг кўп соф фойда (Топ-20) олган ва энг кўп зарар кўрган

⁵ Давлат иштирокидаги корхоналарнинг веб-сайтлари ҳолати тўғрисидаги батафсил маълумот мазкур ҳисоботнинг 6.2.-бандида келтирилган.

(Топ-10) давлат иштирокидаги корхоналар тўғрисидаги маълумотлар эълон қилинди.

4. Давлат мулкани бошқариш соҳасида давлат органлари, шу жумладан давлат муассасаларининг (давлат мулкани бошқариш субъектлари) очиклиги ва ҳисобдорлигини ошириш орқали кенг жамоатчиликнинг ишончини кучайтириш мақсадида “Давлат мулкани бошқариш тўғрисида”ги Қонунга шаффофликка оид талаблар киритилди.

Хусусан, давлат мулкани бошқариш субъектлари оммавий ахборот воситаларида ва ўзининг расмий веб-сайтларида давлат мулкани бошқариш самарадорлиги тўғрисидаги ҳисоботини, давлат мулканинг яхлитлиги ва бут сақланишини таъминлаш билан боғлиқ ҳаражатларни эълон қилиб бориши лозим.

Шу билан бирга, давлат мулкани жисмоний ва нодавлат юридик шахсларга реализация қилиш, шунингдек ижарага ва ишончли бошқарувга бериш оммавий савдолар орқали (аукционлар, танловлар ёки музокараларга оммавий таклиф этиш йўли билан) амалга оширилиши белгиланди.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ
КОРХОНАЛАР ВА УЛАРНИНГ
МОЛИЯВИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

2023

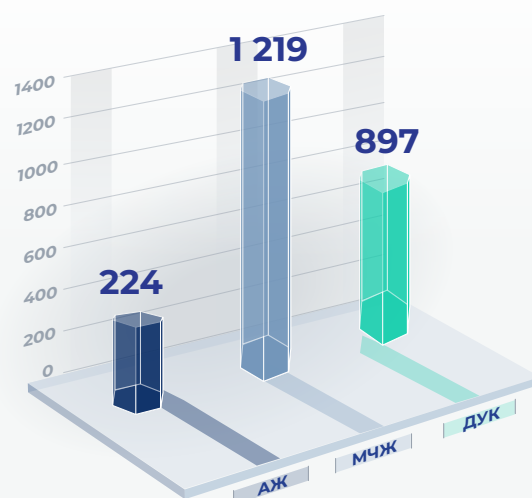
3

3.1. Давлат иштирокидаги корхоналар сони

2022 йил 1 январь ҳолатига давлат иштирокидаги корхоналар сони 2 144 тани, шундан 231 таси акциядорлик жамиятлари (кейинги ўринларда – АЖ), 871 таси масъулияти чекланган жамият (кейинги ўринларда – МЧЖ) ва 1 042 таси давлат унитар корхоналарини (кейинги ўринларда – ДУК) ташкил қилган.

2023 йил 1 январь ҳолатига давлат иштирокидаги корхоналар сони 2 340 тани ташкил этиб, шундан 224 таси АЖ, 1 219 таси МЧЖ ва 897 таси ДУК ҳисобланади.

Корхоналарнинг ташкилий ҳуқуқий шакли

Кўриниб турганидек, ҳисобот йилида давлат тасарруфидаги корхоналар сони 2021 йилга нисбатан ошган бўлсада, бунга сабаб, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумат қарорлари асосида 444 та корхоналар хусусийлаштириш мақсадида давлат тасарруфига ўтказилганлигидир.

Давлат иштирокидаги корхонлар сони

Шу билан бирга, ўтган йил давомида 55 та корхона сотилган, 9 таси жамиятлар устав фондига берилган, 136 таси тугатилган, 2 таси давлат муассасасига айлантирилган ва 46 таси давлат реестридан чиқарилган.

Давлат тасарруфидаги корхоналарнинг 1 991 таси фаолиятли, 275 таси фаолиятсиз ҳамда 74 таси тугатиш жараёнида.

Бугунги кунда олиб борилаётган ислохотлар доирасида давлат унитар корхонаси шаклида фаолият юритиб келаётган корхоналар хўжалик жамияти шаклида қайта ташкил этилади.

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг аксарияти Тошкент шаҳрида жойлашган (1-жадвал) – 733 та ёки 31%, шулардан 304 таси ёки 41% - ДУК.

КОРХОНАЛАРНИНГ ФАОЛИЯТИ ҲОЛАТИ

1-жадвал. Давлат иштирокидаги корхоналар, ҳудудлар кесимида:

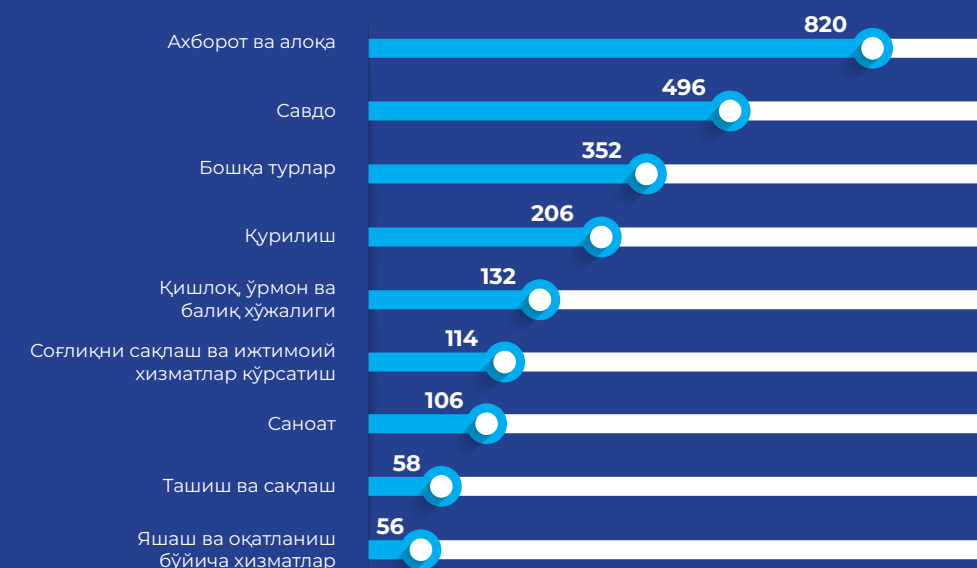
№	Худуд	Корхоналар сони	АЖ	МЧЖ	ДУК
1.	Андижон вилояти	106	7	66	33
2.	Бухоро вилояти	109	16	52	41
3.	Жиззах вилояти	108	4	61	43
4.	Қашқадарё вилояти	206	12	154	40
5.	Навоий вилояти	87	7	46	34
6.	Наманган вилояти	132	4	70	58
7.	Самарқанд вилояти	135	6	85	44
8.	Сирдарё вилояти	82	3	42	37
9.	Сурхондарё вилояти	111	3	77	31
10.	Тошкент вилояти	176	12	91	73
11.	Фарғона вилояти	150	17	68	65
12.	Хоразм вилояти	98	9	46	43
13.	Қорақалпоғистон Республикаси	107	6	50	51
14.	Тошкент шаҳри	733	118	311	304
Жами:		2340	224	1219	897

Ушбу корхоналарнинг 130 тасида давлат улуши 25 фоиздан кам, 138 тасида 25 фоиздан 50 гача (50 фоиз кирмаган) ва қолган 2 072 тасида давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ ҳисобланади.

Давлат корхоналарининг энг катта улуши ахборот ва алоқа соҳасига тўғри келади (35%).

Шунингдек, савдо соҳасида (21%) ва қурилиш соҳасида (8%) давлат корхоналари кўп. Ахборот ва алоқа соҳасидаги кўпчилик корхоналар ДУК шаклида фаолият юритади.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАР СОҲАЛАР

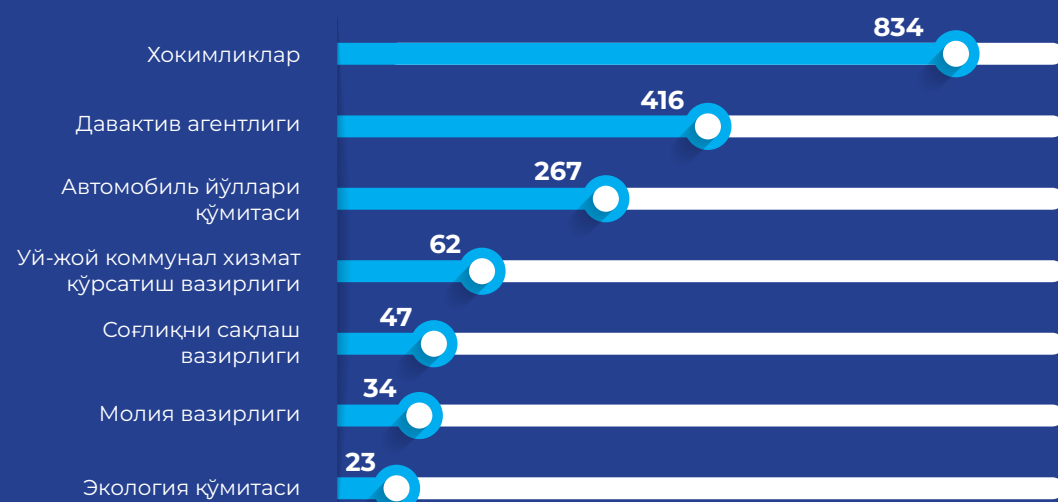
3.2. Давлат иштирокидаги корхоналарда акциядор (иштирокчи, мулкдор) функциясини бажарувчи органлар

Давлат иштирокидаги корхоналарда акциядор (иштирокчи, муассис) функцияси 82 та вазирлик ва идоралар томонидан амалга оширилади.

Хусусан, Давактив агентлиги - 416 та корхонада (жами давлат корхоналарининг 18,2 фоизи), Автомобиль йўллари қўмитаси - 267 та (12 фоиз), Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги - 62 та (3,4 фоиз), Қишлоқ хўжалиги вазирлиги - 105 та (2,2 фоиз), Молия вазирлиги - 34 та (2,0 фоиз), Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси - 23 та (1,8 фоиз), Соғлиқни сақлаш вазирлиги - 47 та (1,7 фоиз) ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари - 834 та (39,5 фоиз) мулкдор функциясини бажариб келмоқда (шундан энг кўпи Тошкент шаҳар ҳокимлигида 140 та, Қашқадарё вилояти ҳокимлигида 115 та).⁶

⁶ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 декабрдаги ПФ-269-сон Фармони билан Йиғма ҳисоботда кўрсатилган вазирликлар ва идоралар қайта ташкил қилиниб, бугунги кунда номлари ўзгартирилган.

2022 ЙИЛДА ЭНГ КЎП ДАВЛАТ АКТИВЛАРИГА ЭГАЛИК ҚИЛГАН ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ

3.3. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг йиғма кўрсаткичлари

Давактив агентлиги томонидан давлат иштирокидаги корхоналар молия-хўжалик фаолиятини таҳлил ва мониторингини амалга ошириш мақсадида манфаатдор вазирлик, идораларнинг, хусусан:

молиявий ҳисоботлар бўйича Солиқ қўмитаси;

корхоналар томонидан амалга оширилган импорт, экспорт ва божхона омборларида 3 ойдан ортиқ сақланаётган товарлар бўйича Божхона қўмитаси;

корхоналарнинг ишчилар сони ва таркиби бўйича Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги;

корхоналарнинг иқтисодиётдаги ўрни, шу жумладан, ялпи қўшилган

қиймат, экспорт, бандлик, инвестиция, қурилиш, саноат ва хизматдаги улуши бўйича Статистика агентлиги;

корхоналар томонидан амалга оширилган харидлар бўйича “Ўзбекистон Республика товар-хон ашё биржаси” АЖ ва Ўзбекистон Республикаси Электрон кооперация порталининг (cooperation.uz) ахборот тизими билан ўзаро ахборот алмашинуви йўлга қўйилган ⁷.

Мавжуд маълумотлар асосида ҳисоботлари тақдим этилган жами 1855 та давлат иштирокидаги корхоналарнинг 2022 йил якуни бўйича фаолияти таҳлил қилинди.

2022 йилда давлат корхоналаридан солиқлар ва дивидендлар кўринишидаги даромадлар давлат бюджети даромадларининг 39,4 фоизини ташкил этди.

Шу билан бирга, Давлат корхоналарида бандлик кўрсаткичи жами аҳоли бандлигининг 17,4 фоизини, шу жумладан давлат муассасаларида фаолият юритаётган ходимлар улуши 13,8 фоизни ташкил этди.

Давлат корхоналарининг ялпи қўшилган қийматдаги (ЯИМ) улуши 27,1 фоизни ташкил этиб, ушбу кўрсаткичнинг 1,3 фоизи давлат муассасаларига тўғри келади.

Шунингдек, давлат иштирокидаги корхоналарнинг республика бўйича жами қурилиш ишларидаги (130,8 трлн. сўм) улуши 10,7 трлн. сўм ёки 8,2 фоизни ташкил этди. ⁸

Фонт бозоридан битимлар сони бўйича давлат корхоналари 57% дан ортиқни ташкил қилади. Ҳаммаси бўлиб, фонд бозоридаги битимлар умумий ҳажмининг 7% дан зиёдроғи (337,6 млрд. сўм)ни ташкил этди.

⁷ Ушбу ҳисоботда келтирилган маълумотлар давлат иштирокидаги корхоналар тўғрисида Давактив агентлигида мавжуд маълумотлар асосида шакллантирилган, айрим корхоналар томонидан молиявий ва бошқа ҳисоботлари аудиторлик текширувдан кейин қайтадан топширилган ёки ўзгартирилган бўлиши мумкин.

⁸ Юқоридаги статистик кўрсаткичларни ҳисоблашда бевосита ва билвосита давлат иштирокидаги корхоналар ва давлат муассасаларининг 2022 йил якуни бўйича натижалари инобатга олинган.

Жами активлари

Корхоналарнинг жами активлари 1 065 883,2 млрд.сўмни ташкил этиб (5-Диаграмма), ўтган йилга (1 146 728,5 млрд.сўм⁹) нисбатан 7 фоизга камайган. Бунда активларнинг 85,5 фоизи 56 та йирик корхоналар (980 320,3 млрд.сўм), шу жумладан 12 та тижорат банклари (457 923,9 млрд.сўм) ва 2 та суғурта компаниялари (2 053,0 млрд.сўм) ҳиссасига тўғри келади (1-жадвал)¹⁰.

Активлари юқори бўлган корхоналар

- йирик корхоналардан:

- “Навоий КМК” – 120 570,8 млрд.сўм (ўсиш 103,9%);
- “Олмалик КМК” АЖ – 38 236,1 млрд.сўм (151,9%);
- “Иссиқлик электр станциялари” АЖ – 29 667,8 млрд.сўм (3,3 баробар);
- “Ўзтрансгаз” АЖ – 32 643,3 млрд.сўм (116%);
- “Ўзбекнефтегаз” АЖ – 76 516,6 млрд.сўм (ўсиш 105,7%);
- “Ўзбекистон хаво йўллари” АЖ – 19 112,1 млрд.сўм (89,3%);

- тижорат банкларидан:

- “Ўзбекистон Республикаси ТИФ миллий банки” АЖ – 125 431,0 млрд.сўм (ўсиш 91,6%);
- “Ўзсаноатқурилишбанк” АЖ – 68 043,7 млрд.сўм (ўсиш 89,5%);
- “Агробанк” АЖ – 65 804,3 млрд.сўм (ўсиш 67,6%);
- “Асакабанк” АЖ – 63 662,3 млрд.сўм (ўсиш 67,2%);
- “Ипотека банк” АЖни – 56 689,0 млрд.сўм (63,9%) киритиш мумкин.

Умуман олганда, жами активлари 892 та корхоналарда ўтган йилга нисбатан қўпайган бўлса, 663 тасида камайган ва 51 тасида ўзгаришлар кузатилмаган.

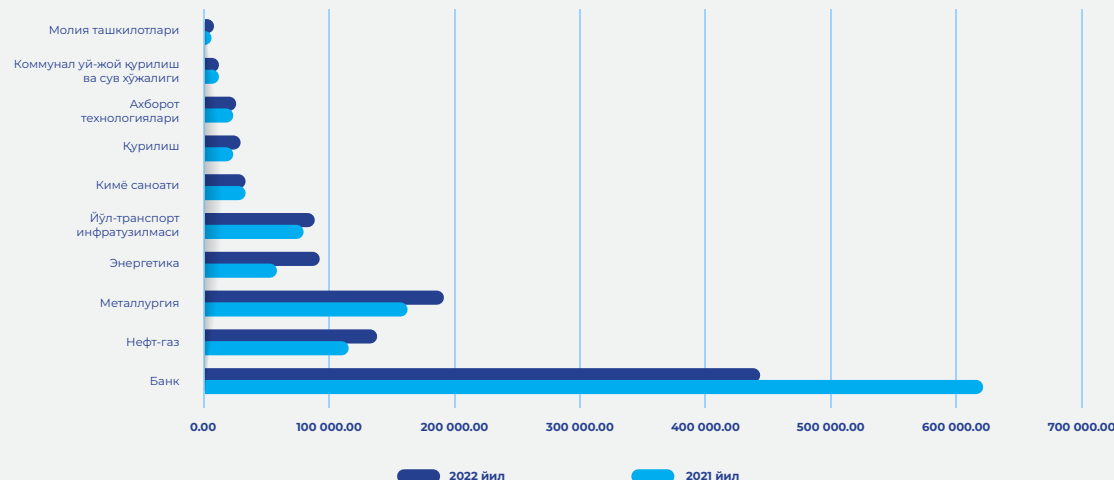
Масалан, 3 та йирик корхоналарда (“Ўздонмахсулот” АЖда 52,2%га, “Ўзбекистон почтаси” АЖда 17,3%га, “Уранкамёбметгеология” АЖда 13%га,) камайган.

⁹ 2022 йилда (2021 йил декабрдан 2022 йил декабргача) Ўзбекистонда инфляция даражаси 12,3 фоизни ташкил қилди.

¹⁰ Устав капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган 1655 та корхона активларининг қиймати 1 001 244,0 миллиард сўмни (жами активларнинг 94,0 фоизини) ташкил этади.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ АКТИВЛАРИ СОҶАЛАР КЕСИМИДА (млрд. сўм)

АКТИВЛАР СОҶА КЕСИМИДА (ТОП-10)

Дебиторлик қарздорлик

Корхоналарнинг жами дебиторлик қарздорлиги 104 837,8 млрд сўмни (ўтган йилга нисбатан 28,0 фоизга ўсган) ташкил этган, дебиторлик қарздорликнинг 83,9 фоизи ёки 87 876,6 млрд.сўми 56 та йирик корхоналарга тўғри келади.

Ўтган йилга нисбатан дебиторлик қарздорлик 619 та корхонада 12 365,6 млрд.сўмга камайган бўлса, 744 та корхонада 31 217,3 сўмга кўпайган, шунингдек, 78 та корхонада ўзгармаган.

Йирик корхоналарнинг 39 тасида 25 685,6 млрд.сўмга кўпайган:

- “Иссиқлик электр станциялари” АЖ – 33,9 баробарга;
- “Ўзкимёсаноат” АЖ - 9,4 баробарга;
- “Uzbekistan Airports” АЖ - 5,6 баробарга;
- “Олмалиқ КМК – 2,9 баробарга;
- “Ўзбекқўмир” АЖ – 2,3 баробарга;
- “Навоийазот” АЖ - 189,3%;
- “Худудий электр тармоқлари” АЖ - 62,9%.

Тижорат банклари ҳисобга олинмаганда дебиторлик қарздорликлари энг юқори бўлган корхоналар:

- “Ўзтрансгаз” АЖ – 18 048,2 млрд.сўм (ўтган йилга нисбатан 4,8 фоизга камайган);
- “Ўзбекнефтегаз” АЖ - 12 305,5 млрд.сўм (ўсиш 20,7 фоиз);
- “Иссиқлик электр станциялари” АЖ - 9 254,8 млрд.сўм (ўсиш 33,9 баробар);
- “Олмалиқ КМК” АЖ - 7 223,2 млрд.сўм (ўсиш 2,9 баробар);
- “Ўзбекистон МЭТ” АЖ - 5 564,1 млрд.сўм (камайиш -3,6 фоиз);
- “Ўзметкомбинат” АЖ - 4 317,6 млрд.сўм (ўсиш 65,2 фоиз);
- “Навоий КМК” АЖ - 3 364,0 млрд.сўм (ўсиш 27,0 фоиз);
- “Худудгазтаъминот” АЖ - 3 214,7 млрд.сўм (камайиш 58,9 фоиз);
- “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ - 3 093,8 млрд.сўм (ўсиш 2,5 баробар);
- “Худудий электр тармоқлари” АЖ – 1 561,0 млрд.сўм (ўсиш 62,9 фоиз).
- “Uzbekistan airways” АЖ - 1 371,8 млрд.сўм (камайиш 36%);

Шунингдек, дебиторлик қарздорлик қўйидаги корхоналарда:

- “Навоий уран” ДҚда 2 828,8 млрд.сўм (86,4%);
- “Худудгазтаъминот” АЖ да 4 598,3 млрд.сўм (59%);
- “Uzbekistan airways” АЖда 767,8 млрд.сўм (36%);
- “Ўзбекгидроэнерго” АЖда 149,4 млрд.сўм (37%);
- “Universal mobile system” МЧЖда 27,2 млрд.сўм (16,4%);
- “Тошшаҳартрансхизмат” АЖда 27,3 млрд.сўм (70,8%)га камайган.

Йирик бўлмаган корхоналарда дебиторлик қарздорлиги кўп бўлган корхоналар қаторига “Қишлоқ қурилиш инвест” МЧЖ - 1 785,8 млрд.сўм (ўсиш суръати 144,8%), “Ягона буюртмачи хизмати инжиниринг компанияси” ДУК – 1 033,2 млрд.сўм (144,2%), “Ўзагролизинг” АЖ - 713,6 млрд.сўм (97,2%), “ТТЗ” МЧЖ – 616,5 млрд.сўм (14,5 баробар), “Дастурий махсулотлар ва ахборот технологиялари” МЧЖни - 538,8 млрд.сўм (128,3%) киритиш мумкин.

Мажбуриятлар

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг жами мажбуриятлари 707 211,2 млрд.сўм (ўсиш суръати -14%)ни ташкил этиб, шундан банк кредитлари 173 789,5 млрд.сўм (132,2%)ни, жорий кредиторлик қарздорликлари 115 612,8 млрд.сўм (134,8%)ни ёки ЯИМга нисбатан 87,5 фоизни ташкил этган.

Жами мажбуриятларнинг давлат корхоналари активларига нисбати 2022 йилда 66,3 фоизни (2021 йилда 71,7 фоиз), банк кредитларининг активларга нисбати 16,3 фоизни (2021 йилда 11,5 фоиз) ташкил этди.

Бунда, тижорат банклари ҳисобга олмаганда корхоналарнинг жами жорий кредиторлик қарздорлиги 111 943,3 млрд.сўм (ўсиш суръати 122,0%)ни ёки ЯИМга нисбатан 14 фоизни ташкил этган, шундан жами кредиторлик қарздорликнинг 83,5 фоизи (93 491,4 млрд.сўм) 41 та йирик корхоналарга тўғри келади (2-иловага қаранг).

Жорий кредиторлик қарздорликлари мавжуд корхоналар орасида энг кўп қарздорликлари бўлган корхоналар ичида (тижорат банкларидан ташқари) энг кўп қарздорлик “Ўзтрансгаз” АЖда (2022 йилда 30 945,8 млрд. сўмни ташкил қилган) (3-иловага қаранг).

Даромадлар

Корхоналарнинг жами даромадлари 360 191,9 млрд.сўм (2021 йилга нисбатан ўсиш суръати 123,2%)ни ёки ЯИМга нисбатан 40,5 фоизни ташкил этган, жумладан тижорат банкларнинг даромадлари 73 050,9 млрд.сўм, 41 та йирик корхоналарнинг даромадлари 250 416,8 млрд.сўм, бошқа корхоналарнинг даромадлари 36 724,1 млрд.сўмни ташкил этган.

Даромадларнинг таркибида соф тушумнинг улуши 83,5 фоиз (300 829,9 млрд.сўм), молиявий даромад 13,1 фоиз (47 079,4 млрд.сўм) ва бошқа даромадлар 3,4 фоиз (12 282,7 млрд.сўм)ни ташкил этади.

Энг кўп даромад олган корхоналар:

- “Навоий КМК” АЖ - 58 017,7 млрд.сўм (жамидаги улуши **16,1%**);
- “Олмалиқ КМК” АЖ - 33 713,4 млрд.сўм (**9,3%**);
- “Ўзбекистон МЭТ” АЖ - 21 944,1 млрд.сўм (6,1%);
- “Ўзтрансгаз” АЖ - 20 695,0 млрд.сўм (5,7%);
- “Ўзбекнефтегаз” АЖ - 18 274,5 (5,1%);
- “Uzbekistan airways” АЖ - 13 934,1 млрд.сўм (3,8%).

Ушбу корхоналарга жами даромаднинг 46,3 фоизи ёки 166 578,9 млрд.сўми тўғри келади (4-иловага қаранг).

Бунда 823 та корхоналарнинг даромадлари ўтган йилга нисбатан кўпайган, 647 та корхоналарда камайган, 10 та корхоналарда ўзгармаган.

Тармоқлар кесимида энг кўп даромад кўрган соҳалар:

- металлургия корхоналари жами даромаднинг 29,5 фоизи (106 214,7 млрд.сўм, ўсиш суръати 106,1%);
- тижорат банклари 20,3 фоизи (73 050,9 млрд.сўм, ўсиш 132,5%);
- нефт-газ тармоғи 17,9 фоизи (64 502,7 млрд.сўм, ўсиш 141,4%);
- йўл-транспорт инфратузилмаси 9,6 фоизи (34 406,5 млрд.сўм, ўсиш 137,4%);
- энергетика 8,2 фоизи (29 693,0 млрд.сўм, ўсиш 123%);
- ахборот технологиялари 3,1 фоизи (11 167,8 млрд.сўм, ўсиш 128,6%),
- кимё саноати 2,7 фоизи (9 707,8 млрд.сўм, ўсиш 123%)га тўғри келади.

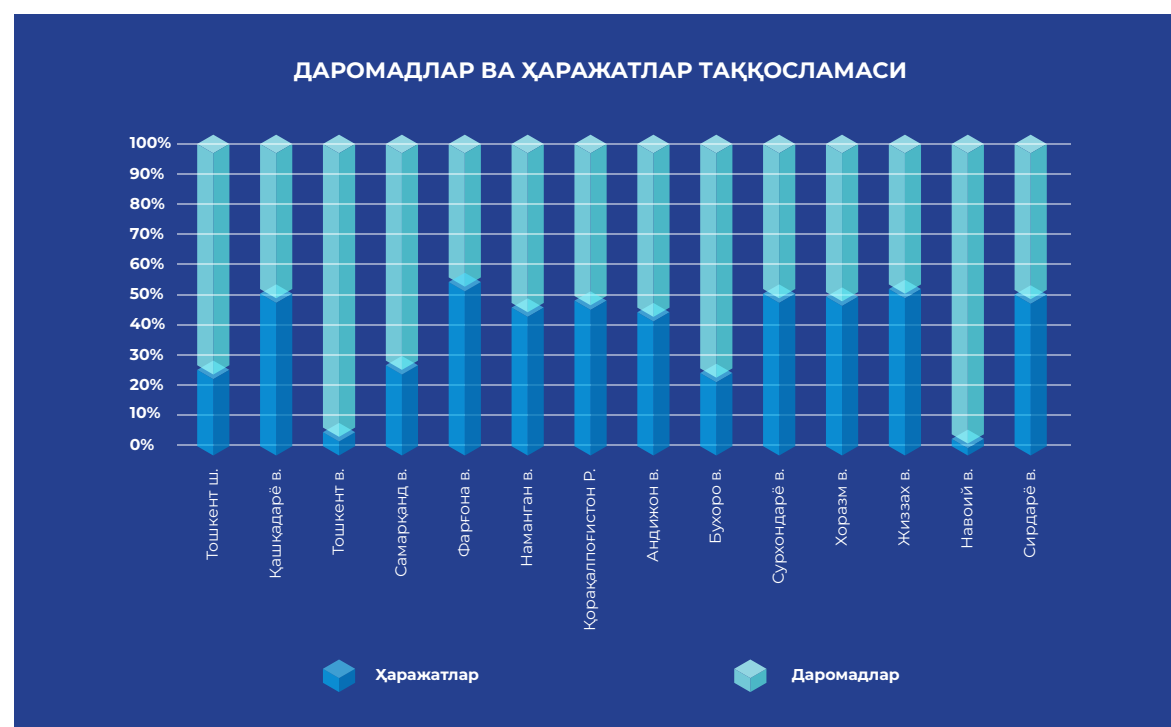
Умуман олганда ушбу соҳаларга давлат иштирокидаги корхоналар даромадининг 91,2 фоизи тўғри келади.

Тармоқлар кесимида даромадлар таҳлилига кўра, 5 та соҳаларда даромадлар ўтган йилга нисбатан камайганлигини кўриш мумкин, масалан, Шаробсавдо улгуржи базаларида ўртача 46 фоиз, ёғ-мой саноатида 33 фоиз, коммунал уй-жой қурилиш ва сув хўжалиги соҳасида 35 фоиз, ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика корхоналарида 25 фоиз, экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш корхоналарида 12 фоизга камайган.

2022 йилда Тошкент шаҳрида жойлашган давлат корхоналарининг даромадлари 225 621,5 миллиард сўмни ёки давлат улушидаги корхоналар барча даромадларининг 62,6 фоизини ташкил этди. Иккинчи ўринда Навоий вилоятида жойлашган давлат корхоналари (71 272,8 млрд. сўм ёки 19,8%) (5-иловага қаранг).

Харажатлар

Корхоналарнинг жами харажатлари 288 764,1 млрд.сўмни ташкил этиб, ўтган йилга нисбатан ўсиш суръати 131,4 фоизни ташкил этган. Жумладан, харажатларнинг 71,1 фоизини (205 353,8 млрд.сўм) таннарх, 17,4 фоизини (50 371,8 млрд.сўм) давр харажатлари, 12,4 фоизини (35 860,4 млрд.сўм) молиявий харажатлар ташкил этган (6-иловага қаранг).

Бунда 1 175 та корхоналарда харажатлар ўтган йилга нисбатан кўпайган бўлса, 371 та корхоналарда эса, харажатлар камайган, 52 та корхоналарда ўзгармаган.

Корхоналарнинг жами харажатлари улар даромадларининг 80,2 фоизини ташкил этади. Бунда, 376 та корхоналарнинг харажатлари улар даромадларидан кўп ҳисобланади.

Таннархнинг соф тушумдаги улуши 68,3 фоиз (205 353,8 млрд.сўм)ни ташкил этиб, ўтган йилга нисбатан ўртача 8 фоизга ўсган.

Таннарх 641 та корхоналарда ўтган йилга нисбатан ўсган бўлса, 623 тасида камайган, 30 тасида ўзгармаган.

Шунингдек, 89 та корхоналарда таннарх соф тушумдан ва 61 та корхоналарда эса уларнинг жами даромадидан юқори ҳисобланади, яъни, уларнинг даромадлари ишлаб чиқарилган маҳсулотлари (хизматлари) таннархни қоплашга етмайди.

Соф фойда ва зарар

2022 йил якуни бўйича ҳисоботлари мавжуд жами 1 855 та корхоналардан 1 206 таси 41 052,5 млрд.сўм соф фойда кўрган (ўсиш суръати 126,4 фоиз) бўлса, 439 та корхоналар ўз фаолиятини жами 13 169,8 млрд.сўм сўм зарар билан якунлаган (ўсиш суръати 143,9 фоиз) ¹¹, 210 таси эса фойда олмаган ва зарар кўрмаган.

Шундай қилиб, 2022 йил учун давлат корхоналари портфелининг соф фойдаси 41 052,4 миллиард сўмни, активлар рентабеллиги 0,11 фоизни ташкил этди (7-иловага қаранг).

Соф фойданинг:

- 76,1 фоизи (31 310,4 млрд.сўм) 31 та йирик корхоналарга ("Навоий КМК" АЖ 15 392,7 млрд.сўм, "Олмалик КМК" АЖ 6 672,6 млрд.сўм, "Навоийуран" ДК 2 077,7 млрд. сўм, "Навоийазот" АЖ 1 331,4 млрд.сўм, "Ўзметкомбинат" АЖ 1 161,1 млрд.сўм);

- 14,8 фоизи (6 073,2 млрд.сўм) 14 та тижорат банклари (Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки" АЖ 2 409,6 млрд.сўм, "Ипотека банк" АЖ 1 156,5 млрд. сўм, "Агробанк" АЖ 609,2 млрд. сўм, "Ўзсаноатқурилишбанк" АЖ 588,9 млрд.сўм, "Қишлоқ қурилиш банк" АЖ 437,5 млрд.сўм);

7,5 фоизи (3 056,0 млрд.сўм) бошқа 1 161 та корхоналарга ("ЎЗБАТ" АЖ 988,6 млрд.сўм, "Ўзаэронавигация маркази" ДУК 136,7 млрд.сўм, "Электромагнит мослашув маркази" ДУК 118,2 млрд.сўм, "Uzpaynet" МЧЖ 108,9 млрд. сўм) тўғри келади.

¹¹ Маълумот учун: 2021 йил якуни бўйича 1 371 та корхона 33 077,1 млрд.сўм соф фойда кўрган бўлса, 342 та корхона 9 152,2 млрд. сўм зарар кўрган.

Жами зарарнинг:

93,4 фоизи (12 296,3 млрд.сўм) 9 та йирик корхоналарга (“Ўзбекистон МЭТ” АЖ - 4 340,0 млрд.сўм, “Uzgastrade” АЖ – 3 957,2 млрд. сўм, “Ўзтрансгаз” АЖ - 2 168,4 млрд.сўм, “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ – 1 172,0 млрд. сўм, “Янги Ангрен ИЭС” АЖ - 237,4 млрд.сўм);

0,1 фоизи (18,5 млрд.сўм) 1 та тижорат банкларига (“Ўзагроқспортбанк” АЖ - 18,5 млрд.сўм);

6,5 фоизи (855,0 млрд.сўм) бошқа 429 та корхоналарга (“Grand Road Tashkent” МЧЖ – 92,9 млрд. сўм, “Ангрен иссиқлик энергияси” ДУК - 58,4 млд. сўм, “Уз-Донг-Янг Компани” МЧЖ – 54,8 млрд. сўм, “Тошкент иссиқлик маркази” ДУК - 52,4 млрд.сўм, “Олтин кон” МЧЖ – 37,1 млрд. сўм, “Иссиқлик манбаи” ДУК - 34,0 млрд.сўм) тўғри келади.

Мазкур корхоналарнинг зарар кўриб фаолият юритишининг асосий сабаби, улар томонидан ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг (кўрсатиладиган хизматларнинг) реализация қилиниши уларнинг таннархидан паст эканлиги ҳисобланади.

Тармоқлар кесимида корхоналарнинг зарар кўриб фаолият юритиш сабаблари:

**Иссиқлик таъминоти
корхоналар**

- марказлашган иссиқлик таъминоти тизими, магистрал ва тақсимловчи иссиқлик тармоқлари ҳамда марказий қозонхоналар эскирганлиги;
- иссиқлик энергияси кўп миқдорда йўқотилаётганлиги;
- истеъмолчиларнинг йилдан йилга қисқариб бораётганлиги (аҳоли томонидан газ ёки муқобил иситиш тизимига ўтилаётганлиги).

**Ёғ-мой
корхоналари**

- техник пахта чигитини биржа савдолари орқали эркин сотиб олиниши натижасида чигит нархларининг кескин ошиб кетиши сабабли хом-ашё етишмовчилигидан корхоналарнинг тўлиқ қувватда ишламаслиги;
- кластерлар томонидан етиштирилган пахта маҳсулотлари тўлиқлигича уларнинг ўзлари томонидан қайта ишланаётганлиги, шу билан бирга, рақобатбардош ёғ-мой корхоналарининг сони кўпайиши;
- айланма маблағлари билан етарли даражада таъминланмаганлиги, натижада банкдан кредит маблағлари жалб этилиши ҳисобига фоиз харажатлар корхоналар учун норентабел бўлиши.

**Электр энергия таъминоти
tizimidaги корхоналар**

- валютада жалб қилинган кредитлар бўйича валюта курси фарқи, етказиб берилган иссиқлик энергияси учун маблағларнинг вақтида тўланмаслиги, нархларнинг пастлиги, энергоблокларнинг паст қувватда ишлаши, кўмир ёқилғиси табиий газга нисбатан қимматлиги.

**Газета, журнал ва босма
нашриёт корхоналари**

- жамоатчилик учун чиқариладиган янгилик, ахборот ва хабарларнинг тезкор “онлайн” интернет нашрлари томонидан эълон қилиниб борилаётганлиги (масалан Кун.уз, Дарё.уз, Қалампир.уз, блогерлар);
- харажатлар мақбуллаштирилмаганлиги, яъни босма дастгоҳлар, қоғоз, канцелярия маҳсулотлари ва ишчи кучига ортиқча маблағлар сарфланаётганлиги;
- газета ва журналларга талаб кескин камайиб кетганлиги.

**Йўл-транспорт
инфратузилмаси**

- асосий воситаларнинг эскирганлиги ва эҳтиёт қисмлар нархи қимматлиги;
- қурилиш моллари хом-ашёсининг нархи ошиб кетганлиги;
- энергия ресурслари, тижорат банк кредитлари ва бошқа қарздорликлар сабабли МИБ ва бошқа ташкилотлар томонидан ҳисоб рақамларига таъқиқ қўйилиши;

**Бошқа
корхоналар**

- қишлоқ хўжалиги техникаларини лизинг орқали сотиш ҳажмларининг камайганлиги;
- фаолиятнинг айрим турлари бўйича рухсат берувчи сертификат (лицензия) муддатининг тугаганлиги;
- савдода хусусий сектор ривожланганлиги сабабли, рақобатга бардош бера олмаётганлиги;
- ёқилғи сарфи ошиши, хорижий кредит маблағлари жалб қилиниши сабабли манфий курс фарқи.

Давлат иштирокидаги жами 169 та, шундан зарар қўрган 94 та ҳамда иқтисодий таваккалчилик ҳолатидаги 75 та корхоналарни молиявий соғломлаштириш юзасидан 2022 йилга мўлжалланган “йўл хариталари” - дастурлари ишлаб чиқилди ва йил якуни бўйича ижроси мониторинг қилинди.

Мониторинг натижасида ушбу корхоналардан 13 тасида белгиланган тартибда тугатиш ишлари олиб борилаётганлиги, 1 тасининг устав капиталида давлат улуши сотилганлиги аниқланди.

Қолган 155 та корхоналар бўйича 2022 йилга мўлжалланган дастурларда маҳсулот (товар, иш ва хизматлар) ишлаб чиқариш ҳажми 6 311,9 млрд.сўм прогноз қилинган, амалда 4 963,2 млрд.сўмга (78,6%), жалб қилинадиган инвестициялар миқдори 1 180,8 млрд.сўм прогноз қилинган, амалда 856,2 млрд.сўмга (72,5%), соф фойда миқдори 48,6 млрд.сўм прогноз қилинган, амалда 46,1 млрд.сўмга (94,9%) бажарилган (9-иловага қаранг).

Бюджетга тўловлар

Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан 2022 йилда давлат бюджетига жами 58 241,2 млрд.сўм (ўсиш суръати 110,5 фоиз) солиқ, тўловлари тўланган бўлиб, давлат бюджети даромадларининг 28,8 фоизини ташкил этган. Жумладан, Давлат бюджети даромадларининг 9,6 фоизи “Навоий КМК” АЖ, 4,7 фоизи “Олмалик КМК” АЖ, 2,1 фоизи “Ўзбекнефтгаз” АЖ, 1,4 фоизи “Ўзтрансгаз” АЖ, 1,2 фоизи “Худудгазтаъминот” АЖ, 1,1 фоизи “УЗБАТ” АЖ томонидан тўланган солиқларга тўғри келади (бошқа йиғимлар ва дивидендлар ҳисобга олинмаганда).

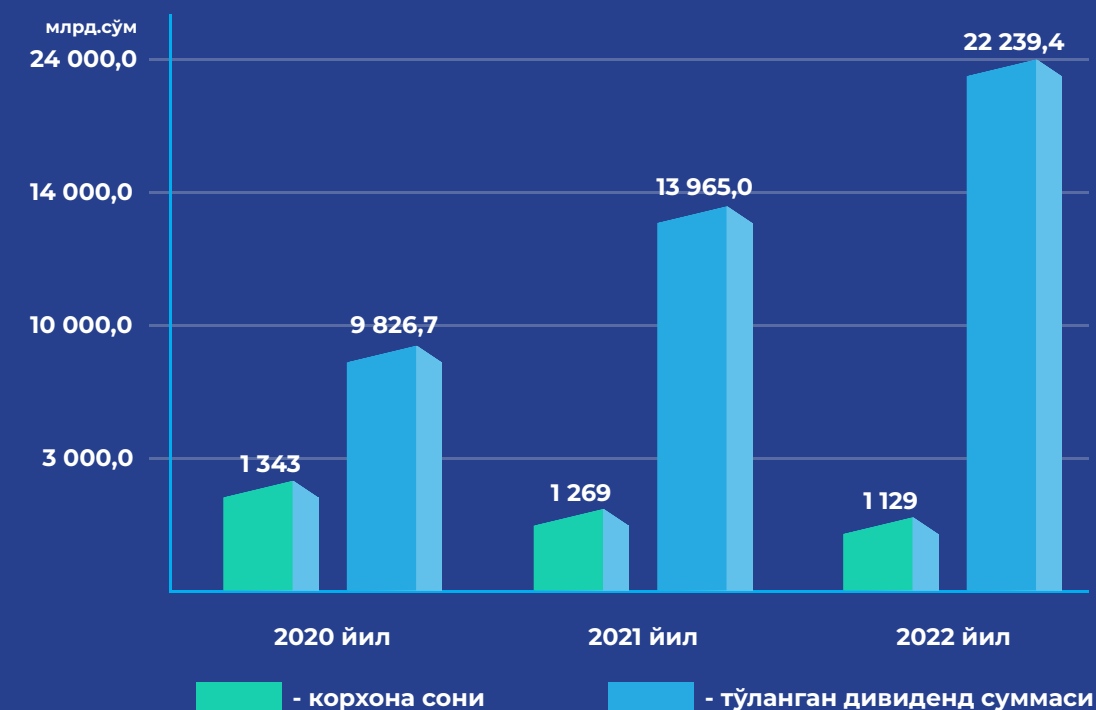
Шу билан бирга, 2022 йилда давлат иштирокидаги 803 та корхоналар 23 288,4 млрд.сўмлик солиқ имтиёзларидан фойдаланган (10-иловага қаранг).

Тўланган солиқларнинг 82,5 фоизи ёки 48 024,4 млрд.сўми 41 та йирик корхоналар ҳиссасига, 7,0 фоизи ёки 4 100,2 млрд.сўми 15 та тижорат банкларига ва 10,5 фоизи ёки 6 116,6 млрд.сўми қолган 1 692 та давлат иштирокидаги корхоналар ҳиссасига тўғри келади (11-иловага қаранг).

Дивиденд

2022 йилда 1 069 та давлат иштирокидаги корхоналарнинг 2021 йил якуни бўйича олинган соф фойдасидан давлат улуши бўйича жами 21 290,9 млрд. сўм (2021 йил фактга нисбатан 52,5 фоизга кўп) дивиденд ва ажратмалар тўланиши режалаштирилган бўлиб, 2023 йил 1 январь ҳолатига 1 129 та корхоналар томонидан 22 239,4 млрд. сўм (режага нисбатан 4,5 фоизга кўп) дивиденд ва ажратмалар давлат бюджетига тўланган, ўтган йилнинг шу даврига (13 965,0 млрд. сўм) нисбатан 60,4 фоизга кўп. (12-иловага қаранг).

2020-2022 йилларда давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган дивидендлар тўғрисида маълумот

Бунда, тўланган дивидендлар **Давлат бюджети** жами даромадларининг
Бунда, тўланган дивидендлар Давлат бюджети жами
даромадларининг 10,8 фоизини ташкил этган (12-иловага қаранг) ¹².

Маълумот учун: Тўланган дивидендларнинг 92,2 фоизи 5 та йирик
корхона ҳиссасига тўғри келади («НКМК» АЖ – 13 000,0 млрд.сўм, «ОКМК»
АЖ – 6 035,0 млрд.сўм, «Ўзбекнефтегаз» АЖ – 573,7 млрд.сўм, «Ўзавтосаноат»
АЖ – 553,0 млрд.сўм, «Навоийуран» ДУК – 355,0 млрд.сўм).

Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан жами тўланган
дивидендлар (22 239,4 млрд.сўм) ва солиқларни (58 241,2 млрд.сўм) қўшиб
ҳисоблаганда (жами 80 480,6 млрд.сўм), Давлат бюджети даромадларининг
39,4 фоизини ташкил этади.

Импорт ва экспорт

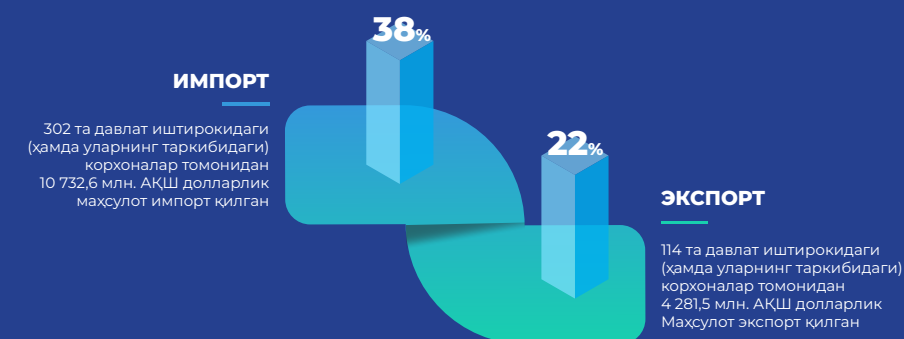
2022 йил якуни бўйича 114 та давлат иштирокидаги корхоналар томонидан
4 281,5 млн долларлик товарлар экспорт қилинган (2021 йил якунига нисбатан
13,0 фоизга қўпайган). Бунда, корхоналар томонидан амалга оширилган экспорт
ҳажми республика жами экспортининг 22 фоизини ташкил этган (ишлар ва
хизматларсиз).

Шунингдек, 31 та корхоналарда экспорт ўтган йилнинг мос даврига нисбатан
32,0 фоизга камайган бўлиб, жумладан, машинасозлик ва электротехника тармоғи
корхоналари – 11 та, нефть-газ корхоналари – 4 та, металлургия ва энергетика
ташкilotлари – 4 тадан, ахборот технологиялари – 2 та, молия – 2 та, кимё
саноати – 3 та, қишлоқ ҳўжалиги корхоналари – 2 та, енгил саноат, йўл ва
хизмат кўрсатиш корхоналари – 1 тадан.

Шу билан бирга, 302 та давлат иштирокидаги корхоналар томонидан жами
10 732,6 млн долларлик товарлар импорт қилинган ёки жами республика
импортининг 30 фоизини ташкил этган (2021 йилга нисбатан ўсиш - 42,5%).

Бунда, импорт ҳажмининг асосий қисми машинасозлик ва
электротехника - 33,7 %, банк ва молия ташкilotлари - 31,0 %, нефть ва газ
– 11,5 %, металлургия - 10,4 %, йўл-транспорт - 3,3 % ахборот технологиялари - 2,3 %,
энергетика - 2,7 %, кимё саноати – 2,1 % ва бошқа соҳаларга тўғри келади.

¹² Маълумот учун: Тўланган дивидендларнинг 92,2 фоизи 5 та йирик корхона ҳиссасига тўғри келади
("НКМК" АЖ – 13 000,0 млрд.сўм, "ОКМК" АЖ – 6 035,0 млрд.сўм, "Ўзбекнефтегаз" АЖ – 573,7 млрд.сўм,
"Ўзавтосаноат" АЖ – 553,0 млрд.сўм, "Навоийуран" ДУК – 355,0 млрд.сўм).

Ижроия органи фаолияти самарадорлиги муҳим кўрсаткичлари (KPI)

2022 йил якуни бўйича тугатиш жараёнида бўлган, фаолият юритмаётган,
банкротлик таомили қўлланилган, бўлиб тўлаш шарти билан сотиш ҳамда
тижорат банкларини ҳисобга олмаганда 1 909 та корхонада ижроия органи
самарадорлиги муҳим кўрсаткичлари (кейинги ўринларда – СМК) жорий
этилиши белгиланган.

Шундан, 1 329 та (77,6 фоиз) давлат иштирокидаги корхоналар
томонидан Давактив агентлиги расмий веб-сайтига 2022 йил якуни бўйича
жойлаштирилган СМК натижалари қуйидагича:

- 769 таси (57,9 фоиз) юқори даражада баҳоланган (100 фоиздан ошган);
- 71 таси (5,3 фоиз) етарли (90 фоиздан ошган);
- 74 таси (5,6 фоиз) ўрта (80 фоиздан ошган);
- 157 таси (11,8 фоиз) етарли эмас (60 фоиздан ошган);
- 99 таси (7,4 фоиз) паст (40 фоиздан ошган);
- 159 таси (12,0 фоиз) қониқарсиз даражада (40 фоиздан кам).

Ишчилар сони

Давлат иштирокидаги корхоналарда уларнинг тизим корхоналари
билан бирга жами 547 310 нафар ишчи-ҳодимлар фаолият юритиб,
бу рақам республика бўйича банд аҳолининг 3,9 фоизини ташкил этади.
Жумладан, ишчиларнинг 60 394 нафар (11 фоиз)и маъмурий бошқарув
ҳодимлари, қолган 413 230 нафари уларнинг тизимидаги корхоналар
ишчилари ҳисобланади.

ДУК 897 та

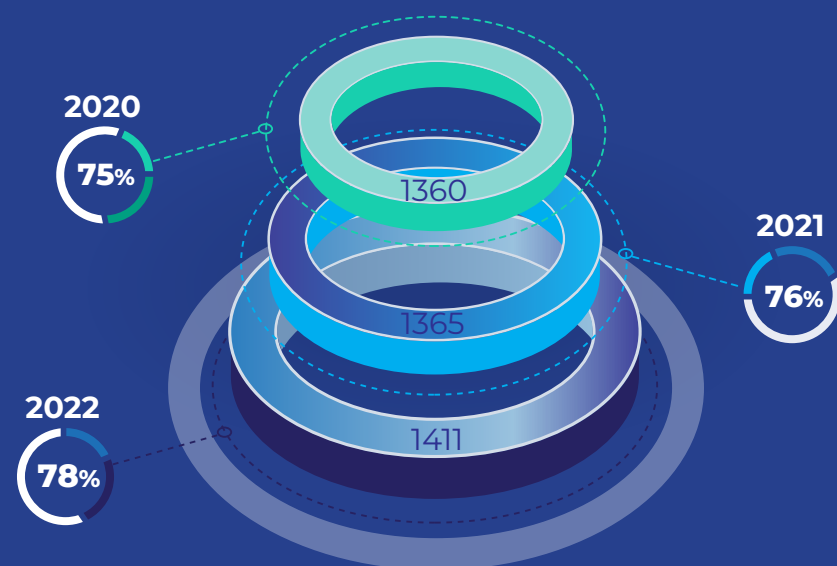
МЧЖ 1219 та

АЖ 224 та

Фаолиятсиз ва тугатиш
жараёнидаги корхоналар
349 та

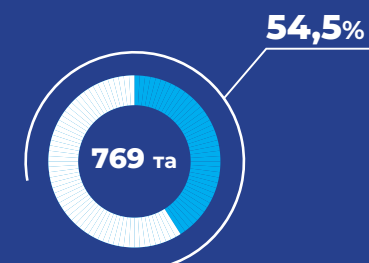
Жами КРІ жорий этилиши
лозим бўлган корхоналар
1991 та

КРІ ЖОРИЙ ЭТИЛИШИ ЙИЛЛАР КЕСИМИДА

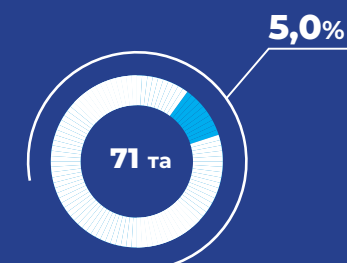

БАҲОЛАШ НАТИЖАЛАРИ

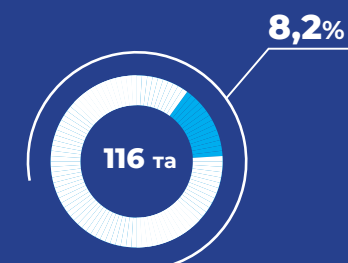
Юқори даражада

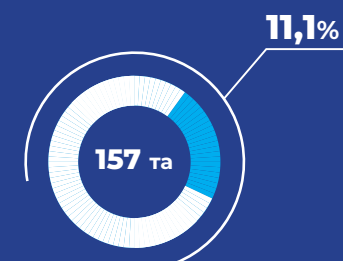
Етарли даражада

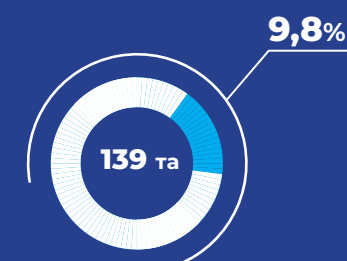
Ўрта даражада

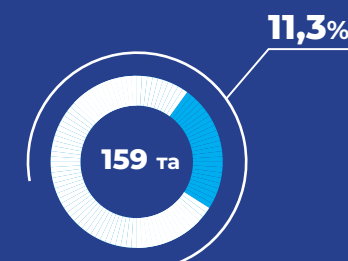
Етарли даражада эмас

Паст даражада

Қониқарсиз

Ишчиларнинг 74 фоизи ёки 437,0 минг нафари 7 та тармоқларга тўғри келади (йўл-транспорт инфратузилмаси 126,0 минг, Metallургия 100,1 минг, Энергетика тармоғи 47,7 минг, кимё саноати 46,6 минг, Нефт-газ 42,7 минг, Банклар 42,3 минг, Ахборот технологиялари 31,5 минг).

Ишчиларнинг ўртача 78,9 фоизи ёки 432,1 минг нафари эркаклар ҳамда 20,8 фоизи ёки 113,7 минг нафари аёллар ҳисобланади.

Бунда банклар, ижтимоий соҳа, фармацевтика, ахборот технологиялари, енгил саноат, энергетика, кимё саноати, электротехника тармоқларида аёллар жами ишчиларнинг ўртача 48,0 фоизни ташкил этади.

Шунингдек, коммунал уй-жой қурилиш ва сув ҳўжалиги, экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, геология, алкоголь маҳсулотларини ишлаб чиқариш, лизинг, эркин иқтисодий зоналарда аёлларнинг улуши ўртача 20 фоизни ташкил этади.

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг ишчилари

(нафар)

Номи	Корхона сони	Жами ишчилар	Маъмури бошқарув ходимлари	Тизим корхоналари ишчилари	Эркаклар	Аёллар	Улуши, %
Жами	1 855	547 310	60 394	413 230	432 915	114 094	100
йўл-транспорт инфратузилмаси	300	126 023	6 481	111 370	103 763	22 254	23,0
металлургия	9	100 118	7 846	82 017	82 561	17 411	18,3
энергетика	16	47 711	4 137	42 301	41 905	5 658	8,7
кимё саноати	8	46 614	1 693	30 463	30 354	16 118	8,5
нефт-газ	42	42 759	3 904	36 043	39 256	3 500	7,8
банк	15	42 356	19 011	22 825	25 742	16 561	7,7
ахборот технологиялари	68	31 470	5 001	25 620	21 558	9 934	5,7
Бошқа соҳалар	1397	110 259	12 321	62 591	87 776	22 658	20,1

3.4. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг капитал бозоридаги иштироки

Ҳисобот йилида Қимматли қоғозлар марказий депозитарийсида жами 628 та акциядорлик жамиятлари рўйхатдан ўтган бўлиб, уларнинг 223 таси ёки 35,5 фоизини давлат иштирокидаги корхоналар ташкил қилган. Умумий эмиссия ҳажми 166 762,5 млрд. сўмни ташкил қилган, бунда, давлат иштирокидаги корхоналар томонидан чиқарилган қимматли қоғозлар 134 575,4 млрд. сўм (80,7%)га тўғри келади.

2022 йилнинг 1 январь ҳолатига Фонд биржаси листингидаги 111 та акциядорлик жамиятларидан 64 тасида (57,66 фоиз) давлат улуши мавжуд бўлиб, улар томонидан 48 442 та (жами битимлар сонининг 60,06 фоизи) ёки 337,63 млрд.сўмлик (жами битимлар суммасининг 7,17 фоизи) битимлар тузилган.

АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИ УСТАВ ФОНДЛАРИДАГИ ДАВЛАТ УЛУШИ

Акция эгалари
тузилмасидаги давлат
иштирокига эга АЖлар сони

223

35,5%

АЖ устав фондларидаги
давлат улушининг умумий
ҳажми (млрд. сўм)

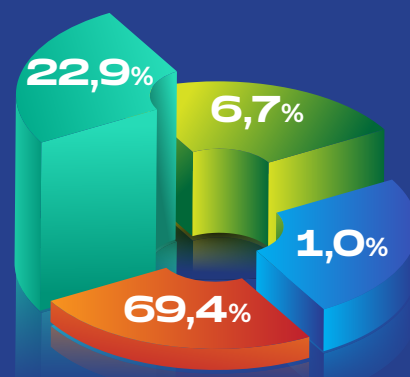
134 575,4

80,7%

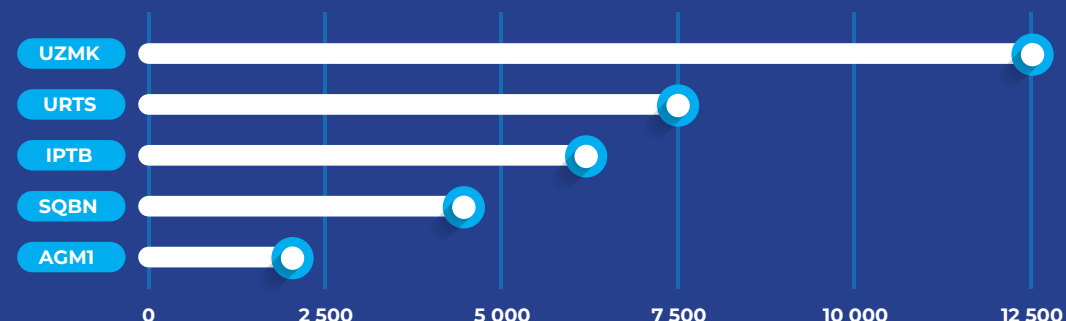
АЖ устав фондларидаги давлат
улуши тузилмаси (%)

- Иқтисодиёт ва молия вазирлиги
- Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси
- Давлат активларини бошқариш агентлиги
- Марказий банк, вазирликлар ва б.

ДАВЛАТ УЛУШИ 25%ДАН ОРТИҚ БЎЛГАН ТОП-5 ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР

Асосий савдо майдонидаги
битимлар сони бўйича

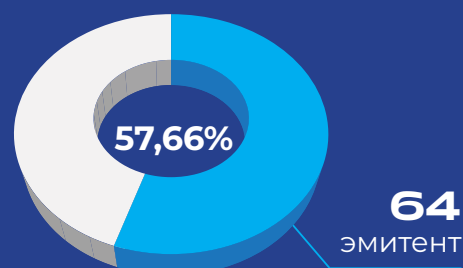
Асосий савдо майдонидаги
битимлар ҳажми бўйича (млн. сўм)

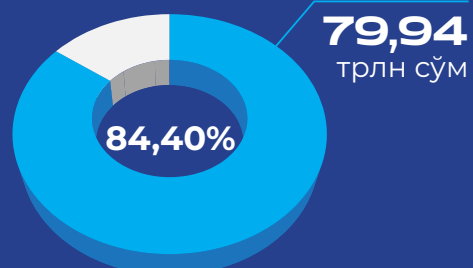
ДАВЛАТ УЛУШИ МАВЖУД АЖЛАРНИНГ

2023 йил 1 январ ҳолатига

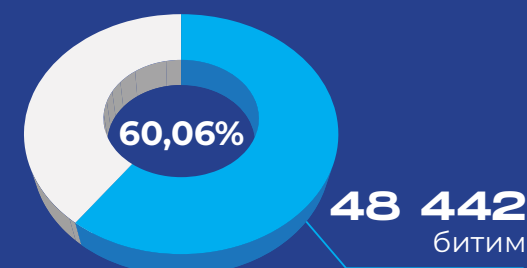
Листингдаги 111 та
эмитентдан

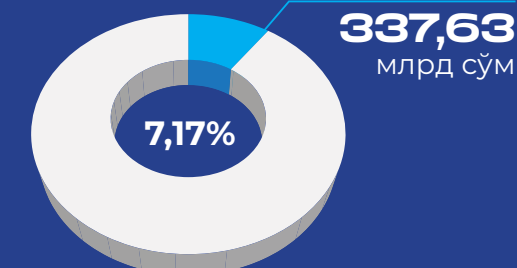
Капитализация

Битимлар сони

Битимлар ҳажми

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ ЙИРИК КОРХОНАЛАР ТЎҒРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР

(ташкил этилиши, иқтисодий
ва молиявий кўрсаткичлари
ҳамда корпоратив фаолияти)

“Олмалиқ кон-металлургия комбинати” АЖ

Компания тўғрисида

Компаниянинг асосий фаолияти сульфид рудаларни, олтин ва полиметалл таркибли рудаларни қазиб олиш ва бойитиш, тозаланган мисни, металл ҳолатидаги рухни, қимматбаҳо ва нодир металлларни иккиламчи маҳсулотлар ва улар асосида қотишмаларни ишлаб чиқаришдан иборат. Компания маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади. Компания йилига ўз маҳсулотларининг 60% гача миқдорини дунёнинг 20 дан ортиқ мамлакатларига 1 млрд. АҚШ долларида ортиқ суммага экспорт қилади.

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 1949 йил.

Маҳсулотлари: 100 дан ортиқ номланишда.

Экспорт йўналишлари: 20 дан ортиқ мамлакатлар.

Ходимлар сони: 35 000 нафардан кўпроқ киши.

Эгаллаб турган майдон: 23,5 минг гектар.

Ишлаб чиқариш майдони:

3,5 миллион квадрат метрдан кўпроқ.

Компаниянинг асосий

ишлаб чиқариш активлари

қуйидагиларни ўз ичига олади:

7 та кон;

5 та бойитиш фабрикаси;

2 та металлургия заводи;

2 та цемент ишлаб чиқариш заводи;

Компания узлуксиз ишни таъминлаш учун қуйидаги ёрдамчи ва хизмат кўрсатиш бўлинмаларини ташкил қилган: юклар, хом ашё, материаллар, тайёр маҳсулот ва ходимларни ташишни таъминлайдиган автомобил, технологик транспорт ва саноат темир йўл транспорти бошқармалари;

Бошқарув органлари

А.Н. Арипов

А.Х. Хурсанов

Кузатув кенгаши

Раис: А.Н. Арипов

Аъзолар: Б.Ф. Исламов,
О.З. Насритдинходжаев,
А.Ж. Ортиқов,
Ш.А. Вафаев,
М.М. Икромов,
А.Р. Жуманазаров,
Б.Б. Сидиқов.

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: А. Х. Хурсанов

Бошқарув аъзолар:

С. В. Ларионов,
Қ.Т. Салимов,
Р. Б. Санакулов,
С. Б. Шерматов,
У. С. Оруджов,
А. М. Сайназаров,
Ф. Б. Максумов,
Н. К. Тен,
Ф. Д. Утанов,
Д. О. Абдалимова

«Ўзкимёсаноат» АЖ 2022 йил якунида жами 1 483,9 минг тонна минерал ўғит, шундан 1 122,9 минг тонна – азотли ўғитлар, 163,1 минг тонна – фосфорли ўғитлар, 197,8 минг тонна – калийли ўғитлар ишлаб чиқариб, товар маҳсулот ҳажмини 15,3 трлн сўмга ёки режага нисбатан 105,3 фоизга бажарди.

Шу билан бирга, инвестиция дастурига асосан лойиҳа доирасида 275,4 млн доллар миқдорида инвестицияларни, йиллик экспорт кўрсаткичини 482,0 млн долларга етказиш ва белгиланган режани 120,3 фоизга бажаришга эришилди.

Машиналар ва ускуналарнинг ишга яроқлилигини бир маромда сақлаш учун уларнинг ўз вақтида таъмирланишини, шунингдек эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилишини, қурилиш ишларини ва бошқаларни таъминлайдиган марказий таъмирлаш механик заводи; энергия тармоқлари бошқармаси, Компания бўлинмаларини электр энергия, иситиш тизими билан таъминлаш ва сув таъминоти бошқармаси; моддий-техник ресурслар, шунингдек ёнилғи-мойлаш материаллари бўйича харидлар бўлимлари самарали фаолият олиб бормоқда.

Корхона фаолиятидаги муҳим воқеалар «Ёшлик-1» инвестиция лойиҳаси Компания 2017 йилдан бошлаб умумий қиймати 4,9 миллиард АҚШ долларига тенг «Ёшлик-1» мис-молибден конини ўзлаштиришга қаратилган йирик инвестиция лойиҳасини амалга оширмоқда. Узоқ муддатли даврда Компания олдида турган асосий вазифалар қуйидагича:

янги захираларни ўзлаштириш, рангли, қимматбаҳо ва нодир металлларни ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш ҳажмини ошириш, мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилишдан иборат. Янги конда биринчи босқичда йилига 65 миллион тонна руда қазиб олинади. 60 миллион тонна мис-молибден рудани қайта ишлаш қувватига ега учинчи мис бойитиш фабрикаси («МОФ-3») қурилиши бошланган ва ундан ташқари бу ерда оҳак заводи, 650 мегаватт қувватли энергия тизими ва бошқа инфратузилма объектлари ҳам қурилади.

«Ёшлик-1» инвестиция лойиҳасининг 1-босқичининг 1-навбатини 2024 йилда ишга тушириш режалаштирилмоқда. Шу билан бирга қўшимча мис концентратини қайта ишлаб, 2025 йилга келиб жами 290 минг тонна мис катоди ишлаб чиқариш ҳажмига еришиш мақсадида «Олмалик кон-металлургия комбинати» АЖ мавжуд мис еритиш заводи ҳудудида янги металлургия қувватларини яратиш ишлари бошланган. Ушбу ишлар лойиҳанинг биринчи босқичининг иккинчи навбати доирасида амалга оширилмоқда.

Молиявий кўрсаткичлар

Кўрсаткичлар	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
	Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Соф тушум	26 097,882	30 788,490	28 173,061	30 502,193	-286,297
Харажатлар	16 416,498	16 654,402	18 191,652	18 818,669	2 164,267
Солиқ тўлангунга қадар фойда	9 015,921	13 932,065	9 426,750	11 352,002	-2 580,063
Соф фойда	4 135,841	5 359,855	5 820,173	6 672,647	1 312,792

Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

№	Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
			Режа	Амалда	Режа	Амалда	
1.	Мис	т	148 000	148 509	148 500	148 516	7
2.	Олтин	кг	17 000	17 151,1	17 150	17 197,1	46,0
3.	Кумуш	кг	160 000	161 808,8	160 700	161 191,2	-617,6
4.	Рух	т	100 000	90 020	90 000	90 050	30

Барқарор бизнес мақсадлар

“Олмалиқ КМК” АЖ барқарор ривожланиш тамойилларини жорий этишни мўлжаллаган.

Барқарор ривожланиш йўналишида комбинатнинг юқори (ESG) рейтинги олинади.

Операцион самарадорликни ошириш бўйича чора-тадбирлар “PWC” компанияси билан биргаликда ишлаб чиқилади.

ОКМКни Тоғ-кон ва металлургия саноати бўйича халқаро кенгаш (ICMM) аъзолигига кириши юзасидан чора-тадбирлар амалга оширилади.

Корпоратив бошқарув

Кузатув кенгаши қошида Аудит қўмитаси, Харидлар қўмитаси, Тайинлов ва рағбатлантириш қўмитаси, Стратегия ва инвестициялар қўмитаси ҳамда Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилди.

Қўмиталар таркибига Кузатув Кенгаши аъзолари орасидан 3 нафардан номзодлар сайланди. Кузатув кенгаши таркибига 1 нафар мустақил аъзо киритилди. Шунингдек, корпоратив консультант лавозими жорий этилди.

Бошқарув раисининг рақамлаштириш бўйича ўринбосари (chief digital officer) лавозими жорий этилиб, халқаро тажрибага эга мутахассис жалб қилинди.

“Ernst & Young” компанияси томонидан Комплаенс-назорат хизмати ҳамда Ишлаб чиқариш ва молиявий хатарларни мониторинг қилиш бўлими ходимларининг лавозим мажбуриятлари тайёрланди. Коррупциявий хатарларнинг олдини олишга қаратилган 18 та ички меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

“KPMG AUDIT” компанияси томонидан комбинатнинг харид тизими самарадорлигини ошириш ва коррупцияга қарши курашиш бўйича “форензик” аудити ўтказилиб, унинг тавсиялари асосида харидлар жараёнини шаффоф тарзда тўлиқ рақамлаштириш ишлари якунланмоқда.

Ютуқлар

“S&P Global Ratings” халқаро рейтинг компанияси томонидан Олмалиқ кон-металлургия комбинатига “B+” (“барқарор”) ҳамда “Fitch Ratings” компанияси томонидан “BB-” (“барқарор”) кредит рейтинглари берилди. Рейтинглари янгилаш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

“KPMG” компанияси билан биргаликда Барқарор ривожланиш ҳисоботи (ESG) тайёрланиб, “PWC” консалтинг компанияси томонидан верификация қилинди.

“Стратегик ривожланиш ва трансформация” бошқармаси ташкил этилди.

Стратегик ривожлантириш ва трансформация бошқармаси қошида “Барқарор ривожланиш (ESG) бўлими” ташкил этилди.

“NATCN” (Канада) компанияси билан 2030 йилгача бўлган узоқ муддатли ривожланиш стратегияси ишлаб чиқилди.

1С ERP электрон бухгалтерия ҳисобини юритиш тизими жорий қилинди.

Комбинат ESG профилинг ташқи талабларга, халқаро молия институтлари ва рейтинг ташкилотлари талабларига мувофиқлиги GAP таҳлили амалга оширилди.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасининг 2022-2026 йилларга мўлжалланган инвестиция дастурини тасдиқлаш ҳамда инвестиция лойиҳаларини бошқаришнинг янги ёндашув ва механизмларини жорий этиш тўғрисида”ги ПҚ-72-сон қарорига мувофиқ “Олмалиқ КМК” АЖда “Ёшлик-I конини ўзлаштириш (I-босқич биринчи навбат)” инвестиция лойиҳаси амалга оширилмоқда. Лойиҳа қуввати йилига 60,0 млн. тонна мис-молибден рудаларини қазиб олишни ташкил этади.

Лойиҳанинг биринчи навбати бўйича техник-иқтисодий асос Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 18 майдаги 266-сон қарори билан тасдиқланди ва ТИАга мувофиқ лойиҳа қиймати 4 799,3 млн. долларни ташкил этади.

Кон ишларини бажариш учун асосий тоғ-кон техникаси ва ускуналарини етказиб бериш учун маҳаллий ва чет эл ишлаб чиқарувчилари билан умумий сони 593,0 дондан кўпроқ ва қиймати 415,0 миллион доллардан зиёд ускуналар етказиб берилди. Объектда тоғ-кон ишлари олиб борилмоқда ва 139,0 млн.куб метрдан ортиқ ишлар бажарилди (шундан 2022 йилда 33,0 млн. куб.метр).

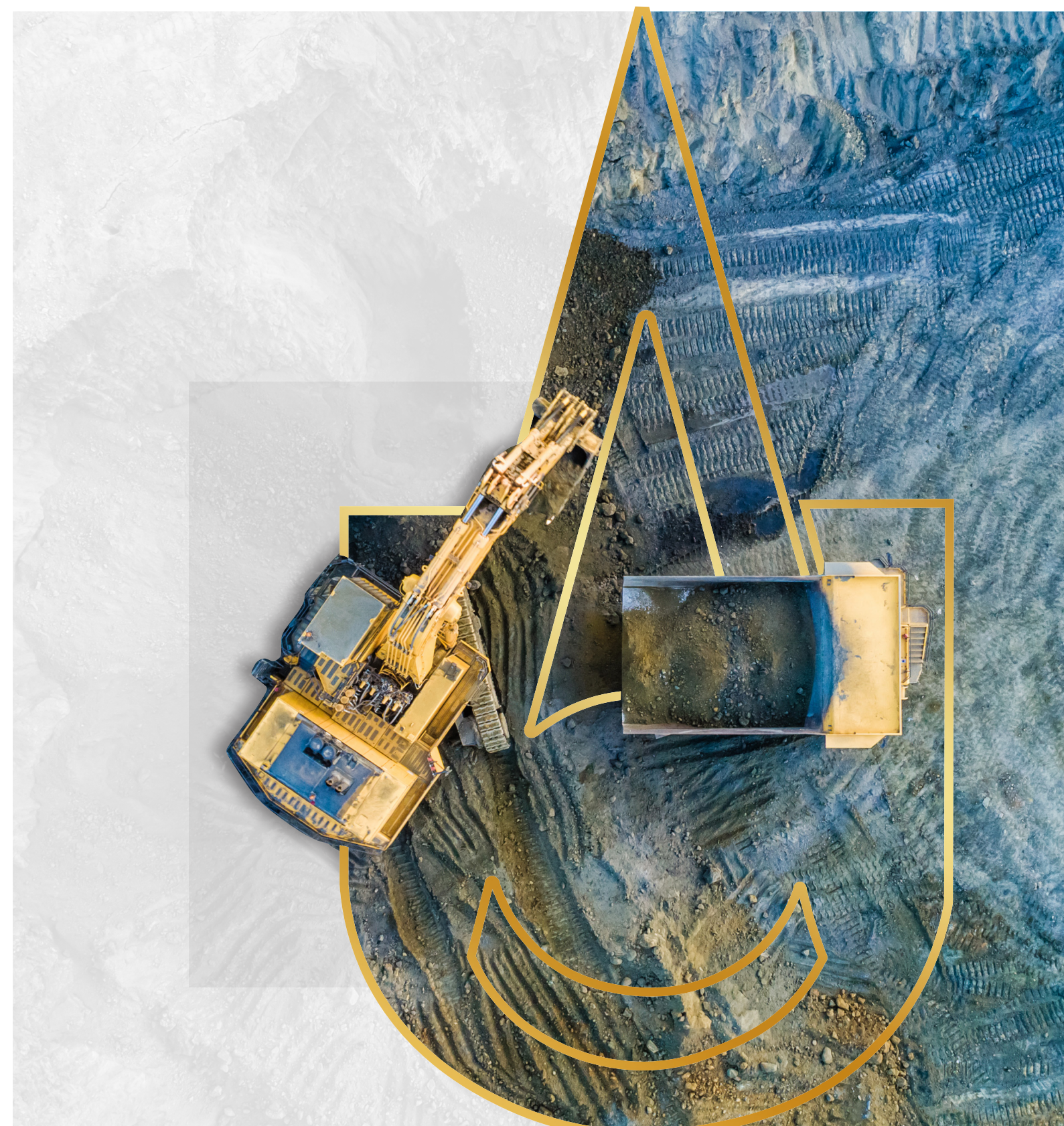
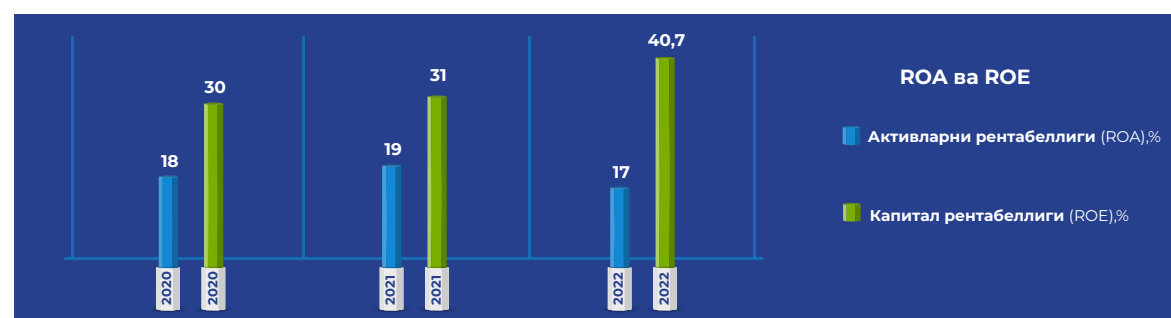
Шунингдек, янги 3-сон Мис бойитиш фабрикаси бўйича лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш, пойдевор ишлари ҳамда ташқи электр таъминоти объектларини қуриш ишлари олиб борилмоқда.

2022 йил якунига қўра, лойиҳа бўйича 7 56,6 млн. доллар миқдорида сармоялар ўзлаштирилди ва 1 142,4 млн. доллар миқдорида сармоялар жалб қилинди.

Ижтимоий масъулият

“Олмалиқ КМК” АЖ тасарруфида 16 мактабгача таълим ташкилотлари мавжуд. Мактабгача таълим ташкилотларининг (кейинги ўринларда МТТ) асосий вазифаси комбинатимизда фаолият юритаётган ишчи-ҳодимлар фарзандларини Мактабгача таълим билан қамраб олишдан иборат бўлиб, жами 3096 ўринли бўлган бугунги кунда тўллик қувватда ишламоқда. 16 та МТТдан 14 таси Олмалиқ шаҳрида жойлашган бўлиб, 2 таси Тошкент вилояти Оҳангарон туманида жойлашган.

Санаторий-профилакторийда комбинат таркибий бўлинмаларида фаолият олиб бораётган ишчи-ҳодимлар ҳамда уларнинг оила аъзолари (ота онаси, турмуш ўртоғи, фарзандлари) йил давомида ўз саломатликларини тиклаши, янада соғломлаштирилиши мумкин бўлади.

“Навоий кон-металлургия комбинати” АЖ

Компания тўғрисида

Компаниянинг асосий фаолияти таркибида қимматбаҳо металллар бўлган маъданларни қазиб олиш, қайта ишлаш ҳамда аффинаж қилинган олтин ва қумуш ишлаб чиқариш ва уни давлатга сотишдан иборат. Компания маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади.

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 1958 йил.

Маҳсулотлари: 100 дан ортиқ номланишда.

Захиралари: 2 303 млн. тонна маъдан; 3 504 тонна олтин., 4 000 тонна қумуш.

Ходимлар сони: 45 минг нафардан кўпроқ.

Эгаллаб турган майдон: 35,9 минг гектар.

Компаниянинг асосий ишлаб чиқариш активлари қуйидагиларни ўз ичига олади:
7 та гидрометаллургия комплекси;
2 та олтинни уюмда ишқорлаш цехлари;
13 та асосий конлар;
қурилиш бошқармаси;
машинасозлик заводи.

Бошқарув органлари

Ж.А. Қўчқоров

Қ.С. Санақулов

Кузатув кенгаши

Раис: Ж.А. Қўчқоров

Аъзолар: Р.К. Давлетов,
Т.А. Ишметов,
А.Ж. Ортиқов,
А.Р. Жуманазаров.

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: Қ.С. Санақулов

Аудитор: Deloitte & Touche

Компания узлуксиз ишни таъминлаш учун қуйидаги ёрдамчи ва хизмат кўрсатиш бўлинмаларини ташкил қилган: машиналар ва ускуналарнинг ишга яроқлилигини бир маромда сақлаш учун уларнинг ўз вақтида таъмирлаш ва эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш бўйича “Навоий машинасозлик заводи” ишлаб чиқариш бирлашмаси, қурилиш ишларини амалга ошириш бўйича Зарафшон қурилиш бошқармаси, геология-қидирув ишларини амалга ошириш бўйича Геология-қидирув экспедицияси ҳамда Жамият бўлинмаларини электр энергияси, иситиш тизими, сув ресурслари, транспорт ва бошқа хизматлар билан таъминлаш учун Тармоқлар ва подстанциялар цехи, автокорхоналар, Моддий-техника базалари, Марказий илмий тадқиқот лабораторияси, Ишлаб чиқаришни автоматлаштириш бошқармаси ва Ахборот-коммуникация технологиялар бошқармаси каби бўлинмалар ташкил қилинган.

Ҳисобот йилидаги муҳим воқеалар

Ҳисобот йилида “НКМК” АЖ томонидан амалга оширилаётган инвестицион лойиҳалар доирасида Томди тумани ҳудудидаги “Балпантоғ” ва “Томдибулоқ” конларида биринчи портлатиш ишлари амалга оширилди ва қазиб олиш ишлари бошланди ҳамда Томди тумани ҳудудида “Томдибулоқ” конини 2-гидрометаллургия заводи билан боғловчи 35 километрлик темир йўл линияси фойдаланишга топширилди.

- Нурота тумани ҳудудида жойлашган “Пистали” конида биринчи портлаштиш амалга оширилди. Мазкур лойиҳанинг рўёбга чиқарилиши келгусида ҳар йили 4 млн тонна маъданни қайта ишлаш имконини беради. “Пистали” конидан яқин келажакда 40 млн тоннадан зиёд маъдан қазиб олиш мўлжалланмоқда.

Давлат органлари ва ташкилотларида 2022 йилда очиқлик бўйича амалга оширилган ишларнинг самарадорлиги ва натижадорлигини баҳолашга қаратилган “Очиқлик индекси”да “НКМК” АЖ 76,2 балл билан энг юқори самарадорлик кўрсаткичларидан бирини қайд этиб, мазкур индекснинг 5-поғонасини қўлга киритди. Мазкур индекснинг акциядорлик жамиятлари кесимида эса комбинат 22 та йирик саноат корхоналари ҳамда компаниялар орасида 1-ўринни эгаллади.

Барқарор бизнес мақсадлар

Жамият фаолиятининг асосий мақсади Жамият акциядорлари манфаатларида фойда (даромад) олиш мақсадида қимматбаҳо металлларни қазиб олиш ҳисобланади. Жамият шунингдек, ўз фаолиятини кон ва металлургия ишлаб чиқариши соҳасидаги давлат сиёсатига мувофиқ амалга оширишни таъминлайди.

“Навоий КМК” АЖ фаолиятини 2030 йилгача ривожлантириш стратегиясини ишлаб чиқишга McKinsey & Company халқаро консалтинг компанияси жалб қилинган.

Корпоратив бошқарув

“НКМК” АЖ ягона акциядорининг 2021 йил 29 апрелдаги 2-сон ва 2021 йил 25 майдаги 5-сон қарорларига мувофиқ ташкил қилинган. Жамият Кузатув кенгаши таркиби 5 нафар аъзолардан иборатдир.

Жамият ягона акциядорининг 2021 йил 25 майдаги 5-сон қарорига мувофиқ жамият корпоратив бошқаруви органларининг фаолиятини тартибга солувчи қуйидаги ҳужжатлар тасдиқланди:

“Акциядорлар умумий йиғилиши тўғрисида”ги низом;

“Кузатув кенгаши тўғрисида”ги низом;

“Бошқарув тўғрисида”ги низом.

“НКМК” АЖ Кузатув кенгашининг фаолияти самарадорлигини янада ошириш ва корпоратив бошқарувининг илғор тажрибасини татбиқ этиш мақсадида Кузатув кенгашида ҳузурида:

Аудит қўмитаси;

Стратегия ва инвестициялар қўмитаси;

Тайинлаш ва рағбатлантиришлар қўмитаси;

Барқарор ривожланиш қўмитаси;

Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилди.

Юқорида кўрсатиб ўтилган қўмиталарга Кузатув кенгаши аъзоларидан 3 нафардан қўмита аъзолари сифатида сайланди. Қўмиталар фаолиятини тартибга солувчи низомлар тасдиқланган.

“НКМК” АЖ Кузатув кенгашининг 2022 йил 27 июндаги 9-сон мажлис баённомасига асосан 5 нафардан иборат бўлган Бошқарув ташкил этилган. “НКМК” АЖда Ягона акциядор, Кузатув кенгаши ва Бошқарув органлари ўртасидаги муносабатларни тартибга солиш, корпоратив бошқарув тамойилларига риоя этилишини таъминлаш мақсадида жамиятда корпоратив маслаҳатчи лавозими жорий этилди.

Ютуқлар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПҚ-4124-сонли қарорига мувофиқ “НКМК” АЖ захираларининг 90 фоизини ўзида

муҳассамлаштирган 30 та кон захиралари бўйича JORC кодексига мувофиқ ҳисобот тайёрланди. Улардан 12 та йирик кон захираларининг ҳисоботлари SRK Consulting ва Mining One компаниялари томонидан мустақил аудитдан ўтказилди.

JORC кодексига мувофиқ ҳисобот тайёрлаш бўйича 7 нафар мутахассис Австралиянинг кончилик иши ва металлургия институтининг яъзолигига қабул қилинди.

2022 йилда «Навоий КМК» АЖ биринчи марта етакчи халқаро банклардан 5 йил муддатга узоқ муддатли синдикатлаштирилган кредитни жалб қилди. Битимнинг умумий қиймати 1,2 миллиард АҚШ долларини ташкил қилиб, маблағлар комбинатнинг умумий корпоратив мақсадлари ва инвестиция дастурини молиялаштириш учун фойдаланилмоқда. 2022 йил 30 майда комбинат тарихида биринчи марта молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартларига мувофиқ 2021 йил учун молиявий ҳисоботларнинг тўлиқ тўплами тайёрланди. Ҳисобот «Делойт ва Туш» халқаро аудиторлик компанияси томонидан аудитдан ўтказилиб, ижобий хулоса олинди.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПҚ-4124-сонли қарорига мувофиқ 2023 йилда “НКМК” АЖнинг акцияларини маҳаллий ва халқаро фонд бозорларида оммавий равишда бирламчи (IPO) ва иккиламчи жойлаштириш кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 13 апрелдаги “Капитал бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-6207-сон Фармони билан 2021-2023 йилларда акциялари фонд биржаси орқали оммавий жойлаштирилиши белгиланган қорхоналар рўйхатида “НКМК” АЖ ҳам ўрин олган.

Ижтимоий масъулият

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 30 мартдаги 170-сонли қарорига кўра 2021 йил 1 июндан ижтимоий соҳага оид объектлар, даволаш муассасаси ва ёрдамчи хўжалик қорхоналари “НКМК жамғармаси” давлат муассасаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) тасарруфига ўтказилган.

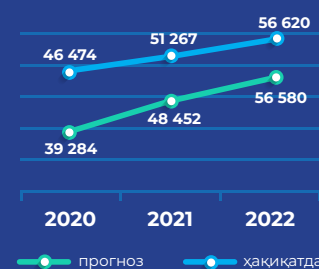
Юқоридаги қарорга кўра 2021 йил 1 июндан бошлаб Жамғарма фаолиятини мувофиқлаштириш учун “НКМК” АЖ томонидан хайрия маблағлари ажратиб келинмоқда.

Хайрия маблағлари Жамғарманинг ижтимоий-маданий, даволаш, спорт-соғломлаштириш, уй-жой ва маиший хўжалик бинолари ҳамда бошқа инфратузилма объектларининг фаолияти бўйича харажатларини молиялаштириш учун мақсадли йўналтирилмоқда.

“НКМК” АЖ томонидан Жамғармага 2022 йилда 604,0 млрд. сўм миқдорида хайрия маблағлари ажратилган.

Бугунги кунда “НКМК” АЖ ишчи-ҳодимлари, уларнинг оила аъзолари ва пенсионерларининг ижтимоий-маданий, даволаш, спорт-соғломлаштириш, болалар соғломлаштириш оромгоҳлари, уй-жой, ётоқхона ва бошқа ижтимоий соҳа билан боғлиқ эҳтиёжлари Жамғарма томонидан амалга ошириб келинмоқда.

Маҳсулот сотишдан тушум
(млрд. сўм)

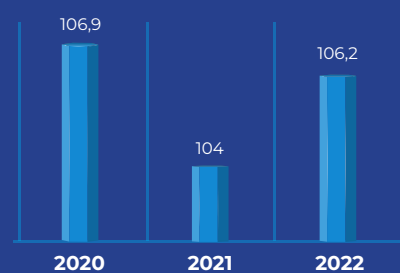
Соф фойда
(млрд. сўм)

Рентабеллик
(млрд. сўм)

Ишлаб чиқариш ўсиш суръата

Гендерлик нисбат

ROA ва ROE
(активлар ва капитал рентабеллиги)

**2022 йил
даромад
кўрсаткичлари**

	Прогноз (млрд. сўм)	Амалда (млрд. сўм)
Соф тушум	56 580	56 620
Солиққача тушум	25 422	26 002
Соф фойда	15 251	15 393

“ЎЗТРАНСГАЗ” АЖ

Компания тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йилдаги 15 июндаги “Табиий газ бозорини ислоҳ қилишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-280-сон қарорига асосан “Ўзтрансгаз” АЖ табиий газни ташиш, сақлаш ва транзит қилишга ихтисослашган ягона магистрал газ узатиш тизими оператори этиб белгиланган.

Муҳим фактлар

Ташкил этилган сана: 1950 йил;

Фаолият тури: Табиий газни ташиш, сақлаш ва транзит қилиш;

Магистрал газ қувурларининг умумий узунлиги: 13 минг км.

Ходимлар сони: 8 320 киши

Манзили: 100047, Тошкент шаҳри, Яшнабод тумани, Шаҳрисабз кўчаси, 85-А уй

Телефон: +998 71 202 10 60

Веб сайт: www.utg.uz

E-mail: info@utg.uz

Корхона фаолиятидаги муҳим воқеалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йилдаги 15 июндаги “Табиий газ бозорини ислоҳ қилишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-280-сон қарорига асосан “Ўзтрансгаз” АЖ табиий газни ташиш, сақлаш ва транзит қилишга ихтисослашган ягона магистрал газ узатиш тизими оператори этиб белгиланган.

Бошқарув органлари

Т.А. Ишметов

А.И. Исоқжонов

Кузатув кенгаши

Раис: Т.А. Ишметов

Аъзолар: А.И. Ахмеджаджаев
Ш.Я. Исмаилов
О.Р. Исаков
А.Р. Жуманазаров
Ш.Ш. Шарахметов
О.Б. Шарипов

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: А.И. Исоқжонов

Аъзолар: А.К. Тошпулатов
С.Ш. Хайдаров
Х.Ф. Хамидов

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил
17 февралдаги 81-Ф-сон
фармойишига биноан “Ўзтрансгаз”
АЖ 2022 йилда Тошкент шаҳри,
Яшнабод тумани, Шаҳрисабз кўчаси
85-А уйга кўчиб ўтди.

“Ўзтрансгаз” АЖ ва “UzGasTrade”
АЖ томонидан уларни ажратиш ва
фаолиятларини алоҳида ташкил
этиш, уларнинг операцион,
икдисодий ва молиявий
моделларини ишлаб чиқиш, табиий
газни етказиб берувчилар ва харид
қилувчилар билан шартномалар
базасини ажратиш ва бошқа
трансформация жараёнларини
йўлга қўйиш ва қўллаб-қувватлаш
бўйича халқаро консалтинг
компаниясини жалб қилиш ишлари
олиб борилмоқда.

Барқарор бизнес мақсадлар

“Ўзтрансгаз” АЖ фаолият
самарадорлигини янада ошириш
мақсадида ўз олдига қуйидаги
устувор вазифаларни белгилаган:

○ Амалдаги газ узатиш тизимини
модернизация ва реконструкция
қилиш, транзит салоҳиятини
ошириш;

○ Инвестициялар учун жозибador ва
шаффоф шарт-шароитларни яратиш,
шунингдек, молиялаштиришни
жалб қилиш учун турли молиявий
воситалардан (евробондлар ва
бошқалар) фойдаланиш;

○ Компаниянинг рентабеллигини
таъминлайдиган рақобатбардош
нархлар тизимини яратиш;

○ Global Reporting Initiative (GRI)
га мувофиқ иқтисодий, ижтимоий
ва экологик масалалар бўйича
ҳисоботнинг халқаро стандартлари
асосида ҳисоботларни нашр этиш;

○ Бухгалтерия ҳисоби ва
ҳисоботининг халқаро стандартлари
(IFRS) тамойиллари асосида бутунлай
янги компанияга босқичма-босқич
ва тўлиқ ўтиш;

“Ўзтрансгаз” АЖ зиммасига
юклатилган ва ўз олдида белгилаган
вазифаларни бажариш учун
барча ташкилий-ишлаб чиқариш
ресурсларига эга.

Молиявий кўрсаткичлар

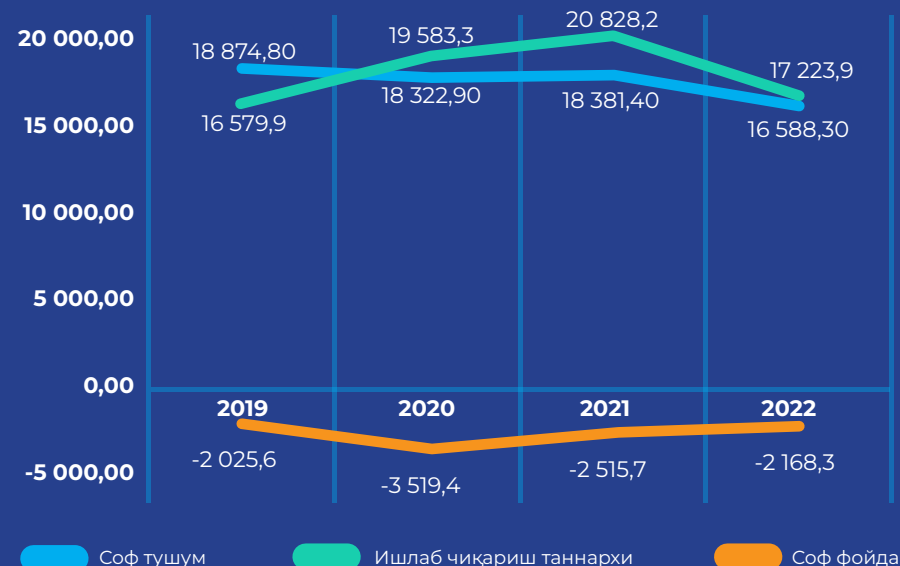
(млрд. сўм)

Кўрсаткичлар	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
	режа	амалда	режа	амалда	
Соф тушум	17 734,8	18 381,4	19 402,3	16 588,3	-1 793,1
Фаолиятнинг бошқа даромадлари	183,8	2 032,3	629,9	919,3	-1 113,0
Молиявий фаолият даромадлари	2 463,4	709,2	88,6	3 187,3	2 478,1
Ишлаб чиқариш таннархи	22 131,5	20 828,2	29 679,1	17 223,9	3 604,3
Давр харажатлари	475,5	789,9	534,4	717,3	72,6
Молиявий фаолият харажатлари	3 998,7	2 020,5	859,0	4 922,0	-2 901,5
Солиқ тўлангунга қадар фойда	-6 223,7	- 2 515,7	-10 951,7	- 2 168,3	347,4
Соф фойда	-6 223,7	- 2 515,7	-10 951,7	- 2 168,3	347,4

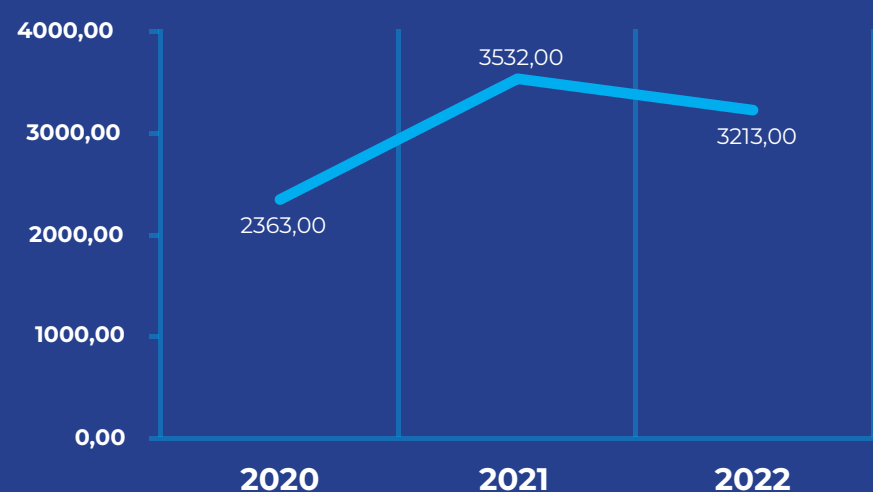
Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

№	Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
			Режа	амалда	Режа	Амалда	
1	Етказиб берилган табиий газ ҳажми	Млн. М³	54 252	62 392	53 414	54 391	-8 001

Асосий фаолият натижалари (млрд. сўмда)

Меҳнат унумдорлиги (млрд.сўм)

Корпоратив бошқарув

“Ўзтрансгаз” АЖ корпоратив бошқарув тизими Ўзбекистон Республикаси “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуни, акциядорлик жамиятлари фаолияти самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича комиссия Мажлисининг 2015 йил 31 декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодекси ва бошқа меъёрий ҳужжатларга асосан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 1 мартдаги “Давлат иштирокидаги корхоналарни ислоҳ қилиш жараёнларини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-83-сон қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ислохотлар агентлиги “Ўзтрансгаз” АЖда давлат акция пакети (улуши) бўйича акциядор (иштирокчи) функциясини амалга ошириши белгиланди.

Ўтуқлар (Эришилган натижалар)

Жамиятнинг асосий фаолияти магистрал газ қувурлари, компрессор станциялари, газ тақсимлаш қувурлари, ер ости газ омборларини эксплуатация қилиш, шунингдек магистрал газ қувурлари объектларини қуриш, реконструкция қилиш, кенгайтириш ва техник қайта жиҳозлаш билан боғлиқ.

“Ўзтрансгаз” акциядорлик жамияти 13,38 минг километрдан ортиқ газ қувурлари ва газ тақсимлаш қувурларини тизимли эксплуатация қилади. Бу тизим республиканинг барча ҳудудларини қамраб олган ва қўшни давлатлар – Туркманистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистоннинг газ узатиш тизимларидан фойдаланиш имкониятига эга.

“Ўзтрансгаз” АЖ 422 газ тақсимлаш станциясини, умумий қуввати 1616 МВТ бўлган 232 дона ўрнатилган агрегат қувватига эга 43 цехга эга 22 компрессор станциясини эксплуатация қилади.

Мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини сақлаб қолиш ва уларни 2023 йилда қўпайтириш мақсадида қуйидагилар қўзда тутилган:

○ линияларга техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш-техник пунктларининг моддий-техник таъминотини яхшилаш, уларни жиҳозлаш табели бўйича махсус автотранспорт, асбоб-ускуналар ва механизмлар билан жиҳозлаш;
○ дефектоскопия ва бошқа текшириш усулларида сўнг аниқланган газ қувурининг нуқсонли участкаларини капитал таъмирлаш ва реконструкция қилиш;
○ газ таъминоти тизимининг муҳим объектларида асосий ва ёрдамчи ускуналарни модернизация қилиш ва техник қайта жиҳозлаш. Бундан ташқари, табиий газни транспорт қилишда, тизим корхоналарида қувватларни модернизация ва реконструкция қилиш, Илмий-тадқиқот конструкторлик ишланмалар бўйича Жамиятнинг 2023 йилга мўлжалланган чора тарбирлар режаси ишлаб чиқилган ва шу асосда ишлар олиб борилади.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасининг 2022-2026 йилларга мўлжалланган Инвестиция дастурини тасдиқлаш ҳамда инвестиция лойиҳаларини бошқаришнинг янги ёндашув ва механизмларини жорий этиш тўғрисида”ги ПҚ-72-сон қарорига мувофиқ, “Ўзтрансгаз” АЖ томонидан умумий қиймати 1 043,3 миллион АҚШ доллари бўлган 2 та инвестиция лойиҳани амалга оширмоқда, бунда 2023 йилга мўлжалланган 191,0 млн. АҚШ доллар миқдоридаги инвестицияларнинг ўзлаштирилиши кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 3 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ўртасидаги икки томонлама стратегик ҳамкорлик ва иттифоқчилик муносабатларини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3997-сон қарори, шунингдек Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 31 декабрдаги ВМҚ-821-сон қарорига мувофиқ, “Ўзтрансгаз” АЖ “Газли конининг газ горизонтлари

ва нефт қудуқларини қўшимча қидириш ва қўшимча ўзлаштириш билан биргаликда Газли ГЕОСИда газ сақлаш ҳажмини 10,0 млрд.куб метргача ошириш” лойиҳасини амалга оширмоқда.

“Газли конининг газ горизонтлари ва нефт қудуқларини қўшимча қидириш ва қўшимча ўзлаштириш билан биргаликда Газли ГЕОСИда газ сақлаш ҳажмини 3,0-10,0 млрд.куб метргача ошириш” лойиҳасининг мақсади Газли конининг газ ва нефт резервуарларидан фойдаланишнинг технологик ишончилигини ва техник-иқтисодий самарадорлигини сезиларли даражада оширишни таъминлаш, ҳажми ошириш, ички бозорда истеъмолчиларга нефт маҳсулотларини етказиб бериш учун нефт импортининг камайиши билан бирга қиш мавсумида экспорт учун табиий газни сақлаш ва етказиб бериш ҳисобланади.

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 14 июлдаги қарорига мувофиқ, “2021-2022 йилларда “Ўзтрансгаз” АЖнинг газ етказиб бериш тизимини модернизация қилиш ва самарадорлигини ошириш дастури” лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Лойиҳанинг асосий мақсади газ узатиш тизимининг шимолий қисмида табиий газни кейинчалик Тошкент вилояти ва Фарғона водийсини ишончли газ билан таъминлаш мақсадида республиканинг марказий ва шарқий ҳудудларига етказиб бериш учун қўшимча ҳажмларни олиш учун Ўзбекистон газ узатиш тизими инфратузилмасини модернизация қилиш ва реконструкция қилишдан иборат.

2023 йилда амалга ошириш имкониятлари ўрганиб чиқиладиган Истиқболли лойиҳалар:

1. Сирдарё вилоятида Янгиер КС-ЗБда мавжуд “А” ва “Б” цехлари ўрнига янги газ хайдаш агрегатларини ўрнатган ҳолда янги компрессор цехини қуриш.

2. Самарқанд вилоятида Зирабулоқ МГҚБга қарашли КС-2 ва КС-2А станциялари ўрнига янги газ хайдаш агрегатларини ўрнатган ҳолда янги компрессор цехини қуриш.

3. Газ узатиш тизимини модернизация қилишнинг III босқичи: Кўнғирот-Газли участкасида 80 Мвтли компрессор станциясини ва 132 км узунликдаги магистрал газ қувурларини қуриш.

Ижтимоий масъулият

2022 йил давомида жамият ходимлари касаба уюшма қўмитаси жамоа шартномалари орқали ҳисобот даврида жамият раҳбарияти билан ҳамкорликда фаолият кўрсатиб, келаётган ходимларга жамият бўйича 309 нафар ходим соғломлаштирилди шундан Угам дам олиш оромгоҳига 65 дон, Анхор дам олиш оромгоҳи 28 нафар бошқа санаторий ва оромгоҳларига 212 нафар ходимларга йўлланмалар ажратилди.

56 нафар ишламайдиган пенсионерларга санаторийларга йўлланамалар ажратилди.

Жами 110 нафар меҳнат фахрийлари ва ёлғиз пенсионерларга озиқ-овқат маҳсулотлари жамламаси берилди,

Ҳисобот даврида тизимда меҳнат қилаётган ишчи-ходимларнинг 1017 нафар фарзандларини болалар ёзги дам олиш масканларида дам олишларини ташкил қилинди.

Жумладан:

-“Чотқол” болалар соғломлаштириш оромгоҳида 289 нафар;
-“Зангори Олов” болалар соғломлаштириш оромгоҳида 260 нафар;
-“Зилола” болалар соғломлаштириш оромгоҳида 6 нафар;
-“Нихол” болалар соғломлаштириш оромгоҳида 7 нафар;
-Хива Гулшани болалар соғломлаштириш оромгоҳида 401 нафар ва бошқа болалар соғломлаштириш оромгоҳларида 54 нафар.

“ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИ” АЖ

UZMETKOMBINAT

Компания тўғрисида

Компаниянинг асосий фаолияти қора металл прокати, пўлат шарлар, мис ва мис маҳсулотлар, иссиқлик ўтказмайдиган материаллар, сирланган идишлар, ферросилиций ва ферросиликомарганец ишлаб чиқаришдан иборат. Компания маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ ҚОРХОНАЛАРНИНГ
2022 ЙИЛДАГИ ФАОЛИЯТИ НАТИЖАДОРЛИГИ
ВА ДАВЛАТ МУЛКИДАН ФОЙДАЛАНИШ
ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА

ЙИҒМА
ҲИСОБОТ

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана:

1944 йил

Маҳсулотлари: 20 дан ортиқ
номланишда.

Экспорт ҳажми: 98,2 млн доллар.

Экспорт йўналишлари: 15 дан ортиқ
мамлакатлар.

Ходимлар сони: 10 минг нафардан
кўпроқ.

Эгаллаб турган майдон: 412 гектар.

Ишлаб чиқариш майдони: 410 543
квадрат метр.

Маъмурий бино: 230 000 квадрат
метр.

Компаниянинг асосий

ишлаб чиқариш активлари

қуйидагиларни ўз ичига олади:

- 1 та электр пўлат эрутивчи цехи;
- 2 та навли прокат цехи;
- 1 та ферроқотишмалар ишлаб
чиқрувчи цехи;
- 1 та рангли металллар ишлаб
чиқариш цехи;
- 1 та иссиқлик изоляция
материалларини ишлаб чиқариш
цехи;
- 1 та пўлат сими ишлаб чиқариш
цехи;
- 1 та истеъмол товарларини ишлаб
чиқариш цехи.

Бошқарув органлари

А.Н. Арипов

Р.Х. Пирматов

Давлат улуши – 81,094%

Кузатув кенгаши

Раис: А.Н. Арипов

Аъзолар: Ш.А. Вафаев,
О.Р. Исаков,
А.М. Бобоев,
Б.Х. Каримов,
А.Р. Жуманазаров,
Д.Н. Қаландаров,
А.Э. Миралиев,
Дж.С. Файзуллаев.

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: Р.Х. Пирматов

Аудитор: Ernst & Young

Комбинатнинг “2021–2026 йилларга мўлжалланган ривожланиш стратегияси” ишлаб чиқариш қувватини 2,5 миллион тоннагача оширишга қаратилган, шу жумладан 1,04 миллион тонна иссиқ ҳолда прокатланган лист ўрамалари ишлаб чиқаришга мўлжалланган «Қуюв прокатлаш мажмуасини қурилиши» инвестиция лойиҳасини амалга ошириш билан биргаликда.

Ҳисобот йилидаги муҳим воқеалар

Облигацияларни жойлаштириш муваффақиятли амалга оширилди. Аукцион 24 декабрь куни NEGO сайтида бўлиб ўтди. «Ўзметкомбинат» АЖ номинал қиймати 5 млн. сўм бўлган 10 000 та облигация чиқарди. Жойлаштириш даври бир ярим йилни (543 кун) ташкил этди. Потенциал харидорлардан 478,5 млрд. сўм миқдорида аризалар қабул қилинди, бу комбинат облигациялари таклиф қилинган миқдордан 9,57 баравар кўп бўлди. Жойлаштиришнинг ҳақиқий ҳажми 50,6 млрд. сўмни ташкил этди. Облигациялар бўйича ҳақиқий фоиз ставка 22% ни ташкил этди. Бухгалтерия ходимларига МҲҲС бўйича ўқув курсларидан ташкиллаштирилди. ЎС тизимида МҲҲС бўйича бухгалтерия ҳисобини автоматлаштириш амалга оширилмоқда. Комбинат 2021 йил учун МҲҲС молиявий ҳисоботларини яқунланмоқда. Комбинатнинг 2017–2022 йиллар давомидаги ҳисоботлари МҲҲС бўйича аудиторлик хулосасини олган ҳолда тайёрланди.

Миллий ва халқаро даражада «Ўзметкомбинат» АЖ брендди хабардорлигини ошириш стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича оммавий ахборот воситаларида мунтазам равишда комбинат фаолияти ва унинг режаларини ахборот билан таъминлаш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Барқарор бизнес мақсадлар

«Ўзметкомбинат» АЖ барқарор ривожланиш тамойилларини жорий этишни мўлжаллаган.

ESG барқарор ривожланиш тамойиллари бу комбинатнинг экология, ижтимоий ва корпоратив бошқарув кўрсаткичларини халқаро стандартларга

мувофиқ жорий этиш. Шу мақсадда Комбинатда узоқ муддатли барқарор ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалда жорий этиш режалаштирилган.

«Ўзметкомбинат» АЖ халқаро кредит рейтингини қўлга киритиш мақсадида жалб қилинган халқаро консультант билан биргаликда ишларни бошлади. Ушбу ишлар натижасида халқаро кредит рейтинг агентлиги «FITCH LTD» билан шартнома имзоланди.

Корпоратив бошқарув

«Ўзметкомбинат» АЖ акция-дорларининг 2016 йил 25 июн-даги 11-сонли умумий йиғилиши қарори билан Комбинат томонидан Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинган.

Шунга мувофиқ, 2022 йил якунлари бўйича Комбинатнинг корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш “Investment Management Group” МЧЖ томонидан ўтказилган бўлиб, Комбинатда корпоратив бошқарув тизими “юқори” (952 балл, 79%) деб топилди.

Жамият Кузатув кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгаши қошида:

Аудит қўмитаси;

Харидлар бўйича;

Тайинлов ва рағбатлантириш-лар бўйича;

Стратегия ва инвестициялар бўйича;

Барқарор ривожланиш ва ESG бўйича;

Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмиталари ташкил этилиб, Кузатув кенгаши аъзоларидан ҳар бир қўмитага

3 нафардан аъзолар сайланди.

Қўмита ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Ютуқлар

–«Ўзметкомбинат» АЖда молиявий ҳисоботларни халқаро стандартлар (IFRS) асосида тайёрлаш бўйича алоҳида бўлим ташкил этилди;

Бюджетлаштиришни авто-маташтириш жараёни яқун- ланди, хусусан, йиллик харид режаси 1-С дастурига автомат- лаштирилди;

– Умумий овқатланиш тизими-да хизматлар учун ID-карталар орқали нақдсиз тўловни амалга ошириш тизими (эквайринг), юридик ва жисмоний шахслардан қора метал парчалари

ва чиқиндилари қабул қилиш мақсадида @ikmbot телеграм бот, фуқароларни ишга қабул қилишда resume. uzbeksteel.uz сайти, ходимларнинг иш ҳақи тўғрисида SMS хабарнома ҳамда @umkoylikbot телеграм бот ишга туширилди;

– Ўзбекистон Республикаси Инвестиция институтлари миллий ассоциацияси (ЎМИ) томонидан Ўзбекистон капитал бозорининг профессионал иштирокчилари ҳамда акциядорлик жамиятлари ўртасидаги танловда Комбинат 2021 йилда энг яхши корпоратив бошқарув йўлга қўйилган жамият деб топилган.

– 2022 йил 16 сентябрь куни Fitch Ratings томонидан «Ўзметкомбинат» АЖга суверен даражада “BB-” ҳалқаро кредит рейтинги тақдим этилди.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил

25 декабрдаги ПҚ-4077-сонли «Ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш, саноат тармоқларини техник ва техно-логик жиҳатдан қайта жиҳозлаш жараёнини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва 2018 йил 9 январдаги ПҚ-4563-сонли

«Ўзбекистон Республикасининг “2020 – 2022 йилларга мўлжалланган Инвестиция дастури”ни амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларига мувофиқ, Комбинатда «Қуюв прокатлаш мажмуасини қурилиши» инвестиция лойиҳаси амалга оширилмоқда. Лойиҳа умумий қуввати йилига 1,04 млн тонна иссиқ ҳолда лист ўрамларини ишлаб чиқаришни

ўз ичига олади.

Лойиҳани технологик ускуналар билан таъминлаш мақсадида Италиянинг «Danieli

& Co. Officine Meccaniche S.p.A»

компанияси жалб этилган. Лойиҳа технологик бино ва иншоотларини

Туркиянинг «Renaissance Heavy Industries» компанияси томонидан амалга оширилади.

2021 йил натижасида лойиҳа бўйича 63,1 млн доллар миқдорида сармоялар ўзлаш-тирилди ва 64,3 млн доллар миқдорида сармоялар жалб қилинди.

Лойиҳани молиялаштириш мақсадида хорижий кредит линияси очиш бўйича ишлар бошланди. Ушбу кредит линияни экспорт кредит агенликлари суғурта қопламалари асосида жалб этилиши мўлжалланган.

Ижтимоий масъулият

«Металлург» пансионати Тошкент вилояти, Бўстонлиқ тумани, Чимён-Чорбоғ курорт ҳудудида жойлашган бўлиб,

2002 йил фойдаланишга топширилган бўлиб, асосий биноси 6 қаватдан иборат. «Металлург» пансионати фаолияти асосан Комбинат ишчи ва ходимлари ҳамда уларнинг оила аъзоларига дам олиш оромгоҳи сифатида хизмат кўрсатади. Пансионатда бир вақтнинг ўзида жами 132 нафар дам олувчини қабул қилиш учун мўлжалланган 71 та дам олиш хоналари бўлиб, шундан,

4 та люкс, 4 та ярим люкс,

53 та икки кишилик стандарт,

10 та бир кишилик хоналардан иборат. «Металлург» пансиона-тида дам олувчиларга хизмат кўрсатиш учун бир сменада

32 нафар ишчи ходимлар хизмат кўрсатиб, жами ходимлар сони

74 нафарни ташкил қилади.

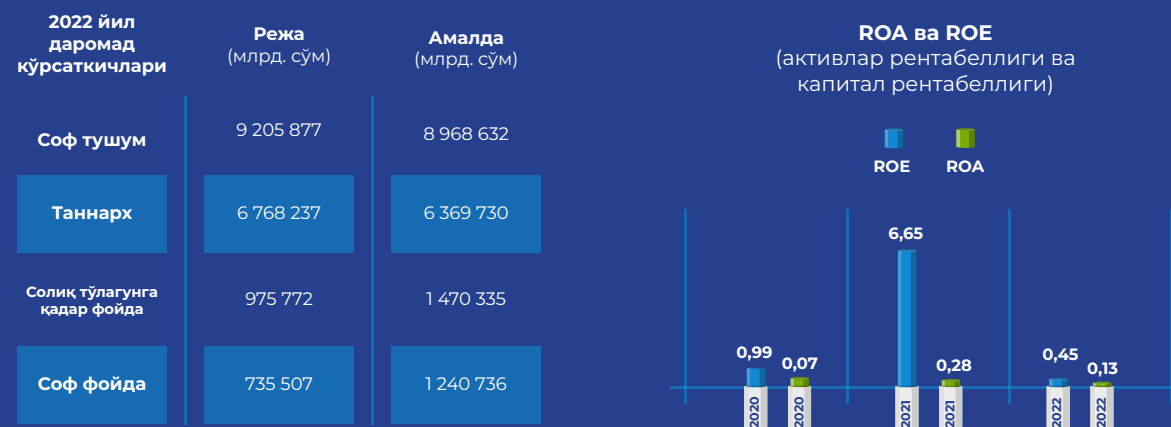
«Саховат уйи»нинг асосий вазифаси тиббий ижтимоий муассаса бўлиб, 60 нафар пар-варишга ва тиббий хизматга мухтож кексаларнинг доимий яшашлари учун мўлжалланган.

«Саховат уйи»да ҳозирда турли миллатли 17 нафар ёлғиз парваришга ва тиббий хизматга мухтож кексалар бўлиб, шундан,

9 нафари эркаклар, 8 нафари аёллардан иборат. 2022 йилнинг

1 июнь ҳолатига «Саховат уйи»да жами ишчи-ходимлар сони

25 нафарни ташкил этади.

Маҳсулот	Ўлчов бир.	2021 йил		2022 йил	
		режа	амалда	режа	амалда
Қора металл прокати	тонн	1 026 000	1 075 395	1 080 000	1 067 497
Рангли металллар	тонн	1 600	2 534	2 600	3 254
Сирланган идишлар	тонн	3 000	3 144	3 200	3 218
Иссиқлик ўтказмайдиган материаллар	тонн	10 800	12 363	12 000	12 765
Ферроқотишмалар	тонн	25 000	19 640	27 000	29 187

UZMETKOMBINAT

ЎЗБЕКНЕФТГАЗ

UZBEKNEFTEGAZ

Компания тўғрисида

Компаниянинг асосий фаолияти углеводородларни қазиб олиш, уларни бирламчи тайёрлаш, қайта ишлаш натижасида табиий газ, газ конденсати, суюлтирилган газ ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш, транспорт ва технологик хизмат кўрсатишдан иборат.

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 1998 йил.

Маҳсулотлари: 100 дан ортиқ
номланишда.

**Тасдиқланган углеводород
ресурслари** – 1 881 млрд.куб.м.

Экспорт ҳажми: 107,9 млн доллар.
Экспорт йўналишлари: 23 дан ортиқ
мамлакатлар.

Ходимлар сони: 35 878

Эгаллаб турган майдон: 4 694,72 га

Ишлаб чиқариш майдони: 46 947,2
минг кв.м.

**Компаниянинг асосий
ишлаб чиқариш активлари
куйидагиларни ўз ичига олади:**

5 та нефт-газ қазиб чиқариш
бошқармаси;
2 та нефтни қайта ишлаш заводи;
1 та газ кимё мажмуаси;
2 та газни қайта ишлаш заводи;
15 та нефть маҳсулотларини ташиш
ва сақлаш корхоналари.

Ижроия органи (бошқарув)

Б.Б. Сидиков

Раис: Б.Б. Сидиков

Аъзолар: Ш.Ш. Алиризаев,
Б.Б. Усманов,
С.А. Мирзаев,
Р.Ч. Шеров,
Қ.Н. Ҳакимов,

Аудитор: “HLB TASHKENT” МЧЖ,
“ERNST & YOUNG” МЧЖ

Компания барқарорлигини таъминлаш учун куйидаги ёрдамчи ва хизмат кўрсатиш бўлинмаларини ташкил қилган: юklar, хом ашё, материаллар, тайёр маҳсулот, шунингдек қурилиш ишлари ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш марказий таъмирлаш-механик бўлинмалари, энергия тармоқлари цехлари.

Бошқармаларни электр энергия, иситиш тизими ва сув билан таъминлаш инфратузилмалари мавжуд. Бундан ташқари, тизимда геология қидирув ишлари, қудуқларини бурғилаш ва ишлатиш, уларда геофизик тадқиқот ишларини амалга ошириш корхоналари мавжуд.

Корхона фаолиятидаги муҳим воқеалар

“Шўртан ГКМ” МЧЖ тозаланган метан газини негизда синтетик суюқ ёқилғи ишлаб чиқариш лойиҳаси доирасида янгидан барпо этилган “Uzbekistan GTL” МЧЖда 2022 йил июнь ойида Ўзбекистон тарихида илк бор синтетик нефть ишлаб чиқарилди ва завод тўлиқ ишга туширилди;

468 та қудуқда бурғилаш ишлари якунланганлиги натижасида ишлаб чиқариш узлуксизлиги таъминланди. 328 та қудуқда капитал таъмирлаш ишлари амалга оширилди. Шунингдек, “Ғарбий” қонида блок-модулли қудуқ усти компрессор қурилмаси, “Самантепа”, “Алан” ва “Зеварда” қонларида сиқув компрессор станциялари, “Арслан” қонида газни комплекс тайёрлаш қурилмаси, “Учқир” қонида олтингургуртдан тозалаш қурилмасининг 6-тармоғи ва сиқув компрессор станцияси ишга туширилди. Ҳозирги кунда “Жанубий Тандирча” қонида сиқув компрессор станцияларини қуриш ишлари давом этмоқда;

2022 йилнинг 23 сентябрь куни “Fitch Rating” халқаро рейтинг агентлиги “Ўзбекнефтгаз” АЖ кредит рейтинги бўйича ўзининг навбатдаги ҳисоботини эълон қилди. Ҳисоботга кўра, “Ўзбекнефтгаз” АЖ кредит рейтингининг баҳоси “барқарор” даражада тасдиқланди;

Шўртаннефтьвагазқазибчиқариш бошқармаси «Шўртан» Бош иншоатидан «Шўртан ГКМ» МЧЖ ва «Uzbekistan GTL» МЧЖга диаметр d=1020x18мм.ли 33 км узунликдаги газ қувурини қуриш лойиҳаси доирасида 2022 йил октябрь ойида қурилиш ишлари якунига етказилди ва объект ишга туширилди;

“Ўзбекнефтгаз” АЖнинг айланма маблағларини тўлдириш мақсадида, Япониянинг “MUFG Bank LTD” билан 2021 йил 30 декабрда кредит шартномаси имзоланди;

2022 йилнинг 3-4 ноябрь кунлари Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган иккинчи “Ўзбекистон Иқтисодий форуми” доирасида “JP Morgan Chase Bank, N.A” банки ва “Ўзбекнефтгаз” АЖ вакиллари ўртасида икки томонлама ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилиш юзасидан учрашув бўлиб ўтди;

Бундан ташқари, “Ўзбекнефтгаз” АЖ томонидан углеводород захирасини ошириш ва қазиб чиқариш бўйича геологик-техник тадбирларни бажариш, инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш ҳамда амалдаги жорий қарз мажбуриятларини қайта молиялаштириш мақсадида, Германиянинг “Deutsche Bank AG” банки билан 2022 йилнинг 19 ноябрида EURIBOR 3M+4,5% ставкасида, 3 йил муддатга (1 йил имтиёзли давр) кредит шартномаси имзоланди;

Жамиятда ишлаб чиқариш жараёнларининг операцион самарадорлигини ва ишончилигини ошириш ишларини изчил давом эттириш мақсадида чет эл компанияларида илғор иш тажрибасига эга халқаро мутахассислар: Марсель Краузе (Канада) – саноат ва меҳнат хавфсизлиги, атроф муҳитни муҳофаза қилиш (HSE) йўналишида (хорижий тажриба: Oryx GTL, Sasol, Qatar Petroleum, Chevron ва б.), Гарет Жонс (Буюк Британия) – техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш йўналишида (хорижий тажриба: Oryx GTL, Valero energy, Chevron ва б.) ва Кирилл Алёшин (Россия) – Жамият операцион самарадорлигини ошириш йўналишида (хорижий тажриба: Ernst&Young, Сибур ва б.) жалб қилинди;

“Шўртан ГКМ” МЧЖ тозаланган метан негизда синтетик суюқ ёқилғи ишлаб чиқариш лойиҳасини молиялаштириш доирасида, 2019 йил 24 апрелда “Uzbekistan GTL” МЧЖ (Қарз олувчи) ва хорижий кредиторлар ўртасида “Молиялаштиришнинг умумий шартлари тўғрисидаги келишуви” (Common Terms Agreement – CTA) имзоланган кредит шартномалари бўйича жорий йилнинг июнь ойида сўндирилиши лозим бўлган тўловларни 2023 йилнинг июнь ойига ўтказилиши юзасидан зарурий ҳужжатлар имзоланди. Шунингдек, “Uzbekistan GTL” МЧЖнинг 2022 йилнинг декабрь ойида навбатдаги сўндирилиши лозим бўлган асосий қарз қарздорликлари (115,0 млн. АҚШ долл.) тўлаб берилди.

Ижтимоий масъулият

Танлов натижаларига кўра, 2021 йил учун ESG ҳисоботини тузиш ва ESG рейтингини олишни қўллаб-қувватлашда иштирок этиш учун “PwC” халқаро консалтинг компанияси жалб этилди;

2022 йил 31 августда “PwC” халқаро консалтинг компаниясининг консултанти билан учрашув ўтказилди. Музокара давомида халқаро консултант томонидан ҳисоботни тузиш ва ESG рейтингини олишга тайёргарлик кўриш бўйича ишлар режаси тақдим этилди. Шунингдек, ESG рейтингини олиш учун халқаро рейтинг агентлигини жалб қилиш кўзда тутилган.

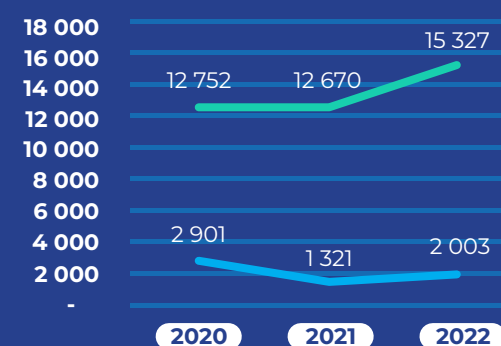
2022 йил даромад кўрсаткичлари**	Режа (млрд.сўм)	Амалда (млрд.сўм)
Соф даромад	14 547,4	13 305,1
Операцион фаолият ялпи фойдаси	3 677,0	2 098,1
Солиқ тўлангунгача олинган фойда	2 858,7	2 238,0
Соф фойда	2 429,9	2 003,0

Маҳсулот*	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Табиий газ	млрд.куб.м	34,1	33,9	34,1	32,2
Газ конденсати	минг тн	1 382,4	1 429,5	1 376,5	1 428,6
Нефть	минг тн	109,0	116,1	100,0	100,2
Суюлтирилган газ	минг тн	643,0	645,1	662,2	697,8
Олтингугурт	минг тн	205,9	258,0	234,5	236,5
Полиэтилен	минг тн	130,0	135,2	125,0	127,4
Синтетик ёқилғи ишлаб чиқариш	минг тн	-	-	417,5	229,6

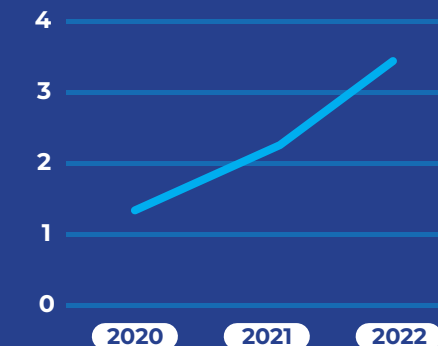
Асосий молиявий кўрсаткичлар (млрд. сўм)

Даромад, соф фойда

Соф қарздорлик / EBITDA*

Гендерлик нисбат

“ЎЗБЕКТЕЛЕКОМ” АЖ

UZTELECOM

Компания тўғрисида

“Ўзбектелеком” акциядорлик компанияси ўз тармоғи билан Ўзбекистон Республикаси барча ҳудудларини қамраб олган йирик телекоммуникация оператори ҳисобланади. Замонавий технологиялар асосида қурилган ўзининг телекоммуникация тармоғидан фойдаланиб, Компания барча турдаги телекоммуникация хизматларини тақдим этади.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ ҚОРХОНАЛАРНИНГ
2022 ЙИЛДАГИ ФАОЛИЯТИ НАТИЖАДОРЛИГИ
ВА ДАВЛАТ МУЛКИДАН ФОЙДАЛАНИШ
ҲОЛАТИ Тўғрисида

ЙИҒМА
ҲИСОБОТ

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 2000 йил.

Хизмат турлари: Телекоммуникация хизматлари.

Экспорт хажми: 148,1 млн доллар.

Ходимлар сони: 17 747 та.

Эгаллаб турган майдон: 2 522 546 кв. метр.

Маъмурий бино: 4 827 кв. метр.

Компаниянинг асосий

ишлаб чиқариш активлари

қуйидагиларни ўз ичига олади:

Телекоммуникация қурилмалари ва бино-иншоотлар.

Жойлашган манзили: Тошкент шаҳри, Алишер Навоий кўчаси, 28 “А”

Алоқа маълумотлари:

+99871(2392349), Электрон почта манзили info@uztelecom.uz, веб сайти uztelecom.uz.

Бошқарув органлари

Ш.Х. Шерматов

Н.Н. Хасанов

Давлат улаши - 96,57 %

Кузатув кенгаши

Раис: Ш.Х. Шерматов

Аъзолар: О.А. Пекось,
О.Насритдинходжаев,
Ж.Ш.Эгамбердиев,
А.Э.Миралиев,
М.М.Сабиров,
К.Н.Ирисбекова,
М.Экиналан,
А.А.Ишанходжаев.

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: Н.Н. Хасанов

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги ПФ-60-сон Фармонига мувофиқ ахборот-коммуникация технологиялари соҳасини ҳам янги босқичга олиб чиқиш бўйича қатор устувор вазибалар белгиланган бўлиб, Компанияни республика ҳудудида барча турдаги телекоммуникация хизматларини тақдим этувчи етакчи оператор сифатида ўрнини мустаҳкамлаш мақсадида тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

Ҳисобот йилдаги муҳим воқеалар

2022 йилда Компания томонидан телекоммуникация тармоқларини модернизация қилиш бўйича ишлар олиб борилди, улар мис алоқа линияларидан оптик-толали линияларга ўтишни кўзда тутди. Бунда кабелларни ётқизиш бутун Ўзбекистон бўйлаб, жумладан чекка туманларда ҳам амалга оширилди.

Аҳоли, ижтимоий ва бизнес объектлар учун замонавий телекоммуникация хизматларини тақдим этиш мақсадларида 44 100 км.дан зиёд оптик-толали

алоқа линиялари ётқизилди. UMTS/LTE стандартидаги мобил алоқа қамров ҳудудини кенгайтириш бўйича лойиҳанинг амалга оширилиши давом эттирилди.

2022 йилда Компания томонидан телекоммуникация тармоқларини янада кенгайтириш ва ривожлантириш бўйича Инвестиция дастури доирасида қуйидаги истиқболли лойиҳалар амалга оширилган:

“Оптик толали алоқа линияларини қуриш” лойиҳаси. 2022 йилда “Ўзбектелеком” АК ўз маблағлари ҳисобидан 8,5 млн. АҚШ доллари ўзлаштирилган.

“Оптик толали алоқа кабелларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш” лойиҳаси. 2022 йилда тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳисобига 1,1 млн. АҚШ доллари ўзлаштирилган.

““Ўзбектелеком” АК телекоммуникация тармоқларида давлат ва жамоат хавфсизлигини таъминлаш” лойиҳаси. 2022 йилда “Ўзбектелеком” АК ўз маблағлари ҳисобидан 12 млн. АҚШ доллари ўзлаштирилган.

ШХТ Саммити доирасида “Самарқанд Туристик маркази комплексини мобил алоқа билан

таъминлаш” лойиҳаси. 2022 йилда “Ўзбектелеком” АК ўз маблағлари ҳисобидан 3,0 млн. АҚШ доллари ўзлаштирилган.

Мазкур инвестиция лойиҳаларнинг амалга оширилиши натижасида қуйидаги мақсадларга эришилади:

барча турдаги фойдаланувчилар учун юқори тезликдаги Интернет тармоғига уланиш имконияти кенгайтирилади;

олис ва қишлоқ жойларида юқори тезликдаги мобил алоқа қамрови кенгайтирилади;

рақамли ривожлантириш ва интерактив давлат хизматларини кўрсатиш ҳажми ортади ҳамда сифати яхшиланади;

Ўзбекистон Республикасининг соҳа бўйича халқаро индекслардаги кўрсаткичларининг яхшиланишига эришилади;

Интернетга кенг полосали уланиш абонентлар базасини 69 фоизга ошириш имконини беради.

Бундан ташқари, Компаниянинг коррупцияга қарши курашиш тизимини ISO 37001:2016 халқаро стандарти талабларига мувофиқлаштириш бўйича ишлар олиб борилди.

Жумладан, Компанияда бир нечта ички норматив ҳужжатлар ишлаб чиқилди ва ўрнатилган тартибда тасдиқланди. “CERT International” сертифицикация органини жалб қилган ҳолда, Компанияда коррупцияга қарши курашиш менежмент тизими жорий қилинганлиги ва халқаро ISO 37001:2016 стандартига мувофиқлиги юзасидан сертификация аудити ўтказилди.

Барқарор бизнес мақсадлар

«Ўзбектелеком» АК ўзининг бозордаги ўрнини мустаҳкамлаш ва узоқ муддатли ривожланишни таъминлаш учун қатор ишларни олиб бормоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон ҳамда 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон фармонлари ижроси юзасидан “Ўзбектелеком” АК фаолиятини трансформация қилиш бўйича “Катта тўртлик”га кирувчи халқаро аудит-консултинг компанияси PwC билан биргаликда Компанияни ислоҳ қилиш ва ривожлантириш стратегияси ишлаб чиқилди.

Корпоратив бошқарув

«Ўзбектелеком» АК ўзининг бозордаги ўрнини мустаҳкамлаш ва узоқ муддатли ривожланишни таъминлаш учун қатор ишларни олиб бормоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон ҳамда 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон фармон-лари ижроси юзасидан Компания бизнес жараёнлари қайта кўриб чиқилиб, янги ташкилий тузилмаси тасдиқланди хусусан Трансформация масалалари бўйича лойиҳа офиси бошқармаси, Комплаенс бошқармаси, Импортни мувофиқлаш-тириш, маҳаллийлаштириш лойиҳаларини шакллантириш бошқармалари ташкил қилинди.

Кузатув кенгашида Стратегия ва инвестициялар қўмитаси, Аудит қўмитаси, Тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси, Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилди.

Ютуқлар

- Компаниянинг 2018-2021 йиллар учун молиявий ҳисоботларни халқаро стандартлар (МҲҲС)

асосида тайёрланди ва Deloitte & Touche томонидан аудит хулосаси олинди;

- Активлар ERNST & YOUNG томонидан баҳоланди;

- Харидлар тизими Deloitte & Touche томонидан Форензик аудитдан утказилди;

- Коррупцияга қарши курашиш менежмент тизими ISO 37001:2016 стандартига муво-фиқлик сертификати олинди;

- Сифат менеджменти тизими ISO 9001:2015 стандартига мувофиқлик сертификати олинди;

- S&P Global Ratings рейтинг агентлигидан “барқарор кутил-ма” “В+” даражасида корпоратив кредит рейтинги олинди;

Йирик лойиҳалар

2021-2022 йилларга амалга ошириш режалаштирилган ““Ўзбектелеком” АК телекоммуникация инфра-тузилмасини кенгайтириш ва модернизациялаш” лойиҳаси. Лойиҳанинг умумий қиймати 138,8 млн АҚШ доллари, шундан телекоммуникация қурилмаларини ишлаб чиқарувчи “Iskratel, d.o.o., Kranj” (Словения), “Huawei

Молиявий кўрсаткичлар

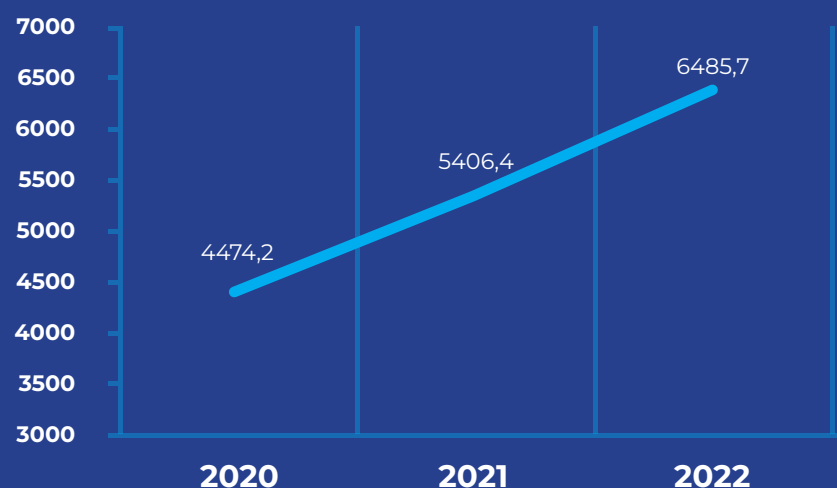
(млрд. сўм)

Кўрсаткичлар	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
	Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Соф тушум	5 597,9	5 406,4	5 918,3	6 485,7	1 079,3
Харажатлар	4 837,5	4 469,9	5 463,8	5 698,8	1 228,9
Солиқ тўлангунга қадар фойда	41,7	577,4	40,6	275,0	-302,4
Соф фойда	20,4	499,0	31,5	226,9	-272,1

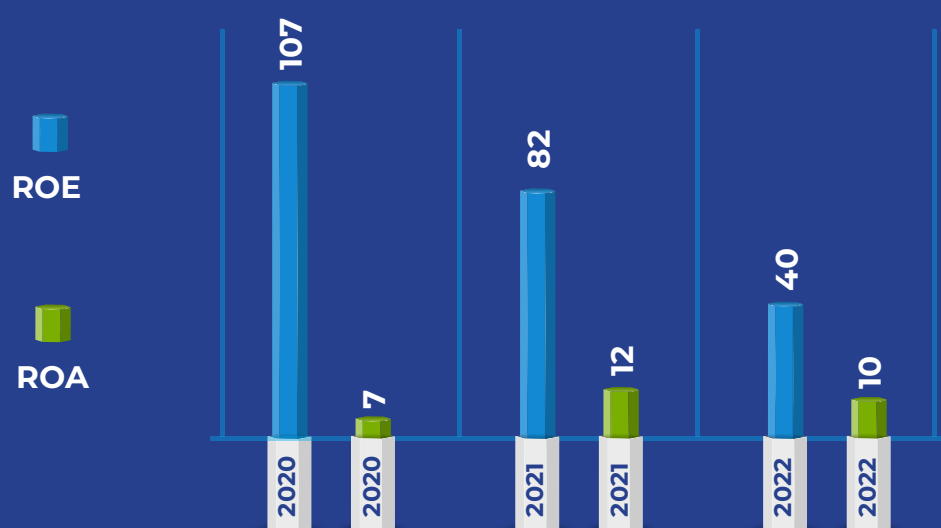
Даромад кўрсаткичлари

№	Хизматлар	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
		Режа	Амалда	Режа	Амалда	
1	Халқаро ўзаро ҳисоб-китоблар	1 427,7	1 417,1	1 466,3	1 639,1	222,0
2	Каналлар ижараси	243,2	258,1	235,1	271,9	13,8
3	Халқаро ва маҳаллий телефон алоқаси	132,0	132,1	117,8	118,2	-13,9
4	Маълумотлар узатиш тармоғи ва Интернет	1 315,0	1 335,9	1 633,1	1 848,4	512,5
5	Мобиль алоқа	2 234,1	2 150,7	2 317,7	2 353,5	202,8
6	Алоқа хизматидан бошқа даромадлар	245,9	112,5	148,3	254,6	142,1
	Жами	5 597,9	5 406,4	5 918,3	6 485,7	1 079,3

Асосий фаолият даромадлари

ROA ва ROE (активлар рентабеллиги ва капитал рентабеллиги)

Technologies Co. LTD”, “ZTE Corporation” (Хитой) компанияларининг маҳсулот кредити 101,3 млн АҚШ доллари, “Ўзбектелеком” АК ўз маблағлари 37,5 млн АҚШ доллари эквивалентида. Шундан 2022 йилда 33,4 млн. АҚШ доллари (жумладан маҳсулот кредити 13,9 млн. АҚШ доллари, ўз маблағлари 19,5 млн АҚШ доллари);

2022-2024 йилларга амалга ошириш режалаштирилган “Ўзбектелеком” АКнинг телекоммуникация инфратузилмасини шарқий минтақада янада ривожлантириш” лойиҳаси.

Лойиҳанинг умумий қиймати 194,4 млн АҚШ доллари, шундан Давлат томонидан кафолатланмаган Швейцариянинг “Credit Suisse” банкининг кредити 153,1 млн АҚШ доллари, “Ўзбектелеком” АК ўз маблағлари 41,3 млн АҚШ доллари эквивалентида. Шундан 2022 йилда 2,0 млн. АҚШ доллари (жумладан хорижий кредит 2,0 млн. АҚШ доллари);

2022-2024 йилларга амалга ошириш режалаштирилган “Ўзбектелеком” АКнинг телекоммуникация инфратузилмасини ғарбий минтақада янада ривожлан-тириш” лойиҳаси.

Лойиҳанинг умумий қиймати 183,5 млн АҚШ доллари, шундан телекоммуникация қурилма-ларини ишлаб чиқарувчи “ZTE Corporation” (Хитой) компания-сининг маҳсулот кредити 111,8 млн АҚШ доллари, “Ўзбектелеком” АК ўз маблағлари 71,7 млн АҚШ доллари эквивалентида. Шундан 2022 йилда 11,7 млн. АҚШ доллари (жумладан маҳсулот кредити 8,3 млн. АҚШ доллари, ўз маблағлари 3,4 млн АҚШ доллари).

Ижтимоий масъулият

Компания томонидан 2022 йил давомида бир қатор ижтимоий ва бошқа турдаги лойиҳалар амалга оширилди. Ушбу мақсадларга қарийб 32,0 млрд. сўм миқдорида маблағ ажратилди, жумладан:

- республикадаги турли даражадаги спорт тадбирларини ташкил этиш ва ўтказишга ҳамда иқтидорли спортчи ёшларнинг халқаро мусобақаларда қатнашиши билан боғлиқ харажатларни қоплашга;
- халқимизнинг қадимий тарихи, боймаданияти ва эзгу қадриятларини ўзида мужассам этган, халқимиз

асрлар давомида эъзозлаб келаётган байрам тадбирларига ҳомийликлар;

- республикамизда ўтказилган қатор байрам тадбирлари жойларини тадбир учун зарур бўлган жиҳозлар ҳамда алоқа қурилмалари билан таъминлашга;

- халқ учун ташкил этилган турли фестивал бўлиб ўтган ҳудудларда “Wi-Fi” нуқталарини ташкил этишга;

- касб-хунар коллежлари, лицейларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, ўқув лабораториялари ва аудиторияларини таъмирлаш ва қайта жиҳозлаш, шунингдек ўқувчи-талабаларни ижтимоий ҳимоялашга;

- турли меҳрибонлик ижтимоий фондларини қўллаб-қувватлашга бошқаларга.

“ЎЗКИМЁСАНОАТ” АЖ

Компания тўғрисида

Акциядорлик жамиятининг асосий фаолияти давлат ҳокимияти ва бошқарувининг республика идоралари фаолияти (кимё саноати), республика қишлоқ хўжалиги, кон-металлургия саноати, нефть ва газ саноати, қурилиш саноати, электротехника саноати ва бошқа саноатлар учун кимёвий маҳсулотларни ишлаб чиқаришдан иборат. Жамият таркибидаги корхоналар томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлари миллий ва халқаро бозорларда юқори баҳоланади.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ
2022 ЙИЛДАГИ ФАОЛИЯТИ НАТИЖАДОРЛИГИ
ВА ДАВЛАТ МУЛКИДАН ФОЙДАЛАНИШ
ҲОЛАТИ Тўғрисида

ЙИҒМА
ҲИСОБОТ

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 2001 йил.

Маҳсулотлари: 180 дан ортиқ
номланишда.

Экспорт ҳажми: 482,0 млн доллар.

Экспорт йўналишлари: 39 та
мамлакат.

Ходимлар сони: 30 минг нафардан
ортиқ.

Умумий ер майдони (га): 0,36 га
Маъмурий бино (қв.м.): 1509 қв.м.

“Ўзкимёсаноат” АЖ 2022 йил якунида жами 1 483,9 минг тонна минерал ўғит, шундан 1 122,9 минг тонна – азотли ўғитлар, 163,1 минг тонна – фосфорли ўғитлар, 197,8 минг тонна – калийли ўғитлар ишлаб чиқариб, товар маҳсулот ҳажмини 15,3 трлн сўмга ёки режага нисбатан 105,3 фоизга бажарди.

Шу билан бирга, инвестиция дастурига асосан лойиҳа доирасида 275,4 млн доллар миқдорида инвестицияларни, йиллик экспорт кўрсаткичини 482,0 млн долларга етказиш ва белгиланган режани 120,3 фоизга бажаришга эришилди.

Бошқарув органлари

Ж.Т. Мирзамаҳмудов

Т.Р. Мухамеджанов

Давлат улуши - 100 %

Кузатув кенгаши

Раис: Ж. Мирзамаҳмудов
Аъзолар: Ш. Вафаев,
Х. Тешабаев,
А. Қобилов,
А. Миралиев,
Х. Мустафаев,
Т. Холиқов

Ижроия органи (бошқарув)

Раис в.б.: Т. Мухамеджанов

Бошқарув аъзолар:

О. Темиров,
Е. Коржиқов,
А. Тўхтаев,
Ж. Веронези.

Аудитор:

“Nazorat-Audit” МЧЖ, “KPMG”

Ҳисобот йилидаги муҳим воқеалар

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тегишли топшириқларига биноан, шунингдек Татаристон Республикаси Президенти Р. Миннихоновнинг 2021 йил 16-17 июнь кунлари Ўзбекистон Республикасига ташрифи давомида эришилган келишувларга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тошкент вилоятида “Чирчиқ” кимё-индустриал технопаркини ташкил этиш чоратадбирлари тўғрисида” 2022 йил 3 февралдаги ПҚ-116-сон қарор қабул қилинди.

Мазкур қарор ижросини таъминлаш мақсадида “Ўзкимёсаноат” АЖ томонидан “Чирчиқ кимё-индустриал технопарки дирекцияси” МЧЖга технопарк фаолиятини ташкил этиш мақсадида 209,2 млрд сўм маблағ ўтказиб берилди. Натижада 2022 йил 23 март куни Ўзбекистон Бош вазири Абдулла Арипов ва мамлакатда ишчи ташриф билан бўлиб турган Татаристон Президенти Рустам Минниханов иштирокида Тошкент вилоятида “Чирчиқ” кимё-индустриал технопаркининг очилиш маросими бўлиб ўтди.

Бугунги кунда технопарк

резидентлари рўйхатига кирувчи 15 та хорижий компаниялар томонидан умумий қиймати 34,0 млн долларга тенг инвестиция лойиҳалари амалга оширилмоқда. Шундан, 2022 йилда умумий қиймати 6,2 млн долларлик 3 та (кўпиклантирилган полипропилен, термоэластопласт маҳсулотлар ва кимёвий чидамли сифимлар) 2023 йилда умумий қиймати 16,8 млн долларга тенг бўлган 6 та (CPL пластиклар, соялаш тўрлари, микробиологик воситалар, каталитик тизимлар, канцелярия пичоқлари ва герметиклар) инвестиция лойиҳалари амалга оширилади. Ушбу лойиҳаларни амалга ошириш натижасида Технопаркда йиллик 496,0 млрд сўмлик товар маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, 12,0 млн долларлик маҳсулотлар экспорт қилинади ва 51,1 млрд сўм маҳаллий бюджетга тушумлар таъминланади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Кимё ва газ-кимё саноатини стратегик ривожлантиришнинг мақсадли дастурини тасдиқлаш тўғрисида” 2022 йил 10 октябрдаги ПҚ-388-сон қарори ижроси доирасида 2022 йил 4 ноябрда “Навоий кимё технопарки”, “Фарғона кимё технопарки” ва “Қорақалпоғистон кимё технопарки” дирекциялари давлат рўйхатидан ўтказилди.

“Ўзкимёсаноат” АЖнинг 2022 йил 1 ноябрдаги 165-сон буйруғи билан “Навоийазот” АЖ ҳудудидаги 9,8 гектар майдонда жойлашган бино-иншоотлар ва 16,2 гектар ер майдонини ҳамда “Фарғонаазот” АЖ ҳудудидаги 2,67 гектар майдонда жойлашган бино-иншоот ва 19,63 гектар ер майдонини технопаркга тақдим этилди.

Бугунги кунда ушбу кластерларда умумий қиймати 10,8 млрд долларга тенг 44 та инвестиция лойиҳалари амалга оширилиши белгиланди. Ушбу лойиҳалар ишга туширилиши натижасида 2035 йилга келиб қиймати 45 325 млрд сўмга тенг кимё маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, товар маҳсулотдаги минерал ўғитлар улуши 50 фоизи ташкил этиши кўзда тутилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 10 октябрдаги ПК-388-сон қарорига мувофиқ 2022 йил 1-2 декабрь кунлари Самарқанд шаҳрида Россия Федерацияси ҳамда Ўзбекистон Республикаси ўртасида ўтказилган бизнес форум давомида “Татнефть” компанияси билан “Биринчи резинотехника заводи” МЧЖни хусусийлаштириш бўйича келишувга эришилди.

Шунингдек, ШХТ саммити доирасида “Ўзкимёсаноат” АЖ ҳамда Хитойнинг “СС7” компанияси ўртасида умумий қиймати 8 млрд доллардан ортиқ бўлган келишувларни имзолаш маросими бўлиб ўтди.

Барқарор бизнес мақсадлар

“Ўзкимёсаноат” АЖ барқарор ривожланиш тамойилларини жорий этишни мўлжаллаган. ESG барқарор ривожланиш тамойиллари бу кимё саноатининг экология, ижтимоий ва корпоратив бошқарув кўрсаткичларини халқаро стандартларга мувофиқ жорий этишдир. Шу мақсадда “Ўзкимёсаноат” АЖда узоқ муддатли барқарор ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалда жорий этиш режалаштирилиб, халқаро консултантни танлаш учун музокаралар олиб борилмоқда.

“Ўзкимёсаноат” АЖ тармоқ корхоналари инвестициявий жозибадорлигини ошириш, хорижий молиявий институтлардан паст фоизда кредит жалб қилишни жадаллаштириш мақсадида йирик инвесторлар тан оладиган “Fitch Ratings” халқаро рейтинг агентлиги билан шартнома имзолади.

Молиявий кўрсаткичлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
		Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Соф тушум	млрд сўм	10 685,3	11 060,2	14 959,1	13 537,5	2 477,2
Харажатлар	млрд сўм	7 294,1	6 504,6	10 673,3	7 588,4	1 080,8
Солиқ тўлангунга қадар фойда	млрд сўм	967,2	1 995,8	1 645,7	3 247,6	1 256,0
Соф фойда	млрд сўм	808,2	1 640,1	1 361,2	2 808,5	1 172,5

Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш
		Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Жами минерал ўғитлар	минг тонна (соф ҳолда)	1 454,8	1 510,5	1 558,7	1 483,9	-26,5
Азотли ўғитлар		1 105,4	1 173,1	1 179,7	1 123,0	-50,1
Фосфорли ўғитлар		133,4	139,9	148,0	163,1	23,2
Калийли ўғитлар		216,0	197,4	231,0	197,8	0,4
Кимёвий маҳсулотлар						
Кальцинацияланган сода	минг тонна	185,8	184,8	200,0	206,1	21,3
Поливинилхлорид	минг тонна	90,0	50,6	95,0	49,5	-1,1
Натрий цианиди	минг тонна	38,0	43,4	44,0	49,3	5,9
Тиомочевина	минг тонна	2,0	2,1	2,5	2,5	0,4
Хлорат натрий	минг тонна	7,5	10,5	9,5	17,2	6,6
Натрий нитрати	минг тонна	4,5	5,6	4,1	3,1	-2,5
Истеъмол содаси	минг тонна	2,4	2,7	2,7	2,9	0,2

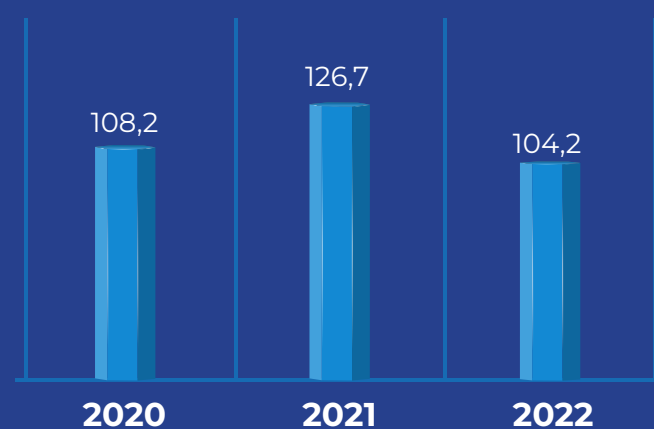
Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

Автошиналар	минг тонна	1 600,0	244,9	2 000,0	1 001,4	756,6
Конвейер лентаси	минг тонна	73,5	29,9	80,0	35,8	5,9

Гендерлик нисбат

Ишлаб чиқариш ўсиш суръати

Корпоратив бошқарув

Жамият ўз фаолиятида Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон Фармонида асосан жамият ижро органи раҳбарининг трансформация масалалари бўйича биринчи ўринбосари лавозими жорий этилди ва унга бўйсунадиган лойиҳа офиси ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон Фармонида асосан кузатув кенгашларига ва корхоналар бошқарувида халқаро танлов асосида чет эллик соҳа мутахассисларини (жумладан, ватандошларни) фаол жалб этиш орқали кузатув кенгашлари таркибининг камида 30 фоизини малакали халқаро мутахассислар билан тўлдириш белгиланган. Шунга кўра Жамият кузатув кенгашининг 3 нафари мустақил аъзо сифатида сайланиши юзасидан ички низомлари тасдиқланди. Кузатув кенгаши замонавий функцияларини жорий қилиш мақсадида Жамият кузатув кенгаши ҳузурида Стратегия ва инвестициялар қўмитаси, Аудит қўмитаси, Тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси, Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилиб, Қўмита ишини тартибга солувчи ички меъёрий ҳужжат (низом)лар ишлаб чиқилди ва тасдиқланди. Низомларга асосан Кузатув кенгаши аъзоларидан ҳар бир қўмитага 3 нафардан қўмита аъзолари сайланди.

Ютуқлар

Жамиятнинг Инвестиция дастурига мувофиқ 2022 йилда соҳага жами 275,4 млн доллар инвестициялар ўзлаштирилиб, бир қатор лойиҳалар ишга туширилиши натижасида 250 дан ортиқ янги иш ўринлари яратилди. Жумладан, Тошкент вилоятида кўпикли полипропилен ишлаб чиқариш йўлга қўйилиб, бугунги кунда лойиҳа маҳсулотлари хорижга мунтазам равишда экспорт қилиб борилмоқда. Шунингдек, республикада илк бор энергия тежамкор технологиялар асосида Гидроксиметил целлюлоза

ишлаб чиқариш ташкил этилиб, йиллик 7 млн долларга тенг маҳсулотларнинг импорт ўрнини босишга эришилди. Бундан ташқари, Тошкент вилоятида “Яшил водород ишлаб чиқариш” лойиҳасини биргаликда амалга ошириш бўйича Саудия Арабистонининг “ACWA POWER” компанияси билан келишувга эришилиши натижасида “ACWA POWER UKS GREEN H2” МЧЖ шаклидаги қўшма корхона ташкил этилди. Шу билан бирга, 2022 йил 5-16 сентябрь кунлари Самарқанд шаҳрида ўтказилган ШХТ саммити доирасида умумий қиймати қарийб 9 млрд. долларни ташкил қилган 5 та йирик лойиҳани амалга ошириш бўйича келишувга эришилиб, бугунги кунда ушбу лойиҳалар босқичма-босқич амалиётга татбиқ этилмоқда.

Шунингдек, 2022 йилнинг 5-6 декабрь кунлари ISO 37001:2016 халқаро стандарт талабларига мувофиқ “CERT International” халқаро тренинг компанияси томонидан Жамиятнинг коррупцияга қарши курашиш менежмент тизими биринчи кузатув аудитидан муваффақиятли ўтиши натижасида ISO 37001:2016 халқаро мувофиқлик сертификати муддатини яна 1 йилга узайтирилишига эришилди. “Ўзкимёсаноат” АЖ Республика Маънавият ва маърифат маркази томонидан ўтказилган “Энг намунали вазирлик ва идора” танловида 3-ўринни, Ўзбекистон Республикаси Оила ва хотин-қизлар давлат қўмитаси ташаббуси билан “Аёлга саодат беринг!” танловида фахрли 2-ўринни, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Маънавият ва давлат тилини ривожлантириш масалалари департаменти томонидан ўтказилган “Қадринг баланд бўлсин, она тилим” республика танловида фахрли 2-ўринни, Ўзбекистон Республикаси Оила ва хотин-қизлар давлат қўмитаси томонидан ўтказилган, 4600 дан ортиқ иштирокчиларни қамраб олган “Энг намунали бошланғич ташкилот – 2022” республика танловида фахрли 2-ўринга муносиб қўрилди.

Йирик лойиҳалар

Маҳаллий минерал хомашё ресурсларини чуқур қайта ишлаш орқали янги турдаги кимё ва газ-кимё маҳсулотларини ишлаб чиқаришга қаратилган Дастур доирасида “Ўзкимёсаноат” АЖ томонидан Навоий, Қорақалпоқ ва Фарғона кимё технологик кластерлари ташкил этилиб, улар негизида умумий қиймати 13,4 млрд долларни ташкил этган лойиҳалар амалга оширилмоқда. Жумладан, Навоий кимё технологик кластери негизида ПВХ II босқич лойиҳаси доирасида салоҳиятли хорижий компаниялар таркибидан ташкил топган консорциум шакллантирилиши натижасида ташкил этилган қўшма корхона томонидан лойиҳа амалга оширилмоқда. Шунингдек, кластер негизида Германиянинг “Линде” компанияси билан ҳавони тақсимлаш ускунасини қуриш ва Австриянинг “Continal Construction” компанияси билан ҳамкорликда қуруқ циан тузлар ва тиомочевина ишлаб чиқариш лойиҳалари амалга оширилмоқда.

Қорақалпоғистон кимё технологик кластери негизида 2022 йилда “Kungrad Cargo” халқаро логистика маркази ишга туширилган бўлиб, марказ юкларни сифатли сақлаш, логистика харажатларини ва маҳсулот етказиб бериш вақтини камайтириш ва Қозоғистон Республикаси орқали Европа мамлакатларига чиқиш масофасини 700 км га қисқартириш ҳисобига экспорт салоҳиятини ошириш имконини беради.

Шунингдек, кластер негизида биопарчаланувчи полимерлар, МТО технологияси асосида кимёвий маҳсулотлар, водород пероксиди, натрий хлорат, калцийланган сода ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган умумий қиймати 3,3 млрд доллар бўлган йирик лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, Кимё саноати соҳасини малакали кадрлар ва илғор технологиялар билан таъминлаш мақсадида “Корея Ўзбекистон илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти – Кимё технология инновация маркази”ни ҳамда “Кимё саноати учун инновацион кимёвий илмий-ишлаб чиқариш ва таълим кластери”ни ташкил этиш лойиҳалари амалга оширилмоқда.

Ижтимоий масъулият

Тошкент кимё-технология институти ҳамда Д.И. Менделеев номидаги Россия кимё-технология университе-тининг Тошкент шаҳридаги филиали талаба-ёшларини қўллаб-қувватлаш мақсадида “Ўзкимёсаноатстипендияси” таъсис этилди. Кўрик-танловда умумий ҳисобда 28 та талаба иштирок этди, ишчи-гуруҳ томонидан 2 та талаба ғолиб деб топилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12 августдаги ПҚ-4805-сонли “Кимё ва биология йўналишларида узлуксиз таълим сифатини ва илм-фан натижадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорнинг 1-илоvasига асосан “Ўзкимёсаноат” АЖ ва унинг тармоқ корхоналари томонидан Қорақолпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ҳамда 9 та вилоятлардаги 21 та ихтисослашган мактаблар 6 175,1 млн сўмлик, кимё синф хоналари ва лабораториялари замонавий тарзда таъмирланиб, зарурий жиҳозлар ва кимёвий моддалар тўпламлари билан таъминланди.

Бундан ташқари, қарор ижросини таъминлаш мақсадида, юқорида кўрсатиб ўтилган мактабларда 6 249,4 млн сўмлик биология фани учун синф хоналари, лабораториялари ҳамда кўргазма материаллари билан жиҳозланди.

2024 йилга қадар қўшимча 14 075,5 млн сўмлик хомийлик ишлари амалга оширилиши кўзда тутилган.

“NAVOIYAZOT” АЖ

АО Navoiyazot

Компания тўғрисида

Ўзбекистон кимёвий маҳсулотларининг 30 фоиздан ортигини ишлаб чиқариб, «O'zkiyosanoat» АЖнинг база сегментларидан бири ҳисобланадиган «Navoiyazot» АЖ саноат, транспорт, қишлоқ хўжалиги, ёқилғи-энергетика мажмуи, шунингдек, хизмат соҳаси, фан, маданият ва маорифнинг деярли барча тармоқларини қамраб олган.

«Navoiyazot» АЖнинг асосий фаолияти қишлоқ хўжалиги учун минерал ўғитлар ва ҳар хил турдаги кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқаришдан иборат. Корхона томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга ички ва ташқи бозорда талаб юқори.

Муҳим фактлар

Юридик манзили: Навоий вилояти, Навоий шаҳри, Навоий кўчаси 5-уй, тел. рақами +998 79 223-75-80

Ташкил этилган сана: 1964 йил.

Маҳсулотлар: 100 тадан ортиқ турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Экспорт ҳажми: 154,0 млн. АҚШ доллар.

Экспорт географияси: 2022 йилда корхона томонидан жами 154,0 млн. АҚШ долларлик кимёвий маҳсулотлар экспорт қилинди. Экспорт қилинган маҳсулотларнинг асосий салмоғи карбамид (75,4%), аммиакли селитра (19,1%), метанол (1,8%) ва бошқа маҳсулотлар (3,7%) ҳиссасига тўғри келади. Шунингдек, дунё мамлакатлари кесимида экспорт қилинган товарларнинг катта улуши Болгария, Греция, Германия, Туркия, Латвия, Литва, Швейцария, Туркменистон, Қозоғистон, Тожикистон ва Қирғизистон каби давлатлар ҳиссасига тўғри келади.

Ходимлар сони: 8 727 нафар.

Эгаллаб турган майдони:

46 242,8 га

Ишлаб чиқариш майдони:

179 815,8 кв.м.

Маъмурий бино: 54 584,6 кв.м.

Бошқарув органлари

Т.Р. Мухамеджанов

О.Ш. Темиров

Давлат улуши – 100,0%,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Стратегик
ислохотлар агентлиги

Кузатув кенгаши

Раис: О.З. Насритдинходжаев

Аъзолар: Ж.Т. Мирзамахмудов
Ш.А. Вафаев
Ш.Ш. Мирзаев
Т.Э. Мирзаев
О.Б. Шарипов

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: О.Ш. Темиров

Бошқарув аъзолар: О.Ж. Мавлонов
Д.Д. Жалилов
У.Т. Турдиев
З.П. Жумаев
Н.С. Суяров
А.Р. Шононов

Корхона фаолиятидаги муҳим воқеалар

«Navoiyazot» АЖнинг 2020-2021 йиллар якуни бўйича молиявий ҳисоботларини МХХСларга мувофиқ халқаро аудит стандартлари асосида аудитдан ўтказиш мақсадида катта тўртликка кирувчи «KPMG Audit» МЧЖ халқаро аудиторлик ташкилоти билан шартнома имзоланиб, аудитдан ўтказиш бўйича барча тайёргарлик ишлари ўз якунига етди ҳамда корхонада аудиторлик жараёнлари якунланди.

Шунингдек, «KPMG Audit» МЧЖ халқаро аудиторлик ташкилоти томонидан 2022 йил 25 апрель ва

28 октябрь саналарида аудиторлик хулосалари тақдим этилди.

Шунингдек, корхонада «ERP» тизимини жорий қилиш бўйича методология ишлаб чиқиш мақсадида «Ernst & Young» компанияси танлаб олинди ҳамда ушбу компания билан биргаликда методологик ҳужжатларни ишлаб чиқиш / актуаллаштириш ишларининг 1-босқичи амалга оширилди, хусусан корхонанинг бизнес-жараёнлари ўрганиб чиқилди ва мақсадли модель ишлаб чиқилиб, ишлар давом этмоқда. Шу билан бирга SAP ERP тизими фойдаланувчилари лицензияларини харид қилиш мақсадида, 2022 йил 30 декабрда SAP Österreich GmbH корхонаси билан шартнома имзоланди.

Барқарор бизнес мақсадлар

«Navoiyazot» АЖ барқарор ривожланиш тамойилларини жорий этишни мўлжаллаган. ESG барқарор ривожланиш тамойиллари – бу корхонанинг экология, ижтимоий ва корпоратив бошқарув кўрсаткичларини халқаро стандартларга мувофиқ жорий этиш ҳисобланади. Шу мақсадда жамиятда узоқ муддатли барқарор ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқиш ва уни амалда жорий этиш режалаштирилган.

«Navoiyazot» АЖ халқаро кредит рейтингини қўлга киритиш мақсадида, жалб қилинган халқаро консультант билан биргаликда ишларни бошлади. Ушбу ишлар натижасида халқаро кредит рейтинг агентлиги «Moody's» билан шартнома имзоланди.

«Navoiyazot» АЖнинг халқаро кредит рейтингини қўлга киритиш бўйича «Moody's» халқаро рейтинг агентлигига бирламчи маълумот тақдим этилди.

Молиявий кўрсаткичлар

Кўрсаткичлар	2021 йил		2022 йил		Режага нисбатан фарқ
	Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Соф тушум	4 496 236	4 577 790	6 197 879	5 306 368	-891 511
Сотилган маҳсулотлар таннари	2 998 424	2 662 649	4 627 320	3 227 245	-1 400 075
Солиқ тўлангунга қадар фойда	365 032	869 485	512 697	1 330 247	817 550
Соф фойда	308 036	779 782	428 650	1 253 135	824 485

Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил		Режага нисбатан фарқ
		Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Аммиакли селитра	тонна	740 000	788 376	790 000	840 313	50 313
Карбамид	тонна	420 000	425 856	500 000	495 549	-4 451
Аммоний сульфати	тонна	17 000	16 639	18 510	16 968	-1 542
Нитрат кислотаси	тонна	613 700	637 436	654 700	679 316	24 616
Натрий цианиди	тонна	38 000	43 389	44 000	49 275	5 275

Корпоратив бошқарув

Жамият Кузатув кенгашининг тегишли қарорлари асосида Кузатув кенгаши қошида Аудит, Инвестиция ва стратегиялар, Рағбатлантириш бўйича қўмиталар ташкил этилди. Ҳар бир қўмига кенгаш аъзоларидан

3 нафардан қўмига аъзолари сайланди. Қўмига ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Ютуқлар

2022 йилда товар маҳсулот ҳажми – 5 239,5 млрд.сўмни (ўсиш суръати 105,1%) ташкил этди, жумладан аммиакли селитра 840,3 минг тонна (ўсиш суръати 106,6%), карбамид 495,5 минг тонна (ўсиш суръати 116,4%) ва нитрат кислотаси 679,3 минг тонна (ўсиш суръати 103,8%) ишлаб чиқарилди.

Шунингдек, 2022 йилда корхона томонидан 154,0 млн. долларлик (режага нисбатан – 113,8%) маҳсулотлар экспорт қилинди.

Ишлаб чиқариш қувватлари режа кўрсаткичларини бажариш орқали 2022 йилда 1 253,1 млрд. сўм соф фойда олинишига эришилди, шунингдек Давлат бюджетига 861,4 млрд. сўмлик солиқ ва мажбурий тўловлар тўланиши таъминланди.

Кимёвий ва минерал ўғитларни ички ва ташқи бозорга сотишдан тушган тушумлар ҳисобига 2022 йилда жами

2 257,6 млрд. сўм эквивалентида кредит мажбуриятлари тўланди. Шу жумладан, миллий валютада 921,0 млрд. сўм ва хорижий валютада 122,2 млн. доллар миқдорида кредит мажбурияти сўндирилди.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги «2022-2026 йилларга мўлжалланган Инвестиция дастурини тасдиқлаш ҳамда инвестиция лойиҳаларини бошқаришнинг янги ёндашув ва механизмларини жорий этиш тўғрисида»ги ПҚ-72-сон Қарорига асосан «Navoiyazot» АЖ негизида қуйидаги лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Жумладан:

1. Қуввати 120,0 минг тонна бўлган поливинилхлорид (ПВХ) ва 90,0 минг тонна бўлган каустик сода ишлаб чиқаришни ташкил этиш мақсадида, «Поливинилхлорид (ПВХ-2) ишлаб чиқариш мажмуасини қуриш»

(II-босқич) лойиҳаси;

2. Қуввати 78,0 минг тонна бўлган «Техник газ» (CO₂) ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси;

3. Қуввати 100,0 минг тонна бўлган «Нитрат калий» ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси;

4. Қуввати 40,0 минг тонна бўлган «Циан тузлари» ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси;

5. Қуввати 20,0 минг тонна бўлган замонавий «Полиакрилонитрил сунъий толаси» ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси;

6. Қуввати 475,5 минг тонна бўлган кислород, 541,6 минг тонна бўлган азот ва 10,2 минг тонна бўлган инерт газлар ишлаб чиқаришни ташкил қилиш мақсадида, «Ҳавони тақсимлаш ускунаси қурилишини ташкил этиш» лойиҳаси;

7. Қуввати 10,0 минг тонна бўлган «Гидроксиметил целлюлоза» ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси;

8. Қуввати 600,0 МВт бўлган электроэнергияси ишлаб чиқаришни ташкил қилиш мақсадида, «Кимё технологик кластери учун замонавий энергоблок қуриш» лойиҳаси.

9. Қуввати 10,0 минг тонна бўлган «Тиомочевина» ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси;

10. Қуввати 120,0 минг тонна бўлган «Суюқ минерал ўғитлар» ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси.

Ижтимоий масъулият

2022 йилда «Navoiyazot» АЖ томонидан корхона ишлаб чиқариш ва цехларида фаолият олиб бораётган кўп болали, ногирон фарзанди бор ва ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган ишчи-ходимларга ҳамда ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодиса сабабли вафот этган ишчи-ходимларнинг оилаларига ва

уларнинг фарзандларига, шунингдек ишлаб чиқариш ногиронларига ва якка-ёлғиз пенсионерларга озиқ-овқатлар тўплами, ўқув қуроллари ҳамда моддий ёрдамлар кўрсатилди.

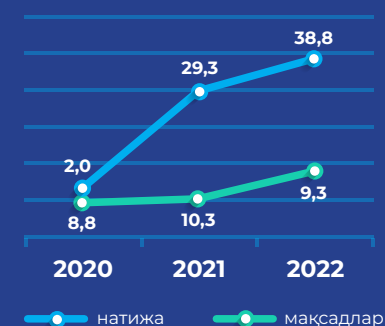
Корхона ишчи ва ходимларининг меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида, 2022 йилнинг март ойида 10% ва июнь ойида 12% миқдорида ойлик иш ҳақлари оширилиши бўйича таклифлар берилиб, иш ҳақи оширилишига эришилди.

Корхона ишчи-ходимлари ўртасида оммавий спорт тадбирларини ташкил этиш ва уларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш мақсадида,

2022 йил учун ҳафталик ва ойлик спорт тадбирлари ўтказиш режаси ишлабчиқилиб, режага асосан ишлаб чиқариш ва цехлар ўртасида спортнинг минифутбол, волейбол, стол тенниси, шашка-шахмат, енгил атлетика каби турлари бўйича спорт мусобақалари ўтказиб келинди.

Ички туризмни ривожлантириш дастури доирасида корхона хотин-қизлари, ёшлари ва пенсионерлар учун Жиззах ва Қашқадарё вилоятларига, шунингдек Бухоро, Тошкент, Самарқанд ва Хива шаҳарларига зиёратлар ташкил этилди. Зиёратчиларнинг муносиб хордиқ олишлари учун жамият касаба уюшма қўмитасидан маблағлар ажратилди.

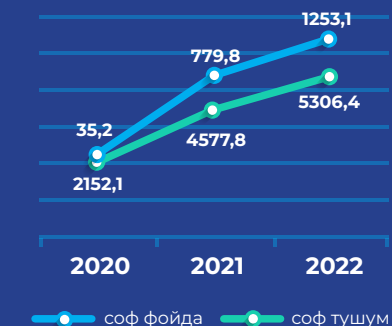
Молиявий мақсадлар

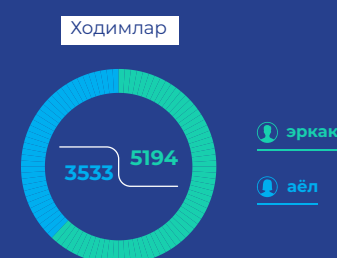
Капитал таркиби

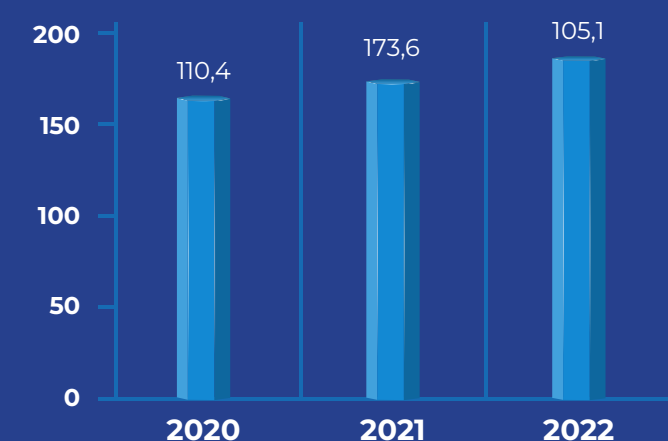
Даромад (млрд, сўмда)

Гендерлик нисбат

Ишлаб чиқариш ўсиш суръати

“ИССИҚЛИК ЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАРИ” АЖ

ISSIQLIK ELEKTR
STANSIYALARI AJ

Компания тўғрисида

Жамиятнинг асосий фаолияти иссиқлик электр станциялари ва электр марказларини бошқариш ҳамда республика иқтисодиёти ва аҳолисининг эҳтиёжларини қаноатлантирилишини таъминлаш мақсадида, мавжуд қувватлардан унумли фойдаланиш ҳисобига, балансда белгиланган миқдорда электр ва иссиқлик энергиясини ҳосил қилинишини таъминлаш.

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 2019 йил;

Маҳсулотлари: электр ва иссиқлик энергияси;

Ходимлар сони: 12,4 минг нафардан ортиқ;

Эгаллаб турган майдон: 7 180 квадрат метр;

Жами умумий ер майдони: 520 та.

Корхона фаолиятидаги муҳим воқеалар

Жамиятнинг таркибидаги тизим корхоналари сони 14 та, шундан: 4 таси акциядорлик жамиятлари ва 2 таси масъулияти чекланган жамият ҳамда 8 таси ҳудудий филиаллардан иборат.

Тизим ташкилотлари томонидан электр ва иссиқлик энергияси ишлаб чиқаришни мувофиқлаштириш ва назорат қилиш мақсадида Жамиятнинг тегишли таркибий бўлинмалари мавжуд. жамият электр энергетикаси соҳасидаги махсус ваколатли бошқарув хўжалик субъекти бўлиб, ўз фаолиятида вомида таркибига кирувчи ташкилотларни (АЖ, МЧЖ, филиаллар) услубий бошқаради ва уларнинг ишларини

Бошқарув органлари

А.Ж. Ортиқов

Б.И. Жураев

Кузатув кенгаши

Раис: А.Ж. Ортиқов

Аъзолар: Ж.И. Аброев,
Ш.Х. Ходжаев,
С.О. Усмонов,
Қ.А. Усмонов,
Б.А. Маматов.

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: Б.И. Жураев
Аудитор: “Deloitte and Touche”

мувофиқлаштиради.

Шу билан бирга, ишлаб чиқарувчи қувватларни замонавий асбоб-ускуналар ва илғор технологиялар асосида, шу жумладан хорижий инвестициялар ҳисобига, реконструкция қилиш, замонавийлаштириш, техника билан қайта жиҳозлаш ва янада ривожлантириш Жамият фаолиятининг асосий йуналишлари ва вазифаларидан ҳисобланади.

Жамиятнинг 2023–2030 йилларга мўлжалланган ривожланиш стратегиясига мувофиқ Иссиқлик электр станцияларида ёқилғи сарфини 8 фоизга (1 киловатт соат электр энергиясини ишлаб чиқаришга сарфланадиган 308 грамм шартли ёқилғидан 248 граммгача) қисқартириш орқали уларни самарадорлигини ошириш белгиланган.

Ҳисобот йилидаги муҳим воқеалар

Жамият Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 27 мартдаги ПК-4249-сон қарори ва Давлат активларини бошқариш агентлигининг 2019 йил 26 апрелдаги 1-сон қарорига асосан таъсис этилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 24 мартдаги 126-сон қарорига асосан, жамият таркибидаги тизим ташкилотлари ҳудудий филиалларга айлантирилди. Қайта ташкил этиш, дастлабки ҳисоб-китобларга мувофиқ, жумладан товар-моддий бойликларининг корхоналараро ҳаракатини самарали йўлга қўйиш, қўшимча қиймат солиғи тўловларини, бошқарув ҳаражатларини, банк ҳаражатларини ва бошқа тадбирларни қисқартириш натижасида ўртача йиллик 208,7 млрд. сўм миқдорда маблағлар тежалишига эришилади.

Барқарор бизнес мақсадлар

Жамиятнинг фаолият мақсади даромад олиш ҳисобланади. Жамият шунингдек, ўз фаолиятини қуйидаги мақсадларда амалга оширади: республика иқтисодиёти ва аҳолисини электр ва иссиқлик энергияси билан барқарор таъминлаш, электр ва иссиқлик энергияси ҳосил қилувчи корхоналарни ривожлантиришнинг қисқа муддатли ва узоқ муддатли истиқболларини ҳамда мақсадли дастурларини ишлаб чиқиш.

Республиканинг электр

энергиясига бўлган эҳтиёжини, энергоресурслар импортига боғлиқ бўлмаган ҳолатда, ички электр энергиясини ишлаб чиқариш қувватлари ҳисобига таъминлаш мақсадида “Иссиқлик электр станциялари” АЖнинг 2022-2026 йиллар учун ривожланиш стратегияси ишлаб чиқилган.

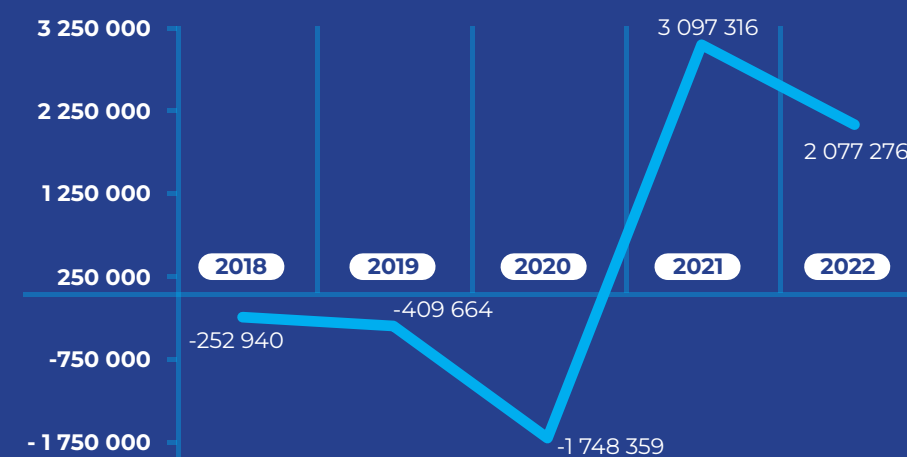
Молиявий кўрсаткичлар

Кўрсаткичлар	2021 йил (млрд. сўм)		2022 йил (млрд. сўм)		Ўзгариш
	Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Соф тушум	17 136	17 976	20 877	17 893	-2 984
Бошқа даромадлар	1 827	2 917	431	6 133	5 702
Солиқ тўлангунга қадар фойда	1 303	3 326	1 228	2 444	1 216
Соф фойда	1 142	3 097	1 058	2 077	1 019

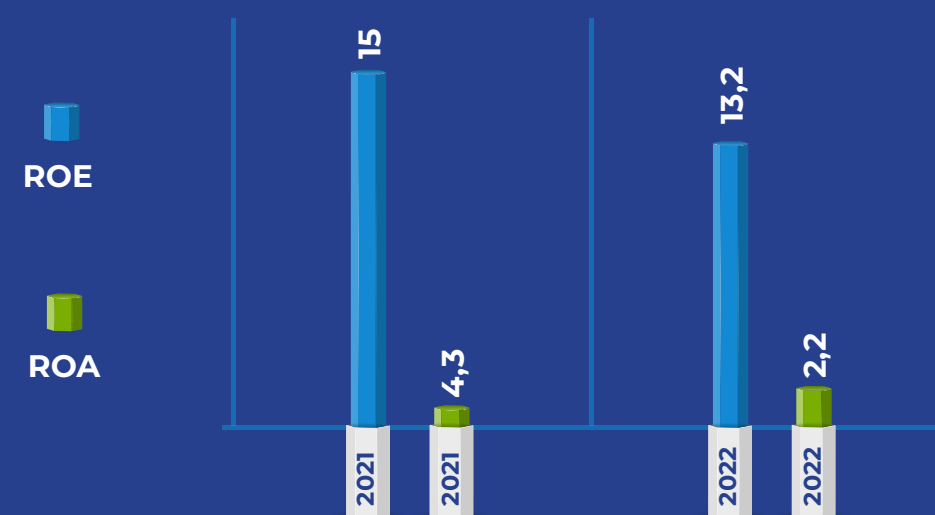
Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Электр энергияси ишлаб чиқариш	млн. кВт. соат	56 703,0	60 509,7	55 902,1	55 466,5
Иссиқлик энергияси ишлаб чиқариш	минг Гкал	5 268,8	5 599,9	5 067,9	5 348,4

Асосий фаолият натижалари (млн. сўмда)

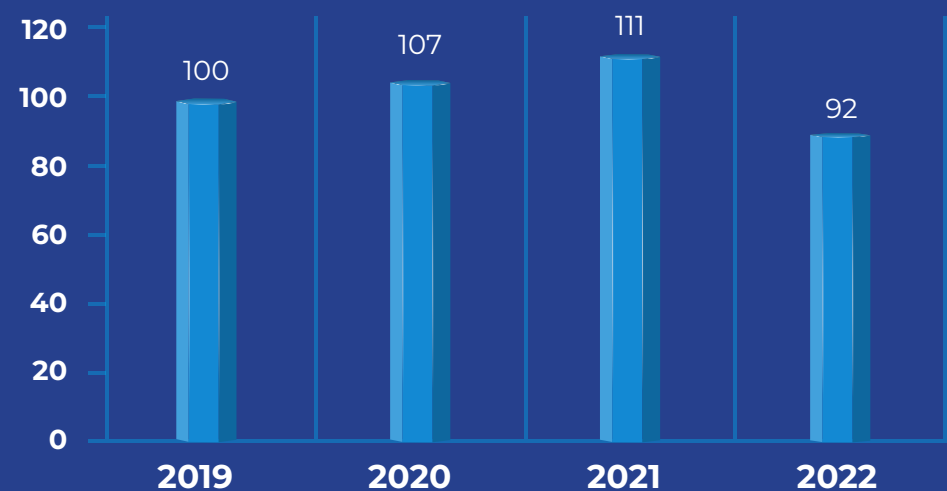
ROA ва ROE (активлар рентабеллиги ва капитал рентабеллиги)

Гендерлик нисбат

Ишлаб чиқариш ўсиш суръати

Корпоратив бошқарув

2020 йил “Иссиқлик электр станциялари” АЖ ягона акциядорининг қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йиғилишининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сонли баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият ягона акциядори ва кузатув кенгаши қарорлари асосида кузатув кенгаши қошида кузатув кенгаши аъзоларидан иборат аудит қўмитаси, стратегия ва инвестициялар қўмитаси, тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси ҳамда коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилди. Қўмиталар ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Ютуқлар

1. Жамиятнинг 2019-2021 йиллар учун тузилган молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари халқаро стандартлар асосида “Катта тўртлик”ка кирувчи “Deloitte and Touche” халқаро компанияси томонидан аудитдан ўтказилди ҳамда ижобий хулосалари олинди.

2. “Катта тўртлик”ка кирувчи KPMG халқаро компанияси томонидан 6 та йўналиш бўйича ўрта ва узоқ муддатли ривожланиш моделлар ишлаб чиқилди.

3. Операцион самарадорликни ошириш мақсадида “McKinsey & Company” халқаро консалтинг компанияси томонидан ўрганишлар ўтказилди ва натижада 60 банддан иборат ташаббуслар (йўл харитаси) белгилаб олинди. Белгиланган ташаббусларни амалга ошириш натижасида 2025 йилга келиб, 1,2 триллион сўмлик натижага тезкорлик билан эришиш мумкинлигини 316 миллиард сўм инвестиция киритиш натижасида 3,6 триллион сўмгача молиявий манбалар вужудга келиши бўйича тавсиялари кўрсатиб ўтилди.

4. Марказий аппаратда Иссиқлик электр станциялари ва марказларидаги энергоблокларни барқарор ишлашини мониторинг

қилиш ва тезкорлик билан тегишли чораларни қўриш учун мониторинг маркази ташкил этилди.

5. “Катта учлик”га кирадиган Fitch Ratings халқаро компанияси томонидан 2023 йил 18 январь куни “ИЭС” АЖга **BB** даражали кредит рейтинги берилди.

6. Жамият томонидан коррупцияга қарши бошқарув тизими ISO 37001, ижтимоий жавобгарлик тизими ISO 26000, бизнес муносабатларни бошқариш тизими 44001, экологик бошқарув тизими 14001, энергия бошқаруви тизими 50001, жамиятда саломатлик ва хавфсизликни бошқариш тизими 45001, ахборот хавфсизлиги тизими 27001 ва сифат менежменти тизими ISO 9001 халқаро стандарт сертификатлари олинди.

Йирик лойиҳалар

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 24 мартдаги “Энергетика вазирлиги ҳузурида «Миллий диспетчерлик маркази» давлат унитар корхонасини ташкил этиш тўғрисида” 126-сон қарорига мувофиқ «Иссиқлик электр станциялари» тизимидаги ташкилотлар ушбу жамиятнинг ҳудудий филиаллари этиб ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон “Тадбиркорлик муҳитини яхшилаш ва хусусий секторни ривожлантириш орқали барқарор иқтисодий ўсиш учун шарт-шароитлар яратиш борасидаги навбатдаги ислохотлар тўғрисида”ги қарорига мувофиқ тажрибали инвестиция банкни жалб этиб, 2022 йил якунига қадар «Ўзбекнефтегаз» АЖнинг, шу жумладан акцияларини оммавий жойлаштириш (IPO) орқали камида 49 фоиз улушини, шунингдек, «Иссиқлик электр станциялари» АЖдаги 51 фоиз ва ундан юқори миқдордаги давлат улушини хусусийлаштириш ишларини бошлаш кўзда тутилган.

“Иссиқлик электр станциялари” АЖ томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги “2022-2026 йиллар-га мўлжалланган Инвестиция дастури” ПҚ-72-сон Қарорига асосан Ҳукумат кафолати остидаги

4 та йирик лойиҳалар-ни амалга ошириб келмоқда. Қарорда белгиланган муддатда, ушбу лойиҳаларни амалга ошириш натижасида янги 2264 МВт қувватга эга энергоблоклар ишга туширилади. Ушбу лойиҳар ОТБ, ЕТТБ ва Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги маблағлари ҳамда станцияларнинг ўз маблағлари ҳисобига амалга оширилмоқда.

Ижтимоий масъулият

“Иссиқлик электр станциялари” АЖ таркибидаги “Талимаржон ИЭС” АЖ тасарруфида болалар оромгоҳи мавжуд. Болалар оромгоҳи 250 ўринли бўлиб, “Талимаржон ИЭС” АЖ ишчи- ходимларининг фарзандларини ёзги таътилда 4-смена соғломлаштириш ва дам олишларини ташкиллаштириш учун мўлжалланган, бугунги кунда тўллик қувватда ишламоқда. Болалар оромгоҳи Қашқадарё вилояти Яккабоғ туманида жойлашган (оромгоҳ бўйича маълумотлар илова қилинади).

“Ўзбекистон темир йўллари” АЖ

O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI

Aksiyadorlik jamiyati

Компания тўғрисида

Асосий фаолияти – темир йўл транспортининг барқарор ва самарали ишлашини, қатновлар ҳавфсизлигини таъминлаш, транспорт хизматлари сифатини ошириш, темир йўл транспортида юк ва йўловчи ташиш хизматларини кўрсатиш.

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 1994 йил
7 ноябрь

Мулкчилик шакли: акциядорлик
jamiyati

Давлат улуши: 100%

**Темир йўл тармоғининг умумий
узуниги** – 7 395,1 км

Ходимларнинг рўйхатдаги сони:
79 421 та

Корхона фаолиятидаги муҳим воқеалар

2018-2022 йилларда темир йўл
транспорти орқали 486,43 млн. тонна
юклар ташилиб, юк айланмаси 119,6
млрд.т-кмни ташкил этди, 69,4 млн.
йўловчи ўз манзилларига етказилиб,
йўловчи айланмаси 17,2 млрд.
йўловчи-кмга тенг бўлди.

Сўнгги беш йилда Ўзбекистон
Республикаси Ҳукуматининг тегишли
қарорларига мувофиқ тасдиқланган
инвестиция дастурларига асосан
2,7 млрд. доллар миқдоридаги
маблағлар ўзлаштирилди. Қуйидаги
лойиҳалар амалга оширилди:

“Урганч – Хива темир йўл
линиясини қуриш” лойиҳаси
доирасида 33,78 км темир йўл линияси
фойдаланишга топширилди;

Бошқарув органлари

З.Г.Нарзуллаев

Х.Н. Хасилов

Кузатув кенгаши

Раис: А.Ж. Раматов

Аъзолар: И.Р. Махкамов,
А.Я. Хайдаров,
И.И. Норқулов,
А.Д. Абидов,
З.М. Астанов

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: Х.Н. Хасилов

Аъзолар: З.Э. Махаматов,
А.С. Камалов,
М.К. Раджапов,
Ж.З. Юсупов,
Х.А. Омонов

“Андижон – Савай – Хонобод участкасини модернизация қилиш ҳамда шаҳарлараро поездлар қатновини йўлга қўйиш” лойиҳаси амалга оширилди;

“Поп – Наманган – Андижон участкасини электрлаштириш” лойиҳаси доирасида 145,1 км темир йўл электрлаштирилди ва бошқалар.

Жамият бўйича 2018-2022 йилларда 2,67 млрд.долларик экспорт хизматлари бажарилди.

“Ўзбекистон темир йўллари” АЖнинг 2023-2030 йилларда истиқболли ривожланиши.

2023-2030 йилларда жами 866,4 млн. тонна юк ташиш, 219,2 млрд. тн-км юк айланмасини амалга ошириш, 81 млн.га яқин йўловчиларни ўз манзилларига етказиш, йўловчи айланмаси 37,5 млрд. йўловчи-кмни ташкил этиши кутилмоқда.

Шунингдек, ҳозирда “Ўзбекистон темир йўллари” АЖни трансформация қилиш ишлари жадал суръатларда давом эттирилмоқда. Бугунги кунга қадар темир йўл соҳасини тубдан ислоҳ қилиш бўйича таклифлар тайёрланди, ўрта ва узоқ муддатли ривожланиш стратегияси лойиҳасини ичига олган жамиятнинг 2030 йилгача ривожланиш стратегияси ишлаб чиқилди, молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартлар (IFRS) асосида аудити, харидлар фаолияти ташқи аудити ўтказилди, комплаенс тизими жорий қилинди.

Корпоратив бошқарув

Акциядорлик жамиятлари самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссиянинг 2015 йил 31 декабрдаги 9-сонли баённомаси билан “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ Корпоратив бошқарув кодексининг тавсияларига амал қилиш мажбуриятини олган ва ҳабар бериш шакли тасдиқланган.

Шунингдек, ушбу қарорда Жамиятнинг янги таҳридаги устави, кузатув кенгаши тўғрисидаги низом, ижроия органи тўғрисидаги низом, тафтиш комиссияси тўғрисидаги низом, ягона акциядор тўғрисидаги низом,

дивиденд сиёсати тўғрисидаги низом, ахборот сиёсати тўғрисидаги низом, ички назорат тўғрисидаги низом, манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги низомлар тасдиқланди.

2016-2022 йиллардаги ютуқлар (эришилган натижалар)

659,5 млн.тонна юкташилди, юкайланмаси 165,5 млрд.тн-кмга бажарилди, 111,93 млн. йўловчи ташилди, йўловчи айланмаси 25,4 млрд. йўловчи-кмни ташкил этди.

Қуйидаги йирик инвестиция лойиҳалари бўйича ишлар амалга оширилди:

Электрлаштирилган янги Ангрен-Поп темир йўл линиясининг қурилиши;

Поп-Қўқон-Андижон темир йўл участкасини электрлаштириш;

Тошкент шаҳрида ер усти халқа метрополитенини қуриш;

Бухоро-Мискен (Навоий-Конимех-Мискен) темир йўл линиясини қуриш;

Мароқанд-Қарши темир йўл участкасини электрлаштириш;

Қарши-Термиз темир йўл участкасини электрлаштириш;

Самарқанд-Бухоро темир йўл участкасини юқори тезликдаги йўловчи поездлар ҳаракатини ташкил этган ҳолда электрлаштириш;

Иккита Talgo-250 юқори тезликда ҳаракатланувчи йўловчи электропоездларини харид қилиш;

Тошкент метрополитени Юнусобод линиясининг 2-босқичи қурилиши;

Тошкент метрополитенининг Сергели линиясини қурилиши;

Навоий-Бухоро электрлаштирилган юқори тезликдаги иккинчи темир йўл линиясини қуриш;

Бухоро-Урганч-Хива темир йўл линиясини электрлаштириш ва бошқалар.

Истиқболли йирик лойиҳалар

“Ўзбекистон темир йўллари” АЖнинг беш йиллик инвестиция дастурига кўра 2023-2027 йилларда 2,5 млрд. доллар миқдорида маблағлар ўзлаштирилиши белгиланган бўлиб, асосий амалга ошириладиган йирик лойиҳалар қуйидагилардир:

Бухоро-Урганч-Хива темир йўлини электрлаштириш;

Электрлаштирилган юқори тезликдаги Навоий-Бухоро темир йўл линиясининг иккинчи йўлини қурилиши;

Электрпоездларни харид қилиш;

Иккита юқори тезликда ҳаракатланувчи йўловчи электрпоездлари хариди;

Мискен-Нукус темир йўл линиясини электрлаштириш;

Андижон — Савай — Хонобод темир йўл линиясини электрлаштириш ва бошқалар.

Ижтимоий ҳимоя

“Ўзбекистон темир йўллари” АЖ ташкилий тузилмасидаги Соғлиқни сақлаш хизмати таркибида тиббиёт муассасалари мавжуд. Уларда барча темирйўлчи ходимлар учун бепул тиббий хизматлар тақдим этилиб, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида мунтазам равишда тегишли ходимлар тиббий кўрикдан ўтказилиши таъминланади. Шунингдек, ходимларни соғломлаштириш ва маданий ҳордиғини таъминловчи санаторий-профилакторийлар, Темирйўлчилар маданият саройи, Марказий жисмоний тарбия ва спорт мажмуалари ҳам мавжуд. Ҳар йили 1 500 тадан кам бўлмаган миқдорда санаторийларга йўлланмалар ажратилади, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида 7000 та дан кам бўлмаган болаларни, шунингдек, тармоқ ходимлари фарзандларини соғломлаштириш ишлари амалга оширилиб келинмоқда.

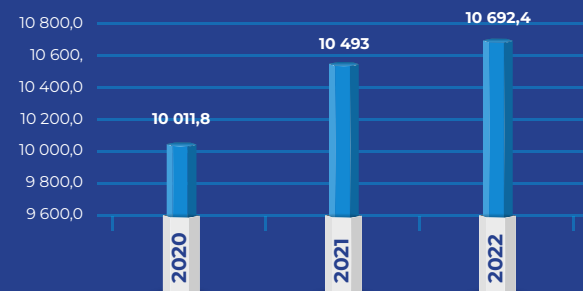
Молиявий кўрсаткичлар

Кўрсаткичлар	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш, %
	режа	амалда	режа	амалда	
Соф тушум	10 537,1	10 372,4	11 411,3	10 496,36	101,2
Харажатлар	10 304,6	8 955,1	11 280,9	10 591,50	118,3
Солиқ тўлангунга қадар фойда	232,5	100,7	130,3	-1 171,7	-
Соф фойда	194,6	52,2	110,8	-1 172,0	-

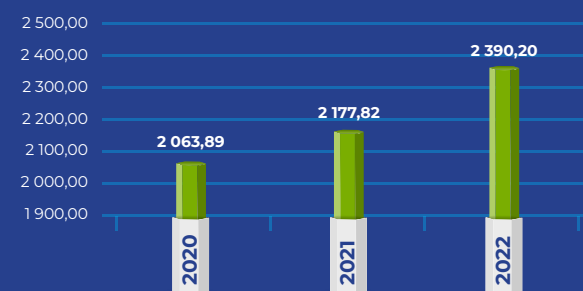
Компания фаолиятининг асосий кўрсаткичлари

№	Маҳсулот	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил		Ўзгариш, %
			режа	амалда	режа	амалда	
1	Юк ташиш	млн.тонна	98,5	98,87	98,74	102,3	103,5
2.	Юк айланмаси	млрд.т-км	24,55	24,62	24,85	24,99	101,5
3.	Йўловчи ташиш	минг йўловчи	12 327,0	7 968,2	7 968,2	9 139,2	114,7
4.	Йўловчи айланмаси	млрд. йўловчи-км	3,24	3,13	3,12	3,55	112,1

ДАРОМАД
(млрд. сўм)

EBITDA кўрсаткичи
(млрд. сўм)

Юк ташиш кўрсаткичлари

Йўловчи ташиш кўрсаткичлари

Компания тўғрисида

Биржа фаолияти мақсади ва предмети ўрнатилган қоидалар асосида олдиндан маълум бўлган жойда ва вақтда, очиқ савдоларни ташкил қилиш ва ўтказиш йўли билан биржа товарлари билан савдо қилишга зарурий шартитларни яратишдир. Биржа савдоларини ташкил қилиш ва аниқланган ҳақиқий талаб ва таклиф нисбати асосида биржа товарлари нархларини шакллантириш йўли билан биржа товарлари бозорини яратишдир.

Муҳим фактлар

Ташкил қилинган сана: 1994 йил

Электрон савдо платформалари:

- биржа савдолари;
- давлат харидлари;
- кўргазма-ярмарка савдолари;
- AVTORAQAM платформаси;
- MOBILRAQAM платформаси;
- электрон логистика савдо портали.

Биржа аъзолари ва инфратузилма:

- “ЎЗРТХБ” АЖнинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида

1 тадан ҳудудий филиаллари жойлашган;

- 369 та савдо майдончалари (шу жумладан 34 та хорижий) ташкил қилинган;

- 1 469 та брокерлик идоралари (шу жумладан 36 та норезидент) биржада аккредитациядан ўтказилган;

- 3 563 нафар трейдерлар (шу жумладан 41 та норезидент) биржа савдоларида иштирок этмоқда.

2022 йилнинг асосий кўрсаткичлари:

- биржанинг барча савдо платформалари орқали 137,9 трлн. сўмлик товарайланма амалга оширилган;

- биржа орқали экспорт ҳажмлари 57,0 млн АҚШ долларни ташкил этган;

- биржа орқали импорт ҳажмлари 443,1 млн АҚШ долларни ташкил этган.

Ходимлар сони: 193 нафар.

Бошқарув органлари

И.И. Норқулов

З.Б. Бадриддинов

Давлат улуши: 26,4 3%
2022 йил учун сайланган Кузатув кенгаши аъзолари ва аудитор

Кузатув кенгаши

Раис: И.И. Норқулов

Аъзолар: С.Р. Нормухамедов,
А.А. Зияев,
Т.М. Шарипов,
М.Ш. Каримова,
К.Т. Абдухоликов,
Ў.И. Шералиев,
Ф.Р. Хамидова,
У.А. Курбанов

Ижроия органи (бошқарув)

Раис: З.Б. Бадриддинов

Аъзолар: З.М. Камолов,
Н.С. Саматов,
К.А. Прокудина,
К.У. Худайбердиев

Аудитор: “Nazorat-Audit”,
“Ernst & Young”

Ҳисобот йилидаги муҳим воқеалар

Маҳаллий ғалла ва ун маҳсулотлари биржа орқали сотила бошланди – ўтган даврда маҳаллий ишлаб чиқарувчилар томонидан 860,7 минг тонна ун ҳамда 926,7 минг тонна буғдой биржа савдолари орқали барча тадбиркорлик субъектларига эркин сотилди.

Биржада маҳаллий тадбиркорлик субъектларининг иштироки кенгайтирилди–тадбиркорлик субъектларининг маҳсулотларини биржанинг истиқболли товарлар сексиясида сотиш тартиби соддалаштирилди. Бунинг натижасида биржанинг мазкур товар сексиясида 1,1 трлн сўмлик янги 198 турдаги маҳсулотлар сотилди.

Давлат харидлари бўйича янги хизматлар жорий этилди – маҳаллий тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш мақсадида, биржанинг давлат харидлари бўйича etender.uzex.uz электрон савдо тизимида маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга нисбатан 15 фоиз миқдорида преференция қўлланиши йўлга қўйилди. Шунингдек, мазкур тизимда иштирокчилар таклифларини холис баҳолаш мақсадида, норезидент иштирокчиларга нисбатан қўшимча коэффицент қўллаш хизмати жорий этилди. Бундан ташқари, давлат харидлари бўйича тузилган шартномаларга қўшимча келишув тузиш, мижоз ва иштирокчи ўртасида очиқ электрон чат ҳамда битимлар бажарилишини кафолатлашни закалат маблағлари билан бирга гаров ёки кафиллик шаклида таъминлаш тартиби жорий этилди.

Биржа товарларининг логистикаси рақамлаштирилди – юк ташиш соҳасида шаффофликни таъминлаш ва соғлом рақобатни шакллантириш мақсадида, жорий этилган биржанинг e-logistika.uzex.uz электрон логистика порталида онлайн савдолар бирлаштирилди. 2022 йилда мазкур порталда 12,8 млрд сўмлик 7,4 мингдан ортиқ шартномалар тузилди.

Биржанинг хорижий савдо майдончалари сони ошмоқда – 2022 йилда хорижий мамлакатларда биржанинг савдо майдончалари сони 34 га етди ва улар орқали 501,3 млн АҚШ долларлик ташқи савдо битимлари тузилди.

Биржа механизмларидан фойдаланишни кенгайтириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 ноябрдаги ПҚ-430-сон қарори қабул қилинди – янги қарор билан биржа фаолиятини такомиллаштириш,

шу жумладан тадбиркорларни биржа савдолари ва давлат харидларида иштирок этишни енгиллаштириш, биржа орқали сотиладиган маҳсулотлар рўйхатини кенгайтириш, экспорт-импорт савдо ҳажмларини ошириш ва ички бозорда нархлар барқарорлигини таъминлаш бўйича муҳим вазифалар белгиланди.

Давлат захиралари бўйича ихтисослаштирилган davzaxira.uzex.uz платформаси ишга туширилди – янги платформадаги онлайн-аукционлар, “O‘zdavzaxira” қўмитаси ва “Ўзбекистон Республикаси товар-хом ашё биржаси” АЖ томонидан 2022 йил 22 сентябрда тасдиқланган савдо қоидаларига мувофиқ анъанавий очиқлик ошкоралик ва шаффофлик тамойиллари асосида ўтказилмоқда.

Барқарор бизнес мақсадлар

“ЎзРТХБ” АЖнинг 2023 йилга мўлжалланган асосий мақсад ва вазифалари:

товар бозорининг янги сегментларида биржа савдосини ташкил этиш ва савдо географиясини кенгайтиришни ҳисобга олган ҳолда 2023 йилда товарайланма ҳажмини ошириш ва биржа савдо майдончаларида тузилган битимлар ҳажмининг юқори ўсиш суръатларини сақлаб қолиш;

кўрсатилаётган хизматлар сонини кенгайтириш ва IT инфратузилмасини модернизация қилиш бўйича

чора-тадбирларни амалга ошириш;

электрон давлат харидлари соҳасида етакчи ўринни сақлаб қолиш, шунингдек давлат буюртмачилари ва етказиб берувчилар учун қулайликларни кенгайтиришни таъминлаш;

янги воситалар, механизмлар ва нарх кўрсаткичларини жорий этган ҳолда биржа деривативлари бозорини ривожлантириш;

энг яхши молиявий кўрсаткичларга эришиш, соф фойда ва дивидендлар даромадини ошириш;

коррупцияга қарши курашиш сиёсатининг стандартлари ва тамойилларига риоя қилиш, коррупциянинг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни кучайтириш ва коррупцияга қарши курашиш бўйича амалдаги қонун ҳужжатларига риоя этиш;

етақчи хорижий биржалар ва ташкилотлар билан ҳамкорлик қилиш ишларини фаоллаштириш.

Молиявий кўрсаткичлар

(млрд.сўм)

Кўрсаткичлар	2021 йил		2022 йил		2022 йил учун Бизнес- режанинг бажарилиши (%)
	Режа	Амалда	Режа	Амалда	
Соф тушум	269 300	294 867	384 126	392 542	102,19
Харажатлар	145 588	151 212	186 978	177 688	95,03
Солиқ тўлангунга қадар фойда	147 581	170 212	216 964	235 981	108,77
Соф фойда	123 581	140 054	179 766	197 683	109,97

Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

(млрд.сўм)

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2021 йил		2022 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Биржа савдолари	млн.сўм	239 019	257 541	334 564	336 002
Электрон тижорат	млн.сўм	27 417	33 966	46 933	53 261
шу жумладан, Давлат харидлари	млн.сўм	10 522	17 723	30 000	37 656

Активлар рентабеллиги

● Мақсадлар ● Натижалар

EBITDA (натижа)

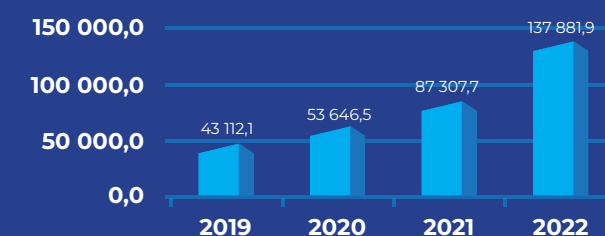

Даромад

● Даромад, млрд. сўм
● Соф фойда, млрд. сўм

Умумий товарайланма ҳажми (млрд. сўм)

Гендерлик нисбати

Корпоратив бошқарув

“Ўзбекистон республика товар-хон ашё биржаси” АЖ акциядорлари умумий йиғилишининг 2016 йилдаги қарори билан Акциядорлик жамиятларининг самардорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссиясининг 2015 йил 30 декабрдаги 9-сонли йиғилиши баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодексига риоя қилиш мажбурияти қабул қилинди.

Жамият Кузатув Кенгашининг қарорлари асосида Кузатув кенгаши ҳузурида Аудит ва кадрлар қўмиталари ташкил этилди ва Кузатув кенгаши ҳар бир аъзосининг вазифалари ва мажбуриятлари тақсимланди.

Қўмиталар ишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди.

Кузатув кенгаши таркибига 2 та мустақил аъзолар киритилди.

Ютуқлар

“ЎзРТХБ” АЖ икки турдаги халқаро стандарт бўйича сертификатланган.

2020 йилда Ўзбекистон республика товар-хон ашё биржаси ISO 37001:2016 “Коррупцияга қарши курашиш тизими” халқаро стандарти бўйича сертификатга эга бўлди.

Биржани сертификатлаш “CERT international” сертификатлаштириш органи томонидан амалга оширилди.

Шунингдек, биржа сифат менежменти тизимининг навбатдаги назорат аудитини муваффақиятли яқунлади ва биржа савдоларининг ташкил этилиши ва ўтказилиши, электрон давлат харидлари ва электрон тижорат соҳасида ISO 9001:2015 халқаро стандарти талабларига жавоб беради деб тан олинди.

Ўзбекистон Республикаси Инвестиция институтлари миллий уюшмаси томонидан ўтказилган танлов натижаларига кўра “Ўзбекистон республика товар-хон ашё биржаси” АЖ 2022 йилда “Энг яхши корпоратив бошқарув” номинациясида ғолиб бўлди.

“ЎзРТХБ” АЖ биринчи маротаба барқарор прогнозли “В” даражадаги кредит рейтингини олди.

Йирик лойиҳалар

Ўтган давр мобайнида “ЎзРТХБ” АЖ томонидан халқаро алоқаларни ривожлантириш, биржа савдосининг янги механизмлари ва воситаларини ўрганиш ва жорий этиш, рақобатбардош нархларда маҳаллий маҳсулотлар экспорти ва ижтимоий аҳамиятга эга маҳсулотлар импорт ҳажмини ошириш бўйича биржанинг ташқи иқтисодий фаолиятини ривожлантириш, Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуслари ва иқтисодий ислохотларини илгари суриш, биржа савдоларининг янги механизмлари ва воситаларини жорий этиш мақсадида, жаҳон валюта ва молиявий ташкилотлар иштирокчилари билан бевосита алоқаларни, халқаро биржалар ва хорижий шериклар билан алоқаларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди.

“ЎзРТХБ” АЖ “МДХ мамлакатлари биржалари халқаро ассоциацияси” (МДХ ХБА), “Фючерс бозорлари ассоциацияси” (AFM) фаолиятида тўлақонли аъзо сифатида фаол иштирок этиб келмоқда, Россия экспорт маркази, Евро-Осиё Фонд биржалари Федерацияси (FEAS) ва бошқа тегишли халқаро тузилмалар билан ҳамкорлик юритиб келмоқда.

Ижтимоий масъулият

“ЎзРТХБ” АЖнинг ижтимоий масъулияти республиканинг барқарор ривожланаётган корхоналаридан бири сифатида нафақат ходимларга, балки бутун жамиятга ҳам тегишли.

Биржанинг турли спорт турларини ривожлантиришга, ёшларни рағбатлантиришга, шунингдек аҳолининг кам таъминланган қатламларини қўллаб-қувватлашга қаратилган муҳим давлат дастурларини ишлаб чиқиш ва ижро этиш ролини ҳисобга олган ҳолда ҳукуматнинг топшириқларига, ҳокимликлар, маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш органлари ва бошқаларнинг мурожаатларига мувофиқ хайрия ва ҳомийлик тадбирларини амалга ошириш режалаштирилган.

“ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР МАРКАЗИЙ ДЕПОЗИТАРИЙСИ” АЖ

ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР МАРКАЗИЙ ДЕПОЗИТАРИЙСИ

Компания тўғрисида

Қимматли қоғозлар Марказий депозитарийси тижорат ташкилоти бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг “Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида”ги ЎРҚ-387-сон Қонунига мувофиқ қимматли қоғозлар бозори иштирокчиси сифатида фаолият юритади.

Корхонанинг жорий фаолиятига раҳбарликни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тайинланадиган Бош директор ва унинг ўринбосарлари амалга оширади.

Қимматли қоғозларнинг Марказий депозитарийси ўз фаолиятини тезкор бошқариш ҳуқуқида ва хизматлар кўрсатишдан олинадиган даромадлар ҳамда бошқа тушумлар ҳисобига амалга оширади.

Муҳим фактлар

Ташкил этилган сана: 21.05.1999 йил

Ходимлар сони: 51 киши

Устав фонди: 2,3 млрд.сўм

Мулкчилик шакли: Давлат унитар корхонаси

Таъсисчи: Давактив агентлиги (100%)

Регулятор: Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

Корхонанинг асосий фаолияти: депо ҳисобварақлари бўйича қимматли қоғозларни сақлашнинг, уларга бўлган ҳуқуқларни ҳисобга олишнинг ва қимматли қоғозлар ҳаракатининг ягона тизимини таъминлаш

Халқаро мақоми: ACG, AECSD, ANNA даги аъзолик

Давлат улуши – 100 %

Марказий депозитарийнинг
мижозлари ва ҳамкорлари:

Корпоратив қимматли қоғозлар
эмитентлари: 634

Депонентлар: 907 782

Инвестиция воситачилари: 51

Инвестиция активларини ишончли
бошқарувчилар: 39

Инвестиция фондлари: 9

Инвестиция фондлари
акциядорлари: 49 713

Ҳисобот йилидаги корхона фаолиятидаги муҳим воқеалар

Ўзбекистон Республикасининг “Корпоратив бошқарув такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги (2022 йил 29 мартдаги ЎРҚ-760-сонли) Қонуни билан Марказий депозитарийга Марказий банкда ҳисоб рақам очиш ҳамда қимматли қоғозларнинг уюшган савдосида қимматли қоғозларга доир битимлар натижалари бўйича пул маблағлардаги ҳисоб-китобларни амалга ошириш ваколати берилди.

ANNA халқаро рақамлаш агентлигининг сервис бюроси SIX Financial Information (Швейцария) билан ҳамкорлик алоқалари ўрнатилди ва 2022 йилнинг 22 апрелидан бошлаб, Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси (Марказий депозитарий) мустақил равишда миллий рақамловчи агентлик функциясини бажариш ҳуқуқига эга бўлди ва 652 маҳаллий эмитентларнинг 866 турдаги қимматли қоғозларига халқаро кодлар берилди.

Марказий депозитарий ахборот тизими ва “Электрон ҳукумат” тизими билан интеграция тўлиқ йўлга қўйилди ва ўз мижозлари учун MYCABINET ахборот тизими орқали қимматли қоғозлар учун депо ҳисобварақларини масофадан туриб очиш ҳамда давлат органларининг идоралараро ўзаро ахборот алмашинувининг замонавий механизмларидан фойдаланган ҳолда жисмоний ва юридик шахсларни идентификациялаш имкониятлари яратилди.

Марказий депозитарийнинг акциядорлик жамиятлари акциядорлари умумий йиғилишларини интернет тармоғи орқали онлайн тарзда масофадан туриб ўтказишга мўлжалланган “Электрон овоз бериш - e-VOTE” янги платформаси жамиятларнинг кузатув кенгаши мажлисларини ўтказиш функциялари билан такомиллаштирилди.

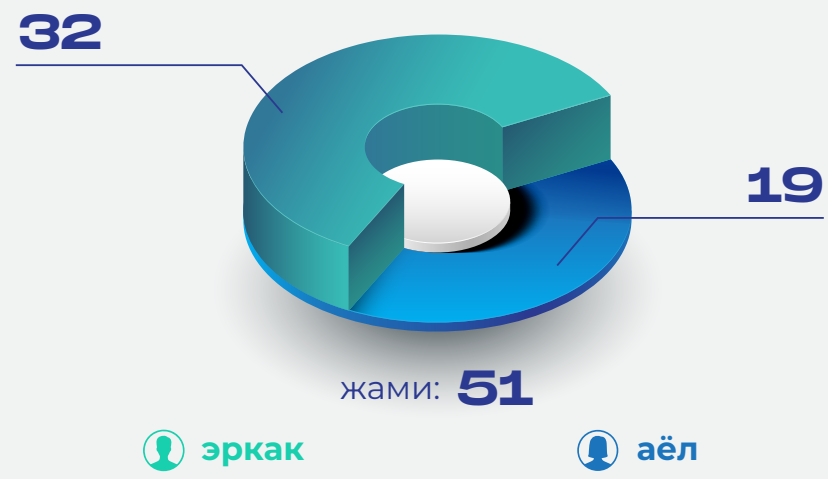
2022 йил молиявий кўрсаткичлари	Режа (млн.сўм)	Амалда (млн.сўм)
Соф тушум	13 800	17 882
Жами даромад	13 980	18 294
Солиқ тўлагунга қадар	760	1 304
Соф фойда	584	947

Маҳсулот	Ўлчов бир.	2021 йил		2022 йил	
		Режа	Амалда	Режа	Амалда
Депозитар хизматлар	минг сўм	9 985 000	10 019 255	13 500 000	17 601 113
Маслаҳат хизматлари	минг сўм	720 000	389 739	300 000	281 077
Асосий фаолият ва молия йўналиши бўйича бошқа хизматлар	минг сўм	200 000	143 582	180 000	411 676
Жами	минг сўм	10 905 000	10 552 576	13 980 000	18 293 866

Аудит

Қимматли қоғозлар Марказий депозитарийсининг 2022 йилдаги молия-хўжалик фаолияти “XB FINANCE CONSULTING” МЧЖ аудиторлик ташкилоти томонидан аудиторлик текширувидан ўтказилди. Аудит текшируви натижаларига кўра, корхонанинг 2022 йилдаги молия-хўжалик фаолияти бўйича ижобий хулоса олинди.

Гендерлик нисбат

Молиявий мақсадлар Рентабеллик

Корхонанинг иқтисодий самарадорлик коэффициенти (%)

Молиявий кўрсаткичлар (млн. сўм)

AUDIT

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ
КОРХОНАЛАРДА АУДИТ

4

4.1. Ташқи аудит

Давлат улуши мавжуд
1 622 та корхоналарнинг
66,7 фоиз ёки
1083 тасида 2022 йил
якуни бўйича ташқи **аудит**
текшируви ўтказилган.

2022 яқунлари бўйича **17**
та корхонада ташқи аудитор
ташкilotлари томонидан
салбий фикр билдирилган.

Бугунги кунда қайта
аудитдан ўтказиш ишлари
амалга оширилмоқда.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ
КОРХОНАЛАРНИНГ БОШҚАРУВ
ВА НАЗОРАТ ОРГАНЛАРИ

5

5.1. Акциядорлар (иштирокчилар, мулкдорлар) умумий йиғилиши натижалари

Давлат иштирокидаги корхоналарда 2022 йил якунлари бўйича 854 та навбатдаги акциядор (иштирокчи)лар умумий йиғилишлари ўтказилган, шунингдек муассислар қарорлари қабул қилинган.

Йиғилишларда асосан 2022 йилда олинган соф фойдани тақсимлаш, йиллик ҳисоботларни тасдиқлаш, бошқарув органлари (кузатув кенгаши, ижроия органи)ни сайлаш ва/ёки амалдаги аъзоларнинг ваколатларини узайтириш, корхоналарнинг ички меъёрий ҳужжатларини Ўзбекистон Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 24 мартдаги ПҚ-101-сон ва 2022 йил 8 ноябрдаги

ПҚ-415-сон қарорлари, “Корпоратив бошқарув тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни талабларига мувофиқлаштириш масалалари кўриб чиқилган.

5.2. Кузатув кенгаши таркиби

2023 йил 1 январь ҳолатига давлат улуши мавжуд 424 та корхоналарда кузатув кенгашлари ташкил этилган. Уларда 2 100 та аъзолик ўринлари мавжуд бўлиб, давлат улуши бўйича 1 420 нафар номзодлар киритилган, шундан 86 нафари мустақил аъзолар бўлса, қолган 1 334 нафар давлат ташкилотлари ходимлари ҳисобланади.

Шунингдек, кузатув кенгаши таркибига 127 нафар аёл номзодлар (6 фоиз) киритилган.

Ўз навбатида, Жаҳон банкининг “Институционал салоҳиятни ошириш IBL” лойиҳаси доирасида 38 та давлат иштирокидаги йирик корхоналар кузатув кенгашлари таркибига халқаро тажрибага эга бўлган 79 та мустақил

аъзоларни жалб этиш, шунингдек кейинчалик давлат иштирокидаги корхоналарнинг бошқарувига киритиш учун

100 нафар малакали ва салоҳиятли бошқарувчилар заҳирасини шакллантириш кўзда тутилган.

Ушбу тадбирни амалга ошириш мақсадида мазкур лойиҳа доирасида танлаб олинган “Strikitsa Consulting Ltd” (Буюк Британия) компанияси билан ҳамкорликда тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 18 январдаги «Корпоратив бошқарув тизими янада такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги

ЎРҚ-814-сон Қонуни билан Ўзбекистон Республикасининг «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги ва “Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида”ги Қонунларига киритилган ўзгартиш ва қўшимчалардан келиб чиқиб, Давлат иштирокидаги корхоналар кузатув кенгашининг мустақил аъзолиги учун танлов ўтказиш ва номзодларни танлаб олиш бўйича намунавий низом лойиҳаси ишлаб чиқилди.

5.3. Ижроия органи тайинланиши ва таркиби

Давлат иштирокидаги барча корхоналарнинг бошқарув ва назорат органлари тўғрисидаги маълумотларни жойлаштириш ҳамда марказлашган ахборот алмашинувини йўлга қўйиш мақсадида www.kpi.davaktiv.uz сайтининг корхона кабинетига бошқарув ва назорат органлари бўйича алоҳида бўлим очилиб, корхоналар томонидан тегишли маълумотлар киритиб борилади.

Мазкур веб-портал “Давлат мулки” ахборот тизими билан ўзаро боғланган бўлиб, веб-порталдаги маълумотлар автоматик тарзда умумлаштирилади ва таҳлил қилинади.

Ўз навбатида, 2023 йилнинг 1 январь ҳолатига жами 1364 та корхоналарда яккабошчилик ва 230 тасида коллегиал ижроия органи ташкил этилган. Уларда жами 2 254 та аъзолик ўринлари мавжуд бўлиб, 123 та корхоналарнинг 139 та (6,1 фоиз) раҳбарлик лавозимларида хотин-қизлар фаолият юритиб келмоқда.

Шунингдек, давлат иштирокидаги корхоналарда ижроия органи раҳбарини сайлаш (тайинлаш) “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуннинг 79-моддасига ҳамда “Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 39, 40-моддаларига, “Давлат мулкни бошқариш тўғрисида”ги Қонуннинг 45-моддасига мувофиқ амалга оширилади.

Юқоридагиларга асосан, давлат иштирокидаги корхоналар ижроия органи таркибидаги раҳбарлик лавозимларига танлов асосида номзодларни сайлаш (тайинлаш) амалиёти йўлга қўйилган, жумладан ҳисобот йилида жами 25 та давлат иштирокидаги корхоналарнинг

27 та раҳбарлик лавозимларига танловлар ўтказилди.

Шунингдек, Давлат иштирокидаги корхоналар ижроия органининг лавозимларига танлов ўтказиш ва номзодларни саралаш тартиби тўғрисидаги намунавий низом лойиҳаси ишлаб чиқилди ва Давактив агентлигининг 2023 йил 23 июндаги 147-сонли буйруғи билан тасдиқланди. Ушбу намунавий низомни корхоналар фаолиятига тадбиқ этиш, жумладан танлов ўтказиш бўйича тегишли ички ҳужжатларни намунавий низомга мувофиқлаштириш ҳамда раҳбар ва унинг ўринбосарларини тайинлаш (сайлаш) танлов асосида амалга ошириш юзасидан Агентликнинг 2023 йил 23 июндаги 03/09-3-17/3004-сон хат билан корхоналар ва уларнинг кузатув кенгашларига тегишли кўрсатмаси юборилди.

ЗАМОНАВИЙ КОРПОРАТИВ
БОШҚАРУВ УСЛУБЛАРИНИ
ЖОРИЙ ЭТИШ

6.1. Корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш натижалари

Давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти самарадорлигини ошириш ва унга замонавий бошқарув стандартларини жорий этиш мақсадида, Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилотининг тамойиллари асосида Корпоратив бошқарув кодекси ишлаб чиқилган ва акциядорлик жамиятлари фаолиятига жорий этилган.

Корпоратив бошқарув кодексида асосан қуйидагилар назарда тутилган:

корпоратив бошқарувнинг илғор услубларини жорий этиш бўйича тавсиялар, жумладан, узоқ муддатли истиқболда ривожланиш стратегияси ва вазибалари, ички назорат тизимлари ва ижро органининг акциядорлар ҳамда инвесторлар билан самарали ўзаро ҳамкорлик механизмларини белгилаш;

акциядорлик жамиятлари фаолиятининг қўлами, тармоқ хусусиятлари ва йўналишларини инобатга олган ҳолда, намунавий ташкилий тузилмани жорий қилиш;

акциядорлик жамиятлари фаолиятининг очиқлигини ошириш, улар томонидан халқаро стандартлар асосида аудит ва молиявий ҳисобот ахборотини нашр қилиш.

Шунга қўра, давлат иштирокидаги акциядорлик жамиятларида корпоратив бошқарув тизимининг самарали жорий этилиши ҳолатини ҳар йили камида бир марта баҳолаш бўйича саволнома ишлаб чиқилган.

Ўз навбатида, ҳисобот йилида Корпоратив бошқарув кодекси қоидалари жорий қилинган 144 та акциядорлик жамиятлари томонидан Корпоратив бошқарув тизими баҳолашдан ўтказилган.

Баҳолаш натижаларига қўра, 45 та акциядорлик жамиятларида корпоратив бошқарув тизими “юқори”, 84 таси “қониқарли” ва 15 таси “Паст” деб баҳоланган.

6.2. Давлат иштирокидаги корхоналар веб-сайти ҳолати

Республикада фаолият кўрсатиб келаётган йирик корхоналарнинг (Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 октябрдаги ПФ-6096-сон Фармони 1-2 иловасидаги корхоналар) 38 тасида (туғатилган, қайта ташкил қилинган ва сотилганлардан ташқари) расмий (94,7 фоиз) веб-сайтлар мавжуд бўлиб, 2 та корхонанинг (“Ўзбекгеологияқидирув” АЖ, “Нумо AIR” МЧЖ) веб-сайти яратилиш жараёнида эканлиги аниқланди.

Веб-сайтлари мавжуд корхоналар томонидан жойлаштирилган ахборотлардан келиб чиқиб, уларнинг 22 таси (2021 йилда 10 та) “яхши”, 8 таси (16 та) “қониқарли” ва 6 таси (14 таси) “қониқарсиз” деб баҳоланди.

Веб-сайтлар ҳолати

Корхоналарнинг веб-сайтларида қуйидаги тизимли камчиликлар аниқланди:

- бизнес-режа ижроси ҳолати тўғрисидаги ахборот йўқлиги (31 тасида жойлаштирилган);
- ривожланиш стратегиясидаги дастурларнинг натижалари йўқлиги (26 тасида жойлаштирилган);
- молиявий ҳисоботлар йўқлиги (33 тасида жойлаштирилган);
- корхоналар ва улар таркибидаги корхоналарнинг

фойдаланилмаётган, носоҳавий активлари тўғрисидаги маълумотлар жойлаштирилмаган (атиғи 5 та корхона жойлаштирилган);

- харидлар жадвали ва харидлар тўғрисидаги маълумотлар йўқлиги (30 тасида жойлаштирилган);

- ижро органининг самарадорлиги кўрсаткичи йўқлиги (25 тасида жойлаштирилган);

- корпоратив бошқарув тизимининг баҳолаш натижалари йўқлиги (22 тасида жойлаштирилган);

- аффилланган шахслар билан тузилган битимлар тўғрисидаги ахборот йўқлиги (33 тасида жойлаштирилган);

- бошқарув ва назорат органларига тўланган рағбатлантириш миқдори тўғрисидаги маълумотлар йўқлиги (11 тасида жойлаштирилган);

- мавжуд маълумотлар мунтазам янгиланиб борилмаслиги.

Бундан ташқари, устав капиталида давлат улуши 50 фоиздан юқори бўлган 1 602 та корхоналарнинг расмий веб-сайтлари мавжудлиги ўрганилганда, улардан атиғи 264 тасининг веб-сайтлари мавжудлиги ва уларнинг 176 тасидан маълумот олиш мумкинлиги (шундан, 80 таси “яхши”, 56 таси “қониқарли” ва 40 таси “қониқарсиз”), 88 та сайт тўловлари ўз вақтида амалга оширилмаганлиги ёки бошқа сабабларга кўра фаолиятсизлиги аниқланган.

Давлат иштирокидаги корхоналар веб-сайтларини ўрганиш натижаларига кўра, аниқланган камчиликларни бартараф қилиш ҳамда қонунчилик талабларига мослаштириш бўйича Давактив агентлиги томонидан тегишли кўрсатмалар бериб борилмоқда.

6.3. Ички аудит, Комплаенс хизмати ва Кузатув кенгашлари қошидаги қўмиталар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 ноябрдаги

ПҚ-415-сон қарори 2022 йил 1 декабрдан бошлаб қуйидаги ташкилотларга нисбатан ички аудит хизматларини ташкил этиш бекор қилинган:

масъулияти чекланган жамиятлар, бундан активларининг баланс қиймати базавий ҳисоблаш миқдорининг юз минг баробаридан кўп бўлган, давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган масъулияти чекланган жамият, шунингдек, кредит ташкилоти мустасно;

активларининг баланс қиймати базавий ҳисоблаш миқдорининг юз минг баробаридан кам бўлган, давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган акциядорлик жамиятлари ва давлат унитар корхоналари.

Қонунчилик талабларига кўра, 2022 йил якунига кўра ички аудит жорий этилиши лозим бўлган 857 та давлат иштирокидаги корхоналардан 188 тасида (22 фоиз) ички аудит хизмати ташкил этилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 6 июлдаги ПҚ-5177-сон қарорида 2021 йил 1 октябрдан бошлаб барча давлат унитар корхоналари ва муассасалари, давлат улуши 50 фоиздан юқори ташкилотларда, шу жумладан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларида мавжуд штат бирликлари доирасида коррупцияга қарши ички назорат тузилмалари фаолияти йўлга қўйилиши белгиланган.

Шунингдек, Стратегияни амалга ошириш бўйича мақсадли кўрсаткичларида давлат иштирокидаги корхоналарга комплаенс хизматини жорий этиш:

- 2021 йилга 3 фоиз;
- 2023 йилга 10 фоиз;
- 2025 йилга 20 фоиз этиб белгиланган.

Фаолият юритаётган давлат иштирокидаги 150 та акциядорлик жамиятларидан 44 тасида (29,3 фоиз) Комплаенс хизмати жорий этилган.

Давлат улуши мавжуд корхоналар кузатув кенгаши қошида тегишлийўналишлар бўйича (стратегия ва инвестициялар қўмитаси, аудит қўмитаси, тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси, Коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси) жами 131 та корхоналарда 523 та қўмита, шу жумладан, 131 та аудит қўмитаси, 131 та стратегия ва инвестициялар қўмитаси, 132 та тайинловлар ва ҳақ тўлаш қўмитаси ҳамда 129 та коррупцияга қарши курашиш ва этика қўмитаси ташкил этилган.

6.4. Давлат иштирокидаги корхоналар учун янгиланган Корпоратив бошқарув қоидалари ва Ахлоқ кодекси

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 24 мартдаги ПҚ-101-сон қарорига асосан Давактив агентлиги томонидан Осиё тараққиёт банки ҳамда Европа тикланиш ва тараққиёт банки томонидан жалб қилинган экспертлар билан биргаликда Давлат иштирокидаги корхоналар учун корпоратив бошқарув қоидалари, намунавий Ахлоқ кодекси ҳамда унинг ажралмас қисми сифатида Коррупцияга қарши курашиш сиёсати, Манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати ва Қоидабузарликлар ҳақида хабардор қилиш сиёсати ишлаб чиқилди, шунингдек, Давактив агентлигининг 2023 йил 23 июндаги 145-сон буйруғи билан тасдиқланган графикка асосан 62 та корхоналарга бошқарув органлари ваколатлари доирасида кўриб чиқиш ва жорий этиш юзасидан кўрсатмалар юборилди.

Ушбу ҳужжатларда корхоналар ва бошқарув органларининг фаолияти самарадорлигини ошириш, манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш мақсадида қуйидаги нормалар белгиланган:

а) Давлат иштирокидаги корхоналар учун корпоратив бошқарув қоидаларида:

давлат иштирокидаги корхоналарда барча акциядорлар (иштирокчилар) ҳуқуқларини тенг таъминлаш, миноритар акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш;

давлат иштирокидаги корхоналарнинг барча манфаатдор томонлар,

шу жумладан ходимлар, кредиторлар, мижозлар, етказиб берувчилар ва бошқалар олдидаги мажбуриятларини ошириш;

корхоналарда ички назорат тизимини такомиллаштириш, таваккалчиликни бошқариш ва ички назорат тизимини самарали ташкил этиш мақсадида COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) моделига асосланган интеграциялашган назорат тизимини жорий этиш;

корхоналарнинг SWOT таҳлилларини ёритишда очиклик ва шаффофликни таъминлаш, корхоналарни бошқаришда кузатув кенгаши ва ижро органини масъулиятини ошириш, корпоратив қоидаларга амал қилиш мониторингини юритиш.

б) Ахлоқ кодекси ҳамда Коррупцияга қарши курашиш сиёсати, Манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати ва Қоидабузарликлар ҳақида хабардор қилиш сиёсатида:

давлат иштирокидаги корхоналар ходимларининг ахлоқий меъёрлари, ахлоқий меъёрларнинг асосий тамойиллари, коррупцияга қарши сиёсатнинг амалга ошириш, етказиб берувчилар ва бизнес ҳамкорлар билан муносабатларда ахлоқий меъёрлар;

манфаатлар тўқнашувининг юзага келиши, унинг оқибатларининг олдини олиш ва бартараф этиш, манфаатлар тўқнашувининг юзага келиши мумкин бўлган омилларни аниқлаш, содир этилган манфаатлар тўқнувларининг реестрини юритиш;

ахлоқий меъёрларнинг бузилиши тўғрисида хабар бериш мажбуриятлари, хабар берганларни ҳимоялаш кафолатлари, меъёрларни бузган шахсларнинг жавобгарлиги.

6.5. Ўзбекистон кузатув кенгашларининг мустақил аъзолари ассоциацияси

Ўзбекистон кузатув кенгашлари мустақил аъзолари ассоциацияси ташкил қилиниб, Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилди. Ўтган давр мобайнида Ассоциацияни мустақил ташкилот сифатида фаолиятини самарали йўлга қўйиш мақсадида бир қатор ташкилий ишлар амалга оширилди, шунингдек, бугунги кунда “Ўзбекистон кузатув кенгашларининг мустақил аъзолари ассоциацияси” фаолиятини ривожлантириш учун унинг расмий веб-сайтини яратиш ҳамда “Ўзбекистон кузатув кенгашларининг мустақил аъзолари миллий реестри”ни ташкил этиш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

6.6. Корпоратив бошқарув тизимини, жумладан кузатув кенгаши фаолиятини баҳолаш (scorecard)

Осиё тараққиёт банки экспертлари билан ҳамкорликда корпоратив бошқарув тизимини, жумладан кузатув кенгаши фаолиятини баҳолашнинг (scorecard) методологияси ишлаб чиқилди ва 20 та хўжалик жамиятларида қўллаб қўрилди.

Шунингдек, Давактив агентлигининг 2022 йил 16 сентябрдаги 269-сон буйруғига асосан мазкур корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш мезонлари (scorecard)ни давлатулуши 50 фоиздан ортиқ бўлган акциядорлик жамиятларида босқичма-босқич жорий этиш белгилаб олинди.

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ
КОРХОНАЛАР СОНИНИ
ҚИСҚАРТИРИШ ҲОЛАТИ

Ўзбекистон мустақилликка эришилгандан кейин давлат корхоналарини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, хусусий секторнинг ролини ошириш бўйича бир қатор ишлар амалга оширилди, хусусан **30** мингдан ортиқ **давлат корхоналари давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусийлаштирилди.**

Шунга қарамасдан, **иқтисодиётнинг реал сектори** соҳасидаги корхоналарда давлат иштироки **юқорилигича қолмоқда.**

Энг аввало, таъкидлаш жоизки, давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокининг юқори даражаси соғлом рақобат муҳитини ривожлантиришга, иқтисодиётга фаол инвестицияларни жалб этишга тўсқинлик қилади ва давлат иштирокидаги корхоналарнинг самарадорлиги пасайиб кетишга олиб келади.

7.1. Қайта ташкил қилинган ва тугатилган корхоналар

2022 йил мобайнида давлат иштирокидаги корхоналарни тугатиш ва қайта ташкил этиш бўйича қуйидаги ишлар амалга оширилди:

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг 55 таси сотилган, **9 таси** жамиятларнинг устав капиталига берилган, **136 таси** тугатилган, **2 таси** давлат муассасасига ўзгартирилган ва **46 таси** давлат реестридан чиқарилган.

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 24 сентябрдаги 800-сон ҳамда 2021 йил 3 июндаги 350-сон қарорларига мувофиқ, жами 888 та давлат иштирокидаги корхоналардан 749 тасини тугатиш ва 139 тасини қайта ташкил этиш (73 тасини филиал ва 66 тасини муассасага айлантириш) белгиланган бўлиб, ҳозирда уларнинг 767 тасини тугатиш, қайта ташкил этиш йўли билан давлат мулки реестридан чиқарилди (628 таси тугатилган, 139 таси қайта ташкил этилган).

7.2. Хусусийлаштирилган корхоналар, хусусийлаштиришдан тушган тушумлар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 18 мартдаги ПҚ-168-сон қарорига асосан, **55 та** хўжалик жамиятлар устав капиталидаги акция пакетлари (улушлари) ва **1 501 та** қўчмас мулк объектлари хусусийлаштирилиши белгиланди.

Шу билан бирга, мазкур қарорга асосан:

маҳаллада тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича туман (шаҳар) ҳокимининг ёрдамчилари томонидан ўз ҳудудларида бўш турган давлат қўчмас мулк объекти ёки ер участкаларини онлайн-букортманоме орқали тасдиқланган тартибга мувофиқ тўғридан-тўғри электрон онлайн-аукцион савдоларига чиқариш имконияти яратилди;

давлат активларини хусусийлаштиришда уларнинг бошланғич нархини эълон қилмаган ҳолда талабгорларни музокараларга оммавий таклиф қилиш йўли билан, шу жумладан профессионал ташкилотларни жалб қилган ҳолда сотиш услуги жорий этилди;

халқаро нуфузга эга аудиторлик компанияларининг Ўзбекистонда фаолият юритаётган шуъба корхоналарининг баҳолаш ҳисоботлари ҳаққонийлигини экспертизадан ўтказиш талаб этилмаслиги белгиланди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 августдаги 420-сон қарорига асосан, сотилган давлат активлари ва ер участкалари бўйича камида 35 фоиз миқдоридаги дастлабки тўловни бир йўла амалга оширган харидорларга мазкур давлат активи ёки ер участкасини кредит таъминоти сифатида гаровга қўйиш ҳуқуқини бериш тартиби жорий этилди.

2022 йил давомида амалдаги хусусийлаштириш дастурлари доирасида жами **514 та** давлат активлари **10 329,9 млрд** сўмга, шундан **7 та** корхоналар устав капиталидаги давлат улуши **6 219,7 млрд** сўмга сотилди (2021 йилга нисбатан 1,1 баробарга кўп), ушбу кўрсаткич жами сотилган давлат активлари қийматининг **60,2** фоизини ташкил этган.

Мазкур активларини сотишдан тушган маблағлар **6 631,8 млрд** сўмни ташкил этган (2021 йилга нисбатан 1,8 баробарга кўп).

Шужумладан, йирик активларни хусусийлаштиришда жаҳон тажрибасида кенг қўлланиладиган профессионал ташкилотларни жалб этиш амалиётини қўллаган ҳолда **7 та** йирик активларни хусусийлаштиришга эришилди.

**2022 йилда сотилган давлат иштирокидаги
йирик корхоналар**

млн.сўм

№	Актив номи	Худуд	Баҳоси
Жами:			7 110 050
1	“Ўзметкомбинат” АЖнинг темир сақлаш ва юклаш омбори	Тошкент ш.	78 000
2	“Технолог Стан” АЖнинг бўшаётган бино-иншоотлар	Тошкент ш.	80 000
3	“Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи” МЧЖ	Фарғона вилояти	1 100 000
4	“Ўзгазлойиха” МЧЖ	Тошкент ш.	21 500
5	Чорвоқ оромгоҳи дам олиш маскани	Тошкент вилояти	208 000
6	Меҳмонхона бино ва иншоотлари	Тошкент ш.	78 750
7	“Урганч шароб” АЖ	Хоразм вилояти	11 500
8	“ЎзГАШКЛИТИ” МЧЖ	Тошкент ш.	133 700
9	“Ягона умумреспублика процессинг маркази” МЧЖнинг 75 фоиз улуши	Тошкент ш.	210 100
10	“Hyatt Regency Tashkent” меҳмонхонаси	Тошкент ш.	970 000
11	“UzAuto trailer” МЧЖнинг 100 фоиз давлат улуши	Самарқанд вилояти	561 100
12	“Ипотека банк” АТБ	Тошкент ш.	3 584 000
13	“Охангарон дон” АЖнинг “Бекобод” филиали	Тошкент вилояти	25 000

ДАВЛАТ ИШТИРОКИДАГИ
КОРХОНАЛАР БЎЙИЧА
ТАКЛИФЛАР

8

Давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегиясига мувофиқ 2025 йилга келиб, давлат иштирокидаги корхоналар сони **75 фоизга** қисқартирилиши лозим.

Ушбу мақсадга эришиш учун Давлатив агентлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан бирга, 2022 йилдан бошлаб ҳар йили давлат иштирокидаги корхоналар фаолиятини таҳлил қилиб (хатловдан ўтказиб), давлат ихтиёрида сақлаб қолиниши асосланганлигини кўриб чиқади.

Маълумот учун: Стратегия ҳамда Давлат мулкни бошқариш тўғрисидаги қонунга кўра, Давлат мулкига эгалик қилишга ушбу мулк қуйидаги мезонлардан бирига ёки бир нечасига мувофиқ бўлган тақдирда йўл қўйилади:

асосий фаолиятни табиий монополиялар соҳасида амалга ошириш;
аҳоли учун зарур бўлган, кўрсатилиши хусусий сектор учун норентабел бўлган таянч хизматларни кўрсатиш;

фаолиятни стратегик манфаат, шунингдек аҳоли хавфсизлигини таъминлаш соҳаларида амалга ошириш ёки миллий иқтисодиёт учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ва хусусийлаштирилмайдиган давлат мулкнинг мавжуд бўлиши.

Таҳлил натижаларига кўра давлат ихтиёрида қолдириладиган, қайта ташкил этиладиган, сотиладиган ёки тугатиладиган корхоналар гуруҳларга ажратилиб, улар бўйича тегишли таклифлар тақдим қилинади.

Ҳисобот йилида қарийб 30 мингдан ортиқ давлат муассасалари ва давлат иштирокидаги корхоналар фаолияти таҳлил қилинган ҳолда, Давлатив агентлиги томонидан тайёрланган таклифлар асосида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 24 мартдаги 102-сон қарори қабул қилинди.

Қарорга кўра, 1001 та давлат иштирокидаги корхоналар устав фондидаги акция пакетлари ва улушлари ва 1046 та давлат мулки объектлари оммавий савдолар орқали сотилиши белгиланди.

Сотувга чиқариладиган ушбу акция ва улушларнинг номинал қиймати **5,3 трлн сўм**ни ташкил қилади.

Мазкур корхоналар орасида дезинфекция станциялари (178 та), савдо ва хизмат кўрсатиш (95 та), қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш (73 та), нон ишлаб чиқариш (57 та), ахборот технологиялари (44 та), лойиҳалаш ва қурилиш соҳалари (42 тадан), автосалонлар (36 та), нефть-газ (35 та), тиббиёт (32 та) ҳамда бошқаларни қамраб олган.

Шу билан бирга, таклифлар асосида Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 3 апрелдаги 139-сон қарори қабул қилинди. Мазкур қарорга мувофиқ, 500 тага яқин корхоналарни қайта ташкил қилиш ва 766 та корхона тугатиш белгиланди.

Давлат тасарруфида сақлаб қолинадиган корхоналар ва уларни сақлаб қолиш асослари

Таҳлилларга кўра, ҳозирги босқичда давлат тасарруфида жами 399 та корхона ва 514 та бозор ва савдо комплекслари сақлаб қолиниши назарда тутилмоқда.

Бунда, ушбу корхоналарнинг 31 таси (“Ўзбекнефтгаз” АЖ, “Худудгазтаъминот” АЖ, “Худудий электр тармоқлари” АЖ, “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ, “Uzbekistan airways” АЖ, “Тошшаҳартрансхизмат” АЖ, “Ўзавтосаноат” АЖ каби корхоналар ва 9 та тижорат банклари) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 1 мартдаги ПҚ-83 Қарorigа мувофиқ 2023 - 2025 йилларда ислоҳ қилинадиган ва операцион самарадорлиги ошириладиган давлат иштирокидаги йирик корхоналар рўйхатига киритилган.

Ушбу босқичда сақлаб қолинадиган давлат иштирокидаги корхоналарнинг 71 таси қишлоқ хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, 65 таси ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика, 49 таси ахборот технологиялари ва нашриёт, 31 таси молия, 30 таси хизмат кўрсатиш, 25 таси коммунал уй-жой қурилиш ва сув хўжалиги ҳамда бошқа соҳаларига тўғри келади.

Давлат иштирокидаги корхоналарнинг сони ушбу йўсинда, 2025 йилга келиб, босқичма босқич 75 фоизга қисқартирилиши таъминланади.

ДАВЛАТ МУЛКИНИ ИЖАРАГА
БЕРИШ ТЎҒРИСИДАГИ
МАЪЛУМОТЛАР

Давлат мулкани ижарага бериш Давактив агентлиги ҳузуридаги Давлат мулки объектларидан самарали фойдаланиш маркази орқали амалга оширилади.

2022 йилда республикада давлат ва давлат иштирокидаги қорхоналарга тегишли мулкларни ижарага бериш бўйича умумий қиймати 697,3 млрд. сўмлик 56 543 та ижара шартномалари тузилган. Шундан:

давлат мулки бўйича 286,8 млрд. сўмлик 27 466 та ижара шартномалари расмийлаштирилган бўлиб, 2021 йилга нисбатан ижара шартномаларни тузиш динамикаси 2 213 тага ёки 8,7 фоизга ошган;

Маълумот учун: 2021 йилда давлат мулкани ижарага бериш юзасидан 257,7 млрд. сўмлик 25 253 та ижара шартномалари расмийлаштирилган.

давлат иштирокидаги ҳўжалик жамиятларига тегишли мулклар бўйича 410,5 млрд. сўмлик 29 077 та ижара шартномалари расмийлаштирилган. Шу билан бирга, 8 172 та 79,6 млрд. сўмлик давлат мулкларини “E-auksion” электрон савдо платформасига жойлаштирилган.

Шунингдек, давлат мулкани ижарага бериш орқали 38 мингдан зиёд иш ўринлари сақлаб қолиниб, 7,5 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратилди.

2022 йил якуни бўйича жами 514,5 млрд.сўм (йиллик режага нисбатан 102,8 фоиз), шундан 297,6 млрд.сўм давлат мулкидан (2021 йилга нисбатан ижара тушуми динамикаси 52,2 млрд. сўмга ёки 21 фоизга ошган) ижара тушумлари туширилиши таъминланган.

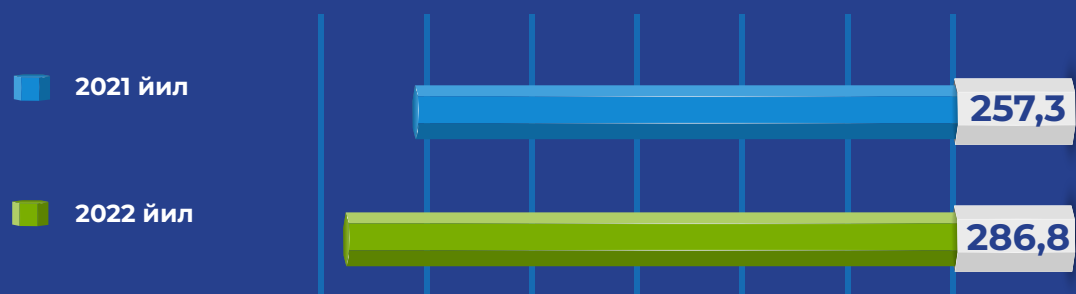
Давлат мулкани ижарага беришдан тушган маблағлар ҳисобидан жами 93,5 млрд. сўм маблағлар бюджет даромадига йўналтирилган.

Шунингдек, бўш турган давлат мулки объектларидан самарали фойдаланишни ташкил этиш ишларни жадаллаштириш мақсадида қуйидаги идоравий-норматив ҳужжатлар қабул қилинган:

1. Адлия вазирлигида 2022 йил 28 июнда 3372-сон билан рўйхатдан ўтказилган, Давактив агентлиги директорининг 2022 йил 6 июндаги “Майдони 2000 квадрат метргача бўлган бўш турган давлат кўчмас мулк объектларини ҳоким ёрдамчиларининг онлайн-бўйртманомасига асосан тўғридан тўғри электрон онлайн-аукцион савдоларига чиқариш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” 170-сон буйруғи қабул қилинган (мазкур тартибга асосан, 351 та давлат мулкидан 349 таси аукцион савдоларига чиқарилган шундан 83 таси 2,1 млрд. сўмга ижарага берилган);

2. Адлия вазирлигида 2022 йил 19 декабрда 3403-сон билан рўйхатидан ўтказилган, Давактив агентлиги директорининг 2022 йил 29 ноябрдаги “Вазирликлар, идоралар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларига тегишли бўш турган давлат кўчмас мулк объектларини уларнинг розилигисиз ижарага бериш ёки сотиш учун савдога чиқариш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” 326-сон буйруғи қабул қилинган (мазкур тартибга асосан, 98 та давлат мулки аукцион савдоларига чиқарилган);

Давлат мулкани ижарага бериш бўйича тузилган шартномалари қиймати (млрд. сўмда)

Давлат мулкани ижарага бериш бўйича тузилган шартномалар сони

ИЛОВАЛАР

10

Илова - 1. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг активлари

(млрд. сўм)

№	Тармоқ	Корхона сони	Жами актив			Соф актив		
			2021	2022	Ўсиш, %	2021	2022	Ўсиш, %
	Жами	1 855	1 146 728,5	1 065 883,4	92,9	467 880,9	356 996,4	76,3
1	Банк	15	624 541,20	457 923,90	73,3	83 370,20	65 903,00	79
2	Металлургия	9	159 963,80	183 558,80	114,8	215 887,20	119 457,50	55,3
3	Нефт-газ	42	116 436,60	132 725,80	114	48 004,80	41 031,80	85,5
4	Энергетика	16	55 184,20	88 751,20	160,8	29 657,60	28 870,80	97,3
5	Йўл-транспорт инфратузилмаси	300	78 168,20	84 848,30	108,5	37 639,10	43 640,60	115,9
6	Кимё саноати	8	22 631,70	23 144,50	102,3	6 233,00	7 618,80	122,2
7	Қурилиш	46	13 516,60	16 862,60	124,8	9 469,90	10 688,00	112,9
8	Ахборот технологиялари	68	13 953,40	15 291,10	109,6	5 367,50	5 580,10	104
9	Коммунал уй-жой қурилиш ва сув ҳўжалиги	73	8 279,10	8 350,10	100,9	1 658,60	3 529,10	212,8
10	Молия ташкilotлари	19	5 533,30	6 642,90	120,1	3 883,50	4 391,60	113,1
11	Машинасозлик	17	5 567,40	6 540,20	117,5	4 993,40	5 197,50	104,1
12	Хизмат кўрсатиш	96	4 949,20	5 086,10	102,8	1 999,40	1 813,70	90,7
13	Телевидение ва кинематография	15	4 486,10	4 561,80	101,7	4 449,20	4 503,70	101,2
14	Биржа	4	3 978,40	4 359,60	109,6	338,9	427,9	126,3
16	Геология	20	4 369,20	4 109,80	94,1	3 961,00	3 624,80	91,5
17	Ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика	136	2 499,50	2 661,10	106,5	1 950,70	1 842,70	94,5

№	Тармоқ	Корхона сони	Жами актив			Соф актив		
			2021	2022	Ўсиш, %	2021	2022	Ўсиш, %
16	Геология	20	4 369,20	4 109,80	94,1	3 961,00	3 624,80	91,5
17	Ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика	136	2 499,50	2 661,10	106,5	1 950,70	1 842,70	94,5
18	Лизинг	8	2 553,60	2 448,00	95,9	306,3	313,3	102,3
19	Енгил саноат	24	2 949,50	2 426,80	82,3	1 006,50	870	86,4
20	Суғурта	5	1 630,40	2 192,40	134,5	985,8	993,6	100,8
21	Савдо	41	1 248,40	1 753,20	140,4	413,4	566,7	137,1
22	Бозор ва савдо комплекслари	519	1 711,20	1 723,10	100,7	1 208,80	1 242,50	102,8
23	Алкоголь махсулотлари	5	2 249,70	1 041,60	46,3	1 432,50	494,3	34,5
24	Экология ва атроф мухитни муҳофаза қилиш	16	963,1	1 018,60	105,8	809	906,2	112
25	Озиқ-овқат	18	603,2	823,1	136,5	280,4	434	154,8
26	Ёғ-мой саноати	13	889,6	751,3	84,4	303,3	232,6	76,7
27	Лойиҳа	30	417,5	436	104,4	264,3	280,3	106,1
28	ЭИЗ	20	530,2	433,1	81,7	246,1	264,5	107,5
29	Нашриёт	73	233,8	412,9	176,6	155,7	269,6	173,2
30	Қурилиш материаллари	15	265,6	275,5	103,7	182	174,7	96
31	Метрология, стандартлаштириш ва сертификатлаш	18	120,6	168,3	139,6	68,7	102,8	149,6
32	Электротехника	9	141,6	143,1	101,1	136,3	138,8	101,8
33	Футбол клуби	7	61,3	115,3	188,2	27,7	57,6	207,9
34	Агрофирма	11	71,4	73,3	102,7	13,6	9,2	67,6
35	Шаробсавдо улгуржи базалари	17	52,3	33,4	63,7	22,9	20,8	90,8
36	Давгеодезкадастр	1	11,6	12,3	106,6	11,3	11,6	102,7

Илова - 2. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг мажбуриятлари

(млрд. сўм)

№	Номи	Корхона сони	Жами мажбуриятлари		шундан				Ўсиш сурати, %
					Банк кредитлари		Жорий кредиторлик қарздорлиги		
			2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	
Жами		1 855	819 255,8	707 211,1	128 911,9	173 789,5	85 385,3	115 612,8	86,3
I	Тижорат банклари	15	563 968,5	392 020,9			3 316,2	3 669,5	69,5
II	Йирик корхоналар	41	225 578,1	280 040,6	122 147,6	143 070,1	67 993,9	93 491,4	124,1
1	"Ўзтрансгаз" АЖ		36 599,0	42 249,5	279,1	249,9	26 692,5	30 945,8	11,5
2	"Ўзбекистон МЭТ" АЖ		10 497,5	29 727,8	1 975,1	2 137,2	7 667,1	11 626,3	143,5
3	"Ўзбектелеком" АЖ		6 372,8	29 215,7	2 215,1	2 607,4	1 310,9	1 560,7	93,6
4	"Худудий электр тармоқлари" АЖ		7 541,3	29 021,6	4 864,5	4 964,1	1 703,9	2 203,6	110,8
5	"Ўздонмахсулот" АЖ		3 852,5	28 146,4			0,9	0,4	36,2
6	"Ўзметкомбинат" АЖ		4 878,9	23 870,3	1 496,7	3 042,1	2 774,5	3 199,5	85,4
7	"Худудгазтаъминот" АЖ		5 985,3	15 067,8	2 148,1	4 302,4	2 990,1	4 341,6	174
8	"UzGasTrade" АЖ			14 416,8				8 557,9	
9	"Ўзбекгидроэнерго" АЖ		2 833,1	10 413,7	2 624,5	2 944,1	178,6	370,2	117,7
0	"Ўзбекистон Республикаси Товар ҳом ашё биржаси" АЖ		3 639,2	10 260,7			3 639,2	3 922,6	107,8
11	"Ўзбекистон темир йўллари" АЖ		22 378,4	8 557,9	20 339,7	21 176,5	1 086,9	2 519,2	106,7
12	"Ўзбекнефтегаз" АЖ		24 389,6	8 357,7	14 651,6	18 734,1	5 805,3	6 821,9	119
13	"Навоий КМК" АЖ		21 940,1	5 964,6	19 790,1	24 852,5	2 083,8	3 283,6	128,3
14	"Навоийазот" АЖ		15 889,4	4 165,2	13 927,5	12 071,8	421,4	1 063,5	90,7

№	Номи	Корхона сони	Жами мажбуриятлари		шундан				Ўсиш сурати, %
					Банк кредитлари		Жорий кредиторлик қарздорлиги		
			2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	
15	"Uzbekistan airways" АЖ		12 177,0	3 922,6	10 848,3	8 164,6	1 328,6	2 088,1	84,3
16	"Олмалиқ КМК" АЖ		13 043,6	3 334,9	1 895,4	12 760,3	5 005,1	1 874,40	227,9
17	"Ўзбекқўмир" АЖ		1 583,2	1 753,2	1 266,8	1 166,3	286,6	270,3	96,1
18	"Ангрен ИЭС" АЖ		1 664,6	1 527,8	1 435,8	1 363,2	195,1	386,3	105,3
19	"Янги Ангрен ИЭС" АЖ		1 291,8	1 520,8	454,8	588,3	836,5	932	117,7
20	"Тошшаҳартрансхизмат" АЖ		563,3	1 520,7	418,3	406,9	139,8	123,6	95
21	"Агрокластер" МЧЖ		874,4	1 396,2		1 311,9	354,4	213	174,7
22	"Ўзавтосаноат" АЖ		356,8	1 240,1	44,1	39,3	207,5	306,6	111,3
23	"УМС" МЧЖ		969,8	1 101,3	564,7	1 083,2	361,9	154,8	127,9
24	"Фарғонаазот" АЖ		242,8	535,3	108,6	0	133,8	327,8	135
25	"Ўзбекгеофизика" АЖ		101,6	522,2		22,2	59,7	78,9	138,9
26	"Ўзбекистон почтаси" АЖ		196,5	444,8		0,2	114,4	86,2	70,5
27	"Ўзбекистан Аирпортс" АЖ		207,9	397,1	80,5	590,3	66	511	529,7
28	"Ўзкимёсаноат" АЖ		37,4	346,3			4,9	489,8	1396,3
29	"Ўзбекинвест" ЭИМСК АЖ		35,9	327,8			35,9	346,3	964,6
30	"Иссиқлик электр станциялари" АЖ		47,4	227		14 863,	13,3	4 039,9	61636,5
31	"Андижон биокимё заводи" АЖ		23,1	141,1	14,2	17,9	8,3	19,6	168,4
32	"Ўзсувтаъминот" АЖ		31,8	138,5			31,7	444,8	1398,7
33	"Навоийуран" ДК		22 088,8	44,3	19 790,1		2 224,8	226,9	1
34	"Ўзэкспомарказ" АЖ		6,1	38,9			4,9	4,7	77

№	Номи	Корхона сони	Жами мажбуриятлари		шундан				Ўсиш сурати, %
					Банк кредитлари		Жорий кредиторлик қарздорлиги		
			2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	
35	"Уранкамёбметгеология" АЖ		8	15,1			8	0,4	5
36	"Биокимё" АЖ		12,9	4,7	9,7	13,2	0,6	1,9	117,1
37	"Ўзагросуғурта" АЖ		48,1	2,1			48,1	44,1	92,1
38	"Ўзсувқурилиш" АЖ		1,6	0,6			1,3	1,8	131,3
39	"Тошкент" РФБ АЖ		0,2	0,4			0,2	0,6	300
III	Бошқа корхоналар	1 799	32 708,3	35 149,7	6 764,5	30 719,4	14 075,2	18 451,8	107,5
1	Қорақалпоғистон Республикаси		439,7	604,8	36	72,8	157,4	395	137,5
2	Андижон		627,8	735,9	79,6	71,4	437,4	577,4	117,2
3	Бухоро		580,3	675,2	42,3	47,1	466,4	538,3	116,4
4	Жиззах		461,2	520,4	110,3	144,7	151,7	222,5	112,8
5	Қашқадарё		977,4	913,8	103,3	41,4	846,2	740,7	93,5
6	Навоий		394,8	451,4	12,2	24 908,40	304,5	394,9	114,3
7	Наманган		250,7	408,5	18,5	18,8	136,8	226,9	162,9
8	Самарқанд		785,3	941,8	80,1	110,8	316,8	555,4	119,9
9	Сирдарё		290,1	265,9	87,7	63,4	123,3	130,8	91,7
10	Сурхондарё		382,7	387,9	88,6	55	225,9	278,4	101,4
11	Тошкент в.		1 157,20	2 048,10	66	176,4	867,6	972,7	177
12	Фарғона		666,5	822,9	219,6	169,1	300,1	569,6	123,5
13	Хоразм		352,4	464,6	59,1	64,1	276,1	359,6	131,8
14	Тошкент ш.		25 342,2	25 908,4	5 761,20	4 776,00	9 465,0	12 489,7	102,2

Илова - 3. Жорий кредиторлик қарздорликлари мавжуд корхоналар орасида энг кўп қарздорликлари бўлган корхоналар

(млрд. сўм)

Номи	2021 йил	2022 йил	Ўсиш сурати, %
жами	54 698,3	72 472,9	132,5
"Ўзтрансгаз" АЖ	26 692,5	30 945,8	115,9
"Ўзбекистон МЭТ" АЖ	7 667,1	11 626,3	151,6
"Ўзбекнефтгаз" АЖ	5 805,3	6 821,9	117,5
"Худудгазтаъминот" АЖ	2 990,1	4 341,6	145,2
"Иссиқлик электр станциялари" АЖ	13,3	4 039,9	30 444,1
"Ўзбекистон Республикаси Товар ҳом ашё биржаси" АЖ	3 639,2	3 922,6	107,8
"Навоий КМК" ДК	2 083,8	3 283,6	157,6
"Ўзметкомбинат" АЖ	2 774,5	3 199,5	115,3
"Худудий электр тармоқлари" АЖ	1 703,9	2 203,6	129,3
"Ўзбекистон ҳаво йўллари" АЖ	1 328,6	2 088,1	157,2

Илова - 4. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромадлари

(млрд. сўм)

№	Номи	Корхона сони	Жами даромад			Шундан					
						соф тушум		молиявий даромад		бошқа даромад	
			2021 й.	2022 й.	ўсиш сурати, %	2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.
Жами		1 855	292 396,4	360 191,9	123,2	261 800,9	300 829,9	23 540,7	47 079,4	7 054,7	12 282,7
I	Йирик корхоналар,	41	205 204,8	250 416,8	122,0	192 845,5	219 480,5	6 970,6	21 605,8	5 388,6	9 330,5
1	шу жумладан:	41	205 204,8	250 416,8	122,0	192 845,5	219 480,5	6 970,6	21 605,8	5 388,6	9 330,5
2	"Навоий КМК" АЖ		4 415,8	58 017,7	1313,9	4 408,7	56 620,4	5,8	1 344,4	1,3	52,9
3	"Олмалиқ КМК" АЖ		32 250,7	33 713,4	104,5	30 788,5	30 502,2	1 240,9	2 871,6	221,2	339,6
4	"Ўзбекистон МЭТ" АЖ		19 688,9	21 944,1	111,5	19 099,9	21 442,0	51,8	291,2	537,1	210,9
5	"Ўзбекнефтегаз" АЖ		14 695,9	18 274,5	124,4	12 426,5	13 254,9	1 564,6	4 333,5	704,8	686,1
6	"Uzbekistan airways" АЖ		6 782,5	13 934,1	205,4	6 311,2	12 272,9	464,3	1 543,1	7	118,2
II	Тижорат банклари, шу жумладан:	15	55 145,9	73 050,90	132,5	41 243,1	49 491,4	13 902,8	23 557,9	0	1,7
1	"Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки" АЖ		8 958,3	15 718,8	175,5	6 320,6	10 609,8	2 637,6	5 107,3	0	1,7
2	"Агробанк" АЖ		8 365,5	11 549,0	138,1	6 263,1	7 847,1	2 102,4	3 701,9		
3	"Ипотекабанк" АЖ		6 397,0	9 940,0	155,4	4 890,4	6 427,3	1 506,7	3 512,7		
4	"Ўзсаноат-қурилишбанк" АЖ		6 648,5	8 280,9	124,6	4 484,2	5 385,2	2 164,3	2 895,8		
5	"Халқ банки" АЖ		5 916,0	7 663,6	129,5	4 623,1	4 677,2	1 292,9	2 986,40		

№	Номи	Корхона сони	Жами даромад			Шундан					
						соф тушум		молиявий даромад		бошқа даромад	
			2021 й.	2022 й.	ўсиш сурати, %	2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.	2021 й.	2022 й.
III	Бошқа корхоналар, шу жумладан:	1 799	32 045,6	36 724,1	114,6	27 712,3	31 858,0	2 667,30	1 915,6	1 666,1	2 950,5
1	"ЎЗБАТ" АЖ		2 059,9	2 753,9	133,7	2 042,5	2 753,9	17,3			
2	"Қишлоқ қурилиш инвест" МЧЖ		34,9	2 053,7	5884,5		2 002,0	18,4	17,5	16,6	34,2
3	"Ўзшаҳар қурилиш инвест" МЧЖ		1 600,9	1 412,8	88,3	1 592,7	1 405,0	7,9	6,5	0,2	1,3
4	"Тошкент иссиқлик маркази" ДУК		904,9	840,6	92,9	901,9	832,4			2,9	8,2

Илова - 5. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг даромадлари ҳудудлар кесимида

(млрд. сўм)

№	Номи	Корхона сони	2021 й.	2022 й.	Ўсиш, %
1	Қорақалпоғистон Республикаси	93	851	945,8	111,1
2	Андижон	91	1 120,90	1 148,70	102,5
3	Бухоро	91	3 074,90	2 996,20	97,4
4	Жиззах	80	963,7	939,6	97,5
5	Қашқадарё	159	946	826,3	87,3

№	Номи	Корхона сони	2021 й.	2022 й.	Ўсиш, %
6	Навоий	78	65 728,90	71 272,80	108,4
7	Наманган	99	869,1	1 034,70	119,1
8	Самарқанд	123	1 032,00	1 341,30	130
9	Сирдарё	59	303,2	182,4	60,2
10	Сурхондарё	86	583,3	550	94,3
11	Тошкент в.	141	45 837,70	48 859,40	106,6
12	Фарғона	124	3 720,80	3 504,70	94,2
13	Хоразм	82	1 011,90	968,5	95,7
14	Тошкент ш.	549	166 352,90	225 621,50	135,6
	Жами	1 855	292 396,4	360 191,9	123,2

Илова - 6. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг жами харажатлари

(млрд. сўм)

№	Номи	Корхона сони	Харажатлар		шундан		
			Жами	Ўсиш, %	Таннарх	Давр харажатлари	Молиявий харажатлар
	Жами	1 855	288 764,1	130,2	205 353,8	50 371,8	35 860,4
	Йирик корхоналар, шу жумладан:	41	212 267,0	133,4	155 722,9	32 506,2	26 859,8
1	"Навоий КМК" АЖ		32 015,5	1 210,7	20 505,9	8 032,1	3 477,5
2	"Ўзбекистон МЭТ" АЖ		26 284,1	120,6	25 478,8	373,6	431,7
3	"Ўзтрансгаз" АЖ		22 863,4	96,7	17 223,9	717,4	4 922,0
4	"Олмалиқ КМК" АЖ		22 361,4	122,1	12 825,9	5 992,8	3 542,7

№	Номи	Корхона сони	Харажатлар		шундан		
			Жами	Ўсиш, %	Таннарх	Давр харажатлари	Молиявий харажатлар
5	"UZGASTRIDE" АЖ		18 033,3		17 799,1	9,6	224,6
6	"Ўзбекнефтегаз" АЖ		17 185,4	158,2	8 486,2	5 050,6	3 648,6
7	"Uzbekistan airways" АЖ		13 639,9	202,7	9 243,4	1 625,2	2 771,3
8	"Ўзбекистон темир йўллари" АЖ		11 864,1	123,6	9 063,6	1 527,8	1 272,6
9	"Худудгазтаъминот" АЖ		9 795,1	113,8	7 825,9	1 465,7	503,3
10	"Ўзметкомбинат" АЖ		8 051,5	117,9	5 920,90	1 055,7	1 074,9
	Бошқа корхоналар	1 814	76 497,1	122,3	49 631,0	17 865,6	9 000,5
1	Қорақалп.	93	932,2	111,8	781,1	139,1	11,9
2	Андижон	90	976,7	203,9	757,7	156,3	62,7
3	Бухоро	90	997,9	89,6	811,2	177,2	9,5
4	Жиззах	80	1 030,50	141,8	802	193,1	35,4
5	Қашқадарё	159	822,9	91	627,1	182,4	13,4
6	Навоий	75	1 317,80	126,3	1 152,40	159,3	6,1
7	Наманган	99	986,3	158,1	797,5	172,9	16
8	Самарқанд	123	1 324,80	131,8	1 120,00	189,5	15,3
9	Сирдарё	59	187,6	66,7	129,8	47,8	9,9
10	Сурхондарё	86	582,6	100,8	393,4	175,5	13,7
11	Тошкент в.	134	1 548,40	125	1 212,10	304,2	32,1
12	Фарғона	123	1 608,80	102,3	1 340,00	221,1	47,7
13	Хоразм	82	974	98,4	855,2	105,1	13,7
14	Тошкент ш.	521	63 206,50	123,6	38 851,40	15 642,00	8 713,10

**Илова - 7. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг
худудлар кесимида соф фойда/зарарлари**

(млрд. сўм)

№	Номи	Корхона сони	2021 йил				2022 йил				Жамидаги улуши	
			соф фойда		зарар		соф фойда		зарар			
			сони	суммаси	сони	суммаси	сони	суммаси	сони	суммаси	соф фойда	зарар
Жами		1 855	1 371	33 077,1	342	-9 152,2	1 364	41 052,4	439	-13 169,8	124,1	143,9
I	Тижорат банклари	15	13	4 996,6	2	-2 203,6	14	6 686,1	1	-18,5	16,3	0,1
II	Йирик корхоналар	41	32	25 735,9	9	-5 460,6	31	31 310,4	9	-12 296,3	76,3	93,4
III	Бошқа корхоналар	1 799	1 326	2 344,6	332	-1 488,0	1 319	3 056,0	429	-855,0	7,4	6,5
1	Қорақалп.	93	72	17,8	11	-9,6	72	23,9	21	-11,9	0,1	0,1
2	Андижон	90	73	7,1	14	-50,5	68	6,3	17	-69,8	0	0,5
3	Бухоро	90	71	20,9	15	-37,1	67	34,2	15	-21,8	0,1	0,2
4	Жиззах	80	61	7,6	14	-9,8	61	16,6	17	-15,2	0	0,1
5	Қашқадарё	159	120	16,4	34	-9,8	105	13,4	40	-14,2	0	0,1
6	Навоий	75	61	35,1	10	-7,6	55	9,8	17	-50,3	0	0,4
7	Наманган	99	82	34,5	9	-3,9	85	45,2	11	-6,3	0,1	0
8	Самарқанд	123	97	22,6	13	-27,9	99	26,2	20	-7,4	0,1	0,1
9	Сирдарё	59	48	16,5	6	-9,3	43	2,1	8	-8,4	0	0,1
10	Сурхондарё	86	67	8,6	10	-15,3	64	11,5	11	-16,9	0	0,1
11	Тошкент в.	134	87	52,7		-157	90	32,6	40	-160,3	0,1	1,2
12	Фарғона	123	87	22,4		-18,7	94	35,4	24	-14,6	0,1	0,1
13	Хоразм	82	63	20		-7,7	63	13,6	20	-15,4	0	0,1
14	Тошкент ш.	506	337	2 062,30		-1 123,80	353	2 785,10	168	-442,3	6,8	3,4

Илова - 8. Зарар кўриб ишлаётган корхоналар тармоқлар кесимида

(млрд. сўм)

№	Тармоқ	Корхона сони	Зарар		Ўсиш сурати, %
			2021 йил	2022 йил	
Жами		439	-9 152,2	-13 169,8	143,9
1	Нефт-газ	11	-2 830,30	-6 137,90	216,9
2	Энергетика	6	-2 502,80	-4 846,20	193,6
3	Йўл-транспорт инфратузилмаси	40	-231,9	-1 415,20	610,2
4	Коммунал уй-жой қурилиш ва сув хўжалиги	30	-777	-230,4	29,7
5	Қурилиш	21	-3,7	-112,5	3003,8
6	Геология	11	-12,1	-74,6	618
7	Енгил саноат	17	-52	-72	138,4
8	Ижтимоий соҳа, туризм ва фармацевтика	46	-315,3	-59,3	18,8
9	Ёғ-мой саноати	7	-61	-38,2	62,6
10	Футбол клуби	4	-34,3	-32,2	93,8
11	Қишлоқ хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш	32	-20	-30,8	154,1
12	Хизмат кўрсатиш	32	-7,6	-25	330,4
13	Банк	1	-2 203,60	-18,5	0,8
14	Лойиҳа	6	-3,2	-14,3	442,9
15	Бозор ва савдо комплекслари	54	-5,8	-10,9	188,4
16	Телевидения ва кинематография	3	-3,9	-10,6	269,6
17	Нашриёт	30	-6,9	-8,7	125,7
18	Машинасозлик	6	-9,5	-7,1	74,6
19	Ахборот технологиялари	17	-4,1	-5,1	124
20	Қурилиш материаллари	8	-6,9	-4,5	65,6

№	Тармоқ	Корхона сони	Зарар		Ўсиш сурати, %
			2021 йил	2022 йил	
21	Озиқ-овқат	9	-2,1	-3,6	170,2
22	Кимё саноати	3	-1,2	-3,5	278,9
23	Экология ва атроф мухитни муҳофаза қилиш	4	-1,7	-2,5	141,4
24	Агрофирма	6	-2,6	-1,1	41,7
25	Метрология, стандартлаштириш ва сертификатлаш	3	-0,5	-0,9	168
26	Металлургия	3	-30,6	-0,9	2,8
27	ЭИЗ	5	-8,9	-0,8	8,4
28	Савдо	11	-3,4	-0,7	20,8
29	Молия ташкилотлари	4	-5	-0,7	14,6
30	Шаробсавдо улгуржи базалари	5	-3,5	-0,7	21,2
31	Лизинг	3	-0,5	-0,6	113,6
32	Электротехника	1	-0,2	0	1,2

Илова - 9. 2022 йилга мўлжалланган соғломлаштириш бўйича «йўл хариталари» мақсадли кўрсаткичлари ҳудудлар кесимида

(млрд. сўм)

№	Худудлар	"Йўл харита"-дастурлари ишлаб чиқилган корхоналар сони	"Йўл харита"-дастурларини амалга ошириш учун зарур маблағлар	"Йўл харита"-дастурларини амалга ошириш натижасида эришиладиган прогноз кўрсаткичлари			
				маҳсулот (товар, иш ва хизматлар) ишлаб чиқариш ҳажми		соф фойда	
				2022 (ҳақиқатда)	2023 прогноз)	2022 (ҳақиқатда)	2023 (прогноз)
ЖАМИ		155	856,2	33 111,5	41 883,0	2 103,1	2 734,1
1	Қорақалпоғистон Республикаси	6	30,2	27,4	35,5	0,2	2,1
2	Андижон вилояти	6	1,5	141,4	197,2	2,7	3,4
3	Бухоро вилояти	13	347,3	64,2	89,4	0,7	1,8
4	Жиззах вилояти	9	13,4	38,2	44,4	1,5	3,6
5	Қашқадарё вилояти	5	42,1	75,1	84,5	2	2,9
6	Навоий вилояти	4	5,6	5556,2	7432,8	753,8	877,9
7	Наманган вилояти	4	0	9	16,9	1,9	2,3
8	Самарқанд вилояти	14	8,3	52	62,3	1,3	3,7
9	Сирдарё вилояти	6	1,5	18,1	23,4	0,2	0,7
10	Сурхондарё вилояти	10	16,2	78,5	90	5,9	9,7
11	Тошкент вилояти	16	241,3	1985,7	3311,4	6,6	14,4
12	Фарғона вилояти	5	2,2	122,8	150,2	2,6	6,8
13	Хоразм вилояти	9	1,3	38	51,5	1,3	1,7
14	Тошкент шаҳар	48	145,3	24904,8	30293,4	1322,5	1803,1

**Илова - 10. Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган
солиқлар иқтисодиёт тармоқлари кесимида**

(млрд. сўм)

Тармоқ	Корхона сони	2021 йил	2022 йил	Солиқ имтиёзлари (2022)
Жами	2 340	53 059,4	57 493,1	27 686,5
Саноат	99	30 150,4	33 343,5	12 027,2
Хизматлар	1 920	22 352,8	23 813,2	15 638,1
Қурилиш	172	415,8	235,4	8,5
Қишлоқ ва ўрмон хўжалиги	149	140,4	100,9	12,7

Илова - 11. Энг кўп солиқ тўлаган давлат иштирокидаги корхоналар

(млрд. сўм)

№	Корхона номи	Корхона сони	2021 йил	2022 йил	Солиқ имтиёзлари (2022)	Ўсиш сурати, %	Улуши, %
Жами		2 340	53 059,4	57 493,1	27 686,5	108,3	100,0
Тижорат банклари		15	1 976,6	4 100,2	9 958,8	207,4	7,1
1	“Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки” АЖ		273,1	1 153,7	2 143,5		
2	“Ўзсаноатқурилишбанк” АЖ		456,6	645,4	1 136,2		
3	“Агробанк” АЖ		647,0	441,1	1 527,4		
4	“Ипотека банк” АТБ		75,9	391,0	1 336,0		
5	“Қишлоққурилишбанк” АТБ		68,5	252,0	598,9		
6	“Халқ банки” АЖ		347,7	229,6	1 031,1		
7	“Ипак йўли” АИТБ		92,2	209,8	142,3		

№	Корхона номи	Корхона сони	2021 йил	2022 йил	Солиқ имтиёзлари (2022)	Ўсиш сурати, %	Улуши, %
8	“Трастбанк” АЖ		84,0	168,3	232,3		
9	“Алоқабанк” АТБ		32,4	164,8	301,4		
Йирик корхоналар		40	43 354,2	47 010,3	15 670,5	108,4	81,7
10	“Навоий кон металлургия комбинати” АЖ		16 729,3	19 401,1	7 745,4		
11	“Олмалик кон металлургия комбинати” АЖ		8 852,4	9 571,1	3 189,9		
12	“Ўзбекнефтегаз” АЖ		5 151,5	4 331,5	68,4		
13	“Ўзтрансгаз” АЖ		3 355,4	2 865,4	452,6		
14	“Худудгазтаъминот” АЖ		2 073,8	2 489,9	2,7		
15	“Навоийуран” ДК		-	1 112,6	531,0		
16	“Ўзбектелеком” АЖ		1 269,3	1 058,1	100,5		
17	“Ўзметкомбинат” АЖ		1 393,3	969,1	74,5		
18	“Навоийазот” АЖ		1 058,0	942,8	244,5		
19	“UZGASTRADE” АЖ		-	871,8	0,1		
20	“Ўзавтосаноат” АЖ		449,6	587,0	23,7		
21	“Фарғонаазот” АЖ		913,7	410,1	61,5		
22	“UNIVERSAL MOBILE SYSTEMS” МЧЖ		315,8	265,3	1,3		
23	“Uzbekistan airports” АЖ		186,4	256,0	212,4		
24	“Uzbekistan airways” АЖ		138,2	240,1	1 591,2		
25	“Ўзбекқўмир” АЖ		290,6	229,2	33,9		
26	“Ўзбекистон темир йўллари” АЖ		43,0	209,9	844,0		

№	Корхона номи	Корхона сони	2021 йил	2022 йил	Солиқ имтиёзлари (2022)	Ўсиш сурати, %	Улуши, %
27	“Бухоро Агрокластер” МЧЖ		78,1	198,3	12,7		
Бошқа корхоналар		2 285	7 728,7	6 382,5	2 057,0	82,6	11,1
28	“UZBAT” АЖ		2 036,3	2 200,6	138,8		
29	“Тошкент вино комбинати” АЖ		886,8	380,1	27,5		
30	“Электрон онлайн-аукционларни ташкил этиш маркази” ДУК		14,7	161,1	0,04		

Илова - 12. Давлат иштирокидаги корхоналар томонидан тўланган дивидендлар ҳудудлар кесимида

(млрд. сўм)

Т/р	Худуд	2021 йилда тўланган дивиденд		2022 йилга прогноз	2022 йилда тўланган дивиденд		
		сони	суммаси		сони	суммаси	прогноз бажарилиши %
Жами		1 269	13 965,0	21 290,9	1 129	22 239,4	104,5
Йирик корхоналар		61	13 585,9	20 250,2	21	21 212,1	104,8
Худудлар		1 208	379,1	1 040,7	1 108	1 044,8	100,4
1	Қорақалпоғистон Рес.	119	3	9,7	59	6,2	63,9
2	Андижон	71	6	7,5	59	6,8	90,7
3	Бухоро	82	2,6	98,5	60	7,7	7,8
4	Жиззах	64	44,7	1,6	46	1,1	68,8
5	Қашқадарё	61	1,6	8,8	88	4,4	50
6	Навоий	49	5,3	23,8	45	255	1 071,4
7	Наманган	70	4,6	7,9	69	7,8	98,7
8	Самарқанд	96	6,6	14,5	90	12,9	89
9	Сирдарё	38	2,8	10,9	26	0,5	4,6

Т/р	Ҳудуд	2021 йилда тўланган дивиденд		2022 йилга прогноз	2022 йилда тўланган дивиденд		
		сони	суммаси		сони	суммаси	прогноз бажарилиши %
10	Сурхондарё	62	4,6	5,5	59	2,9	52,7
11	Тошкент вил.	77	14,3	31,4	64	29,4	93,6
12	Фарғона	72	2,3	12,2	80	88,3	723,8
13	Хоразм	66	3	9,7	52	7,7	79,4
14	Тошкент ш.	281	277,8	798,7	284	613,8	76,8

Илова - 13. Давлат иштирокидаги корхоналарни хусусийлаштириш ҳудудлар кесимида

(млрд. сўм)

№	Ҳудуд	Сони	Суммаси
Жами		58	6 194,6
1	Қорақалпоғистон Республикаси	5	119,7
2	Андижон вилояти	2	3,2
3	Бухоро вилояти	3	50
4	Жиззах вилояти	1	4,9
5	Қашқадарё вилояти	11	16,1
6	Навоий вилояти	1	34,9
7	Наманган вилояти	3	17,6
8	Самарқанд вилояти	6	564,5
9	Сирдарё вилояти	-	-
10	Сурхондарё вилояти	-	-
11	Тошкент вилояти	4	19,9
12	Фарғона вилояти	4	1 159,2
13	Хоразм вилояти	6	90,7
14	Тошкент шаҳри	12	4 113,9